

รูปแบบระบบบัญชีสำหรับวิสาหกิจชุมชนผู้ผลิตและแปรรูปผลิตภัณฑ์น้ำปูบ้านแม่จะ

เรา ตำบลแม่จะเรา อำเภอแม่ระมาด จังหวัดตาก

Model of Accounting System for Community Enterprise who Produce
and Process Nam Puo (Crab Paste) Baan Mae Jarao

Mae Jarao Subdistrict Mae Ramat District Tak.

ทิพย์วรรณ ศิบุญนันท์

อดิเรก พันเขียว

นงลักษณ์ จีวจู

มหาวิทยาลัยราชภัฏกำแพงเพชร

พ.ศ. 2565

ชื่อวิจัย รูปแบบระบบบัญชีสำหรับวิสาหกิจชุมชนผู้ผลิตและแปรรูปผลิตภัณฑ์น้ำปูบ้านแม่จะเรา ตำบลแม่จะเรา อำเภอมะเขาะ จังหวัดตาก

บทคัดย่อ

การวิจัยนี้มีวัตถุประสงค์ดังนี้ 1) เพื่อศึกษาและวิเคราะห์ลักษณะระบบบัญชีของวิสาหกิจชุมชนผู้ผลิตและแปรรูปผลิตภัณฑ์น้ำปูบ้านแม่จะเรา ตำบลแม่จะเรา อำเภอมะเขาะ จังหวัดตาก และ 2) เพื่อสร้างรูปแบบระบบบัญชีวิสาหกิจชุมชนผู้ผลิตและแปรรูปผลิตภัณฑ์น้ำปูบ้านแม่จะเรา ตำบลแม่จะเรา อำเภอมะเขาะ จังหวัดตาก การวิจัยนี้เป็นการวิจัยเชิงคุณภาพ เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล คือ แบบสัมภาษณ์ และกระบวนการกลุ่ม (Focus group) โดยมีกลุ่มเป้าหมายคือวิสาหกิจชุมชนผู้ผลิตและแปรรูปผลิตภัณฑ์น้ำปูบ้านแม่จะเรา ตำบลแม่จะเรา อำเภอมะเขาะ จังหวัดตาก และคนที่เกี่ยวข้อง ได้แก่ หัวหน้าชุมชน หน่วยงานขับเคลื่อนเพื่อพัฒนาชุมชน จำนวนทั้งหมด 20 คน แล้วนำข้อมูลที่รวบรวมจากการสัมภาษณ์ และจากกิจกรรมกระบวนการกลุ่ม (Focus group) วิเคราะห์แบบเชิงเนื้อหา (Content Analysis)

ผลการวิจัยพบว่า 1) วิสาหกิจชุมชนผู้ผลิตและแปรรูปผลิตภัณฑ์น้ำปูบ้านแม่จะเรา ตำบลแม่จะเรา อำเภอมะเขาะ จังหวัดตาก เป็นการขายผลิตภัณฑ์ภายในชุมชน และมีแนวโน้มที่จะพัฒนาผลิตภัณฑ์และขยายการตลาดในอนาคต ปัจจุบันไม่มีการกำหนดหน้าที่และความรับผิดชอบของสมาชิกแต่ละคนไว้อย่างชัดเจนจึงได้ร่วมกันกำหนดผังโครงสร้างองค์กร และกำหนดบทบาทหน้าที่ที่มีความชัดเจน และจากการศึกษาด้านบัญชีการเงินของกลุ่มนั้นเป็นการจัดบันทึกที่รับจ่ายเท่านั้น และยังต้องการความรู้เพิ่มเติมในการการจัดทำบัญชีให้เป็นระบบมากยิ่งขึ้นเพื่อที่จะนำเสนอข้อมูลต่อสมาชิกกลุ่มและบุคคลภายนอกได้ 2) การสร้างรูปแบบระบบบัญชีที่เหมาะสมสำหรับวิสาหกิจชุมชนผู้ผลิตและแปรรูปผลิตภัณฑ์น้ำปูบ้านแม่จะเรา ตำบลแม่จะเรา อำเภอมะเขาะ จังหวัดตาก จากการศึกษาคณะผู้วิจัยได้มีการออกแบบเอกสารและสมุดบัญชีให้กับกลุ่ม ได้แก่ ใบเสร็จรับเงิน ใบเบิกเงิน ใบขอซื้อ ใบส่งของ/ใบแจ้งหนี้ สมุดเงินสดรับ สมุดเงินสดจ่าย สมุดค่าแรงงาน บัญชีลูกหนี้รายตัว ทะเบียนคุมสินค้า ทะเบียนคุมวัตถุดิบ รายงานการรับเงินประจำวัน รายงานการจ่ายเงินประจำวัน งบกำไรขาดทุน และงบแสดงฐานะการเงิน และได้ถ่ายทอดแนวปฏิบัติเกี่ยวกับการนำเอกสารและสมุดบัญชีไปใช้ และวางระบบบัญชีการเงินให้มีความเหมาะสมและใช้เฉพาะกับกลุ่มเพื่อนำไปบันทึกบัญชีและนำเสนอต่อสมาชิกและบุคคลภายนอกได้อย่างเหมาะสม

ABSTRAC

The objectives of this study were 1) to study and analyze the accounting system features of community enterprises who produces and processes Ban Mae Cha Rao Crab Sauce Products, Mae Charao Sub-district, Mae Ramat District, Tak Province; 2) to create an accounting system model for the community enterprises of Ban Mae Cha Rao Crab Sauce Products, Mae Charao Sub-district, Mae Ramat District, Tak Province. This research is a qualitative research. The tool used in this research were an interview form and focus group. The target group is the community enterprise that produces and processes Mae Cha Rao crab juice, Mae Cha Rao Sub-district, Mae Ramat District, Tak Province, and the people involved are community leaders, community supervisory agencies, totaling 20 people. Data collected from interviews were taken. and from focus group activities, content analysis.

The findings of the study were as follows: 1) A community enterprise that produces and processes crab juice products from Ban Mae Cha Rao, Mae Cha Rao Subdistrict, Mae Ramat District, Tak Province. It is currently a community product available only in the village. But there is a tendency to develop the products and expand the market in the future. The community enterprise does not clearly define the duties and responsibilities of each member, so they work together to specify the organization's structure and their duties. The financial account is only a revenue and expenses account; therefore, they need more information in the financial system. 2) Researchers designed some documents and an account book for these community enterprises, including receipts, bills, purchase requisitions, delivery slips or invoices, cash books, labor cost books, individual accounts receivable, product control registrations, raw material control registrations, daily payment reports, income statements, and statements of financial position. Additionally, researchers conveyed the proper usability of the documents for the members of the community enterprise

กิตติกรรมประกาศ

งานวิจัยฉบับนี้สำเร็จลงได้ด้วยดีเนื่องจากได้รับความกรุณาอย่างสูงจากประธานกลุ่ม และสมาชิกวิสาหกิจชุมชนผู้ผลิตและแปรรูปผลิตภัณฑ์น้ำปู บ้านแม่จะเรา ตำบลแม่จะเรา อำเภอมะเข่ ะมาต จังหวัดตาก ผู้ที่ให้ข้อมูลและพื้นที่สำหรับการศึกษาวิจัย

ขอขอบคุณผู้บริหาร หน่วยงานวิจัยและพัฒนา มหาวิทยาลัยราชภัฏกำแพงเพชร ที่ให้โอกาส และพิจารณาสนับสนุนการทำวิจัย อุปกรณ์ สิ่งสนับสนุนการทำวิจัยในครั้งนี้

ขอขอบคุณกระทรวงการอุดมศึกษา วิทยาศาสตร์ วิจัยและนวัตกรรมที่ส่งเสริมโครงการพลิก โฉมมหาวิทยาลัย (Reinventing University) และสนับสนุนงบประมาณในการทำวิจัยเรื่องนี้

อนึ่ง ผู้วิจัยหวังว่างานวิจัยฉบับนี้จะมีประโยชน์ไม่มากนักน้อย จึงขอมอบส่วนทั้งหมดนี้ให้แก่ เหล่าคณาจารย์ที่ได้ประสิทธิ์ประสาทวิชาจนทำให้งานวิจัยเล่มนี้มีประโยชน์ต่อผู้ที่ได้ศึกษา และขอ มอบความกตัญญูตเวทีที่คุณแม่บิดา มารดาและผู้มีพระคุณทุกท่าน หากผู้ศึกษามีข้อเสนอแนะหรือ คำแนะนำใดๆ คณะผู้วิจัยยินดีที่จะรับฟังคำแนะนำจากทุกท่านที่ได้เข้ามาศึกษาและพร้อมปรับปรุง แก้ไขให้ดียิ่งขึ้น เพื่อเป็นประโยชน์ในการพัฒนางานวิจัยต่อไป

คณะผู้วิจัย

ทิพย์วรรณ ศิบุญนันท์

อดิเรก พันเขียว

นงลักษณ์ จิวจุ

สารบัญ

	หน้า
บทคัดย่อภาษาไทย	ก
บทคัดย่อภาษาอังกฤษ	ข
กิตติกรรมประกาศ	ค
สารบัญ	ง
สารบัญตาราง	ฉ
สารบัญภาพ	ช
บทที่ 1 บทนำ	
ที่มาและความสำคัญ	1
วัตถุประสงค์	3
ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ	3
ขอบเขตของการวิจัย	3
นิยามศัพท์เฉพาะ	4
บทที่ 2 แนวคิด ทฤษฎี และงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง	
แนวคิดเกี่ยวกับการวางระบบบัญชี	5
แนวคิดทฤษฎีการจัดการธุรกิจขนาดกลางและขนาดย่อม	23
การจัดตั้งวิสาหกิจชุมชน	30
งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง	33
กรอบแนวคิด	37
บทที่ 3 การดำเนินงาน	
แหล่งที่มาของข้อมูล	38
เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย	38
การเก็บรวบรวมข้อมูล	40
การวิเคราะห์ข้อมูล	41
บทที่ 4 ผลการวิเคราะห์ข้อมูล	
ตอนที่ 1 ผลการศึกษาลักษณะระบบบัญชีของวิสาหกิจชุมชนผู้ผลิต และแปรรูปผลิตภัณฑ์น้ำปูบ้านแม่จะเรา ตำบลแม่จะเรา อำเภอแม่ระมาด จังหวัดตาก	42
ตอนที่ 2 ผลสร้างรูปแบบระบบบัญชีวิสาหกิจชุมชนผู้ผลิตและแปรรูปผลิตภัณฑ์น้ำปู บ้านแม่จะเรา ตำบลแม่จะเรา อำเภอแม่ระมาด จังหวัดตาก	45

สารบัญ (ต่อ)

	หน้า
บทที่ 5 สรุปผล อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ	
สรุปผลการศึกษา	78
อภิปรายผลการศึกษา	79
ข้อเสนอแนะ	81
บรรณานุกรม	83
ภาคผนวก	
เครื่องมือการวิจัย	86

มหาวิทยาลัยราชภัฏกำแพงเพชร

สารบัญตาราง

		หน้า
ตารางที่ 1	การแบ่งกลุ่มขนาดของธุรกิจตามจำนวนพนักงาน โดย SBA	23
ตารางที่ 2	การวิเคราะห์ระบบบัญชีของวิสาหกิจชุมชนผู้ผลิตและแปรรูป ผลิตภัณฑ์น้ำปูบ้านแม่จะเรอ อำเภอแม่ระมาด จังหวัดตาก	44
ตารางที่ 3	เอกสารทางการบัญชีที่จำเป็นต้องใช้ในวิสาหกิจชุมชน	46

มหาวิทยาลัยราชภัฏกำแพงเพชร

สารบัญภาพ

		หน้า
ภาพที่ 1	โครงสร้างองค์กร	45
ภาพที่ 2	ใบเสร็จรับเงิน	47
ภาพที่ 3	รายงานการรับเงินประจำวัน	48
ภาพที่ 4	สมุดเงินสดรับ	49
ภาพที่ 5	ทะเบียนคุมสินค้า	49
ภาพที่ 6	ใบส่งของ/ใบแจ้งหนี้	60
ภาพที่ 7	รายงานการขายเชื่อ	51
ภาพที่ 8	บัญชีลูกหนี้รายตัว	51
ภาพที่ 9	ใบขอซื้อ	52
ภาพที่ 10	ใบเบิกเงิน	53
ภาพที่ 11	รายงานการจ่ายเงินประจำวัน	54
ภาพที่ 12	สมุดเงินสดจ่าย	55
ภาพที่ 13	สมุดค่าแรง	56
ภาพที่ 14	แผนภาพกระแสข้อมูลเงินสดรับจากการขาย	58
ภาพที่ 15	แผนภาพทางเดินเอกสารระบบบัญชีเงินสดรับจากการขาย	59
ภาพที่ 16	แผนภาพกระแสข้อมูลบัญชีขายเชื่อ	61
ภาพที่ 17	แผนภาพทางเดินเอกสารระบบบัญชีขายเชื่อ	62
ภาพที่ 18	แผนภาพกระแสข้อมูลเงินสดจ่ายวัตถุดิบ	65
ภาพที่ 19	แผนภาพทางเดินเอกสารระบบบัญชีเงินสดจ่ายวัตถุดิบ	66
ภาพที่ 20	แผนภาพกระแสข้อมูลเงินสดจ่ายค่าแรง	68
ภาพที่ 21	แผนภาพทางเดินเอกสารระบบบัญชีเงินสดจ่ายค่าแรง	69
ภาพที่ 22	แผนภาพกระแสข้อมูลระบบบัญชีเงินสดจ่ายค่าใช้จ่ายอื่นๆ	71
ภาพที่ 23	แผนภาพทางเดินเอกสารระบบบัญชีเงินสดจ่ายค่าใช้จ่ายอื่นๆ	72
ภาพที่ 24	แผนภาพทางเดินเอกสารการจัดทำงบการเงิน	73
ภาพที่ 25	งบกำไรขาดทุน	74
ภาพที่ 26	งบแสดงฐานะการเงิน	76

บทที่ 1

บทนำ

1. ที่มาและความสำคัญ

การดำเนินธุรกิจในปัจจุบันไม่ใช่เรื่องง่าย เพราะปัจจุบันมีการแข่งขันทั้งในและต่างประเทศ การดำเนินธุรกิจนั้นจะต้องให้ความสำคัญกับทุกขั้นตอนของการดำเนินกิจการ ด้วยสภาพการแข่งขันทางธุรกิจที่ทวีความรุนแรงขึ้น ต้นทุนจึงเป็นข้อมูลที่สำคัญที่สุดเพราะผู้บริหารจะนำข้อมูลทางด้านต้นทุนไปใช้ในการตัดสินใจ ซึ่งการบริหารจัดการต้นทุนนั้นจะต้องคำนึงถึงกลยุทธ์และรูปแบบของระบบบัญชีของกิจการที่ใช้ด้วย โดยการจัดการต้นทุนเพื่อการวางแผนเชิงกลยุทธ์ของธุรกิจ ทำให้ธุรกิจนั้นอยู่ในลักษณะที่สามารถปรับตัวเข้ากับสภาพแวดล้อมที่เปลี่ยนแปลงได้เป็นอย่างดี และการจัดการควบคุมต้นทุนที่ลดลงอีกด้วย (วรรณิ เตโชโยธิน และคณะ, 2563, หน้า 5) ดังนั้นกิจการจำเป็นจะต้องมีรูปแบบระบบบัญชีที่เหมาะสมสำหรับการดำเนินธุรกิจ แต่ด้วยข้อจำกัดของข้อมูลทางการบัญชีนั้นจะเป็นข้อมูลที่เกิดขึ้นในอดีต มีความล่าช้า และไม่มีลักษณะเชิงพลวัต จึงไม่สามารถตอบสนองความต้องการของผู้บริหารได้ดี นักบัญชีจึงควรที่จะมีการพัฒนาข้อมูล จัดการข้อมูล ตลอดจนสามารถวิเคราะห์และพยากรณ์เพื่อให้ได้ข้อมูลที่เหมาะสมต่อการที่ผู้บริหารจะนำไปใช้ในการตัดสินใจ จำเป็นต้องมีรูปแบบในการดำเนินงาน เพื่อจัดเก็บรวบรวมหลักฐานอันเที่ยงธรรม เช่น ใบเสร็จรับเงิน ใบกำกับสินค้า สัญญานิติกรรมต่าง ๆ เป็นต้น เพื่อให้เกิดการนำเสนอข้อมูลบัญชีการเงินของกิจการต่าง ๆ มีความเป็นกลาง และครบถ้วน ซึ่งหน้าที่สำคัญของนักบัญชีที่อยู่ในกิจการจะต้องจัดเก็บ บันทึก รวบรวม และประมวลผลข้อมูลให้มีความถูกต้อง จะต้องมีการบันทึกข้อมูลที่ถูกต้องและน่าเชื่อถือเพื่อนำไปใช้ในการจัดทำงบการเงิน รวมถึงการวิเคราะห์ต้นทุน การจัดการต้นทุนเพื่อช่วยผู้บริหารในการวางแผน ควบคุมต้นทุนการดำเนินกิจการให้มีประสิทธิภาพมากที่สุดในปัจจุบันและอนาคต (สมนึก เอื้อจิระพงษ์พันธ์, 2563, หน้า 5)

จากความสำคัญที่กล่าวมาข้างต้นจะเห็นได้ว่า การจัดทำบัญชีมีความสำคัญต่อการดำเนินธุรกิจที่ผู้ประกอบการควรมีความรู้และต้องจัดทำอย่างหลีกเลี่ยงไม่ได้ ดังนั้นผู้ประกอบการจำเป็นต้องเข้าใจความหมาย หน้าที่เกี่ยวกับการจัดทำบัญชี และการใช้เครื่องมือทางการบัญชี เพื่อให้สามารถนำระบบบัญชีไปใช้ให้เกิดประโยชน์แก่ธุรกิจได้ (ฉัตรยาพร เสมอใจ, 2558) ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ อรุณกัญญา โฆษิตานนท์ ที่ได้ศึกษางานวิจัยเรื่องการพัฒนากระบวนการบัญชีกลุ่มชุมชนทอผ้าเพื่อการบริหารที่มีความรับผิดชอบต่อสังคม ได้ออกแบบระบบบัญชี สมุดบัญชี และงบการเงินที่เกี่ยวข้อง และได้นำมาทดลองใช้ ทำให้ทราบข้อมูลที่สำคัญเกี่ยวกับกิจการ เช่น ต้นทุนการผลิต และผลการดำเนินงานของกิจการ ที่สำคัญสำหรับนำมาวิเคราะห์วางแผนการดำเนินธุรกิจ แต่พบว่าตัวแปรที่มีผลต่อการ

บัญชีที่เกี่ยวข้องกับความรับผิดชอบต่อสังคมในเชิงสาเหตุมากที่สุดคือ ความสามารถในการทำบัญชี ซึ่งเป็นผลทางตรงและทางอ้อมผ่านการบริหารจัดการ ซึ่งการบริหารจัดการก็มีผลต่อการบัญชีที่เกี่ยวข้องกับความรับผิดชอบต่อสังคมในเชิงสาเหตุในทางตรงเช่นกัน (อรกัญญา โขษิตานนท์, 2553) ซึ่งจะทำให้เห็นว่าถึงจะมีรูปแบบและระบบบัญชีที่เหมาะสมแล้วนั้น ธุรกิจจำเป็นจะต้องมีความรู้ในเรื่องของการบันทึกบัญชีด้วยเช่นกัน

การวางระบบบัญชีที่ดีจะทำให้มีแนวปฏิบัติที่ดีในการดำเนินงาน ทำให้มีหลักเกณฑ์วิธีการเกี่ยวกับการปฏิบัติงานทางด้านบัญชี มีการบันทึกบัญชีได้อย่างครบถ้วน ถูกต้อง การมีระบบบัญชีที่ดีและเหมาะสมกับองค์กรจะช่วยให้องค์กรสามารถนำข้อมูลทางด้านบัญชีมาบริหารจัดการ วางแผนการดำเนินงาน ทำให้ข้อมูลทางการเงินและบัญชีมีความน่าเชื่อถือ สามารถนำข้อมูลที่มีไปใช้ให้เป็นประโยชน์ต่อการตัดสินใจ การวางแผนการลงทุน อีกทั้งสามารถช่วยป้องกันการทุจริตภายในองค์กรได้อีกด้วย ในปัจจุบันข้อมูลทางการเงินและบัญชีมีความสำคัญในการบริหารงานในสมัยปัจจุบันสามารถจัดกลุ่มบัญชีได้ 3 กลุ่ม คือ บัญชีการเงิน บัญชีต้นทุน และบัญชีบริหาร ซึ่งบัญชีการเงินจะเป็นการทำบัญชีเพื่อบันทึกรายได้ ค่าใช้จ่าย สินทรัพย์ หนี้สิน และส่วนของผู้ถือหุ้นที่เกิดขึ้นจากการดำเนินงานตามมาตรฐานการบัญชี เพื่อจัดทำงบการเงินเสนอต่อเจ้าของกิจการของบุคคลภายนอก การบัญชีต้นทุนเป็นการจำแนก การบันทึก การปันส่วน และการรายงาน รวมถึงการประมาณการต้นทุนเพื่อนำมาใช้ในการควบคุมและการตัดสินใจในการปฏิบัติงาน และบัญชีบริหารจะเป็นรูปแบบที่ให้ข้อมูลสำหรับผู้บริหารในระดับต่าง ๆ เพื่อใช้ในการควบคุม การวางแผนและการตัดสินใจเฉพาะฝ่ายงานหรือเรื่องต่าง ๆ ดังนั้นจึงกล่าวได้ว่า การบริหารนั้นจำเป็นจะต้องมีรูปแบบทางการบัญชีไม่ว่าจะเป็นข้อมูลทางการเงิน บัญชีต้นทุน มาทำการวิเคราะห์และแปลความหมายเพื่อนำไปใช้ประโยชน์ในการบริหาร ทั้งการวางแผน การควบคุม การประเมินผล และการวัดผลการดำเนินงานของบุคคลในองค์กรหรือหน่วยงานต่าง ๆ ในองค์กร (อนุรักษ์ ทองสุโขวงศ์, 2559, หน้า 16) ซึ่งจะนำทฤษฎีทางการบัญชี รูปแบบบัญชีมาปรับใช้ในธุรกิจแต่ละประเภทเพื่อสามารถนำไปใช้ได้จริงอย่างเหมาะสมและเกิดประโยชน์สูงสุด

ดังนั้น จากการลงพื้นที่สัมภาษณ์ และการลงบริการวิชาการกลุ่มชุมชนผู้ผลิตและแปรรูปผลิตภัณฑ์น้ำปูบ้านแม่จะเรา ตั้งอยู่ที่ 45/2 หมู่ 2 ตำบลแม่จะเรา อำเภอแม่ระมาด จังหวัดตาก ทำให้ทราบปัญหาการดำเนินงานของกลุ่ม เนื่องจากกลุ่มไม่มีการจัดทำบัญชีอย่างเป็นระบบ และไม่ทราบข้อมูลทางการเงิน มีข้อมูลทางการเงินที่เป็นเพียงการประมาณการเท่านั้น (ทองเครือ มณีวรรณ, ผู้ให้สัมภาษณ์, 20 มิถุนายน 2565) จึงส่งผลให้ไม่สามารถวางแผนหรือดำเนินงานได้อย่างเหมาะสม ซึ่งการดำเนินงานของกลุ่มมีลักษณะการรวมตัวกันของคนในชุมชน มีความต้องการที่จะพัฒนาและที่สำคัญจำเป็นจะต้องมีระบบบัญชีที่เหมาะสมกับกิจการเพื่อที่จะพัฒนางานอย่างเป็นระบบ ทราบข้อมูลที่สำคัญสำหรับกิจการ และต้องการแนวทางการนำไปใช้ที่เป็นประโยชน์ เพื่อเป็นประโยชน์ต่อสมาชิกในทุกคน และจำเป็นต่อการวางแผนดำเนินงานในระยะยาวต่อไป ดังนั้นคณะผู้วิจัยจึงมีความสนใจที่จะศึกษาและพัฒนาสร้างรูปแบบระบบบัญชีสำหรับวิสาหกิจชุมชนผู้ผลิตและแปรรูปผลิตภัณฑ์น้ำปู

บ้านแม่จะเรา ตำบลแม่จะเรา อำเภอแม่ระมาด จังหวัดตาก และถ่ายทอดการนำรูปแบบระบบบัญชีนำไปปรับใช้อย่างเหมาะสม เพื่อให้ทางกลุ่มได้นำไปใช้และวางแผนการดำเนินงานที่สำคัญในอนาคตต่อไป

2. วัตถุประสงค์ของการทำวิจัย

- 1) เพื่อศึกษาและวิเคราะห์ลักษณะระบบบัญชีของวิสาหกิจชุมชนผู้ผลิตและแปรรูปผลิตภัณฑ์น้ำปูบ้านแม่จะเรา ตำบลแม่จะเรา อำเภอแม่ระมาด จังหวัดตาก
- 2) เพื่อสร้างรูปแบบระบบบัญชีวิสาหกิจชุมชนผู้ผลิตและแปรรูปผลิตภัณฑ์น้ำปูบ้านแม่จะเรา ตำบลแม่จะเรา อำเภอแม่ระมาด จังหวัดตาก

3. ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ

- 1) วิสาหกิจชุมชนผู้ผลิตและแปรรูปผลิตภัณฑ์น้ำปูบ้านแม่จะเรา ตำบลแม่จะเรา อำเภอแม่ระมาด จังหวัดตาก สามารถบันทึกรายได้ ค่าใช้จ่าย และสามารถสรุปผลการดำเนินงานของกลุ่มได้อย่างเหมาะสม
- 2) วิสาหกิจชุมชนผู้ผลิตและแปรรูปผลิตภัณฑ์น้ำปูบ้านแม่จะเรา ตำบลแม่จะเรา อำเภอแม่ระมาด จังหวัดตาก มีรูปแบบระบบบัญชีที่เหมาะสม สามารถทราบผลการดำเนินได้
- 3) สามารถนำผลการดำเนินงานมาใช้ในการตัดสินใจ ในการพัฒนารูปแบบการดำเนินงานของกลุ่มต่อไปได้
- 4) เป็นแนวทางในการปฏิบัติงานด้านบัญชี ให้แก่กิจการที่สนใจนำระบบบัญชีระบบนี้ไปประยุกต์ใช้ในกิจการ

4. ขอบเขตของการวิจัย

การวิจัยเรื่องรูปแบบระบบบัญชีสำหรับวิสาหกิจชุมชนผู้ผลิตและแปรรูปผลิตภัณฑ์น้ำปูบ้านแม่จะเรา ตำบลแม่จะเรา อำเภอแม่ระมาด จังหวัดตาก ผู้วิจัยได้กำหนดขอบเขตการวิจัยดังนี้

ขอบเขตด้านเนื้อหา

ผู้วิจัยมุ่งเน้นศึกษาเนื้อหาเกี่ยวกับรูปแบบระบบบัญชี ลักษณะการดำเนินงาน วงจรรายรับ วงจรรายจ่าย และการสรุปผลการดำเนินงาน

ขอบเขตด้านกลุ่มเป้าหมาย

สมาชิกวิสาหกิจชุมชนผู้ผลิตและแปรรูปผลิตภัณฑ์น้ำปูบ้านแม่จะเรา ตำบลแม่จะเรา อำเภอแม่ระมาด จังหวัดตาก

ขอบเขตด้านพื้นที่

วิสาหกิจชุมชนผู้ผลิตและแปรรูปผลิตภัณฑ์น้ำปู บ้านแม่จะเรา ตำบลแม่จะเรา อำเภอแม่ระมาด ะมาด จังหวัดตาก เลขที่ 45/2 หมู่ 2 ตำบลแม่จะเรา อำเภอแม่ระมาด จังหวัดตาก

ขอบเขตด้านระยะเวลา

ระหว่างเดือน พฤศจิกายน 2564 ถึง เดือน มีนาคม 2565

5. นิยามศัพท์เฉพาะ

1) **รูปแบบระบบบัญชี** หมายถึง แบบแผนที่วางไว้เกี่ยวกับวิธีการปฏิบัติงานทางบัญชี เริ่มจากรูปแบบเอกสาร ประเภทสมุดบัญชี วิธีการบันทึกรายการ การสรุปผล และการจัดทำรายงาน ซึ่งมีลักษณะของการควบคุมภายในที่เหมาะสม ตลอดจนช่วยให้เห็นผลการดำเนินงานของวิสาหกิจชุมชนผู้ผลิตและแปรรูปผลิตภัณฑ์น้ำปูบ้านแม่จะเรา ตำบลแม่จะเรา อำเภอแม่ระมาด จังหวัดตาก

2) **วงจรรายได้** หมายถึง กิจกรรมที่เกี่ยวข้องกับการขายสินค้าและการให้บริการของวิสาหกิจชุมชนผู้ผลิตและแปรรูปผลิตภัณฑ์น้ำปูบ้านแม่จะเรา ตำบลแม่จะเรา อำเภอแม่ระมาด จังหวัดตาก ประกอบด้วยรายได้ที่เป็นเงินสดและไม่เป็นเงินสด ได้แก่ การขายสินค้าและบริการด้วยเงินสดและรายได้ที่ไม่เป็นเงินสด

3) **วงจรรายจ่าย** หมายถึง กิจกรรมที่เกี่ยวข้องกับการจัดหาปัจจัยหรือการซื้อ และการจ่ายเงินสำหรับค่าสินค้าและบริการของวิสาหกิจชุมชนผู้ผลิตและแปรรูปผลิตภัณฑ์น้ำปู บ้านแม่จะเรา ตำบลแม่จะเรา อำเภอแม่ระมาด จังหวัดตาก

4) **น้ำปู** หมายถึง เครื่องปรุงรสอาหารซึ่งจัดอยู่ในกลุ่มเดียวกับกะปิ ทำมาจากปูนา ซึ่งต้องนำปูมาล้างให้สะอาดแล้วนำไปโขลกกับใบขมิ้น ใบฝรั่งและใบตะไคร้ให้ละเอียดแล้วบีบกรองเอาน้ำออกมา เพื่อนำไปหมักทิ้งไว้จนขึ้นฟองก่อนนำไปเคี่ยวกับเกลือ แล้วมีลักษณะเป็นสีดำเหนียว

5) **วิสาหกิจชุมชนน้ำปู** หมายถึง กิจการของชุมชนเกี่ยวกับการผลิตน้ำปู เพื่อสร้างรายได้และเพื่อเกิดการพึ่งพาตนเองของครอบครัว ชุมชนและระหว่างชุมชน

บทที่ 2

แนวคิด ทฤษฎี และงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

วิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์ 1) เพื่อศึกษาและวิเคราะห์ลักษณะระบบบัญชีของวิสาหกิจชุมชนผู้ผลิตและแปรรูปผลิตภัณฑ์น้ำปูบ้านแม่จะเรา ตำบลแม่จะเรา อำเภอแม่ระมาด จังหวัดตาก 2) เพื่อสร้างรูปแบบระบบบัญชีวิสาหกิจชุมชนผู้ผลิตและแปรรูปผลิตภัณฑ์น้ำปูบ้านแม่จะเรา ตำบลแม่จะเรา อำเภอแม่ระมาด จังหวัดตาก โดยผู้วิจัยได้ศึกษาเอกสาร งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง และได้นำเสนอตามหัวข้อต่อไปนี้

1. แนวคิดทฤษฎี การวางระบบบัญชี
2. แนวคิดทฤษฎีการจัดการธุรกิจขนาดย่อม
3. การจัดตั้งวิสาหกิจชุมชน
4. งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง
5. กรอบแนวคิดการวิจัย

1. แนวคิดทฤษฎีการวางระบบบัญชี

รูปแบบของระบบบัญชี คือ เครื่องมือหรือรูปแบบของระบบงานที่มีการวางแผนเพื่อใช้เป็นเครื่องมือในการบริหารจัดการทางการเงินและบัญชี ให้มีระเบียบและมีประสิทธิภาพในการดำเนินงาน ซึ่งการวางระบบบัญชีจะเกิดขึ้นได้ในกรณี ดังนี้ 1) การวางระบบบัญชีสำหรับกิจการใหม่ 2) การวางระบบบัญชีสำหรับกิจการที่เปิดมานานแล้วแต่ต้องการขยายกิจการ และ 3) การมีระบบบัญชีเดิมอยู่แล้วแต่ต้องการปรับปรุงใหม่ให้ดียิ่งขึ้น (ศิลปพร ศรีจันเพชร, 2558 หน้า 1-1-1-3)

บทบาทของการบัญชีในการบริหารธุรกิจ

การบริหารกิจการนั้นจำเป็นต้องมีข้อมูลทางการบัญชีที่นำมาใช้ในการวางแผนและควบคุมการดำเนินงาน เพื่อใช้เป็นแนวทางในการบริหารงาน ซึ่งข้อมูลของทางกิจการมีทั้งข้อมูลที่เกี่ยวข้องกับทางการเงินที่นำไปใช้เงินและไม่เกี่ยวข้องกับทางการเงิน แต่ทุกข้อมูลมีผลที่จะสนับสนุนการทำงานของผู้ประกอบการธุรกิจประเภทต่าง ๆ ซึ่งมีข้อมูลที่สำคัญแต่ละประเด็นดังนี้

ข้อมูลทางการบัญชี

ข้อมูลทางการบัญชี คือ ข้อมูลที่มาจากหลักฐานที่เกิดจากกิจกรรมดำเนินงานต่าง ๆ ที่เกิดขึ้นภายในองค์กร เช่น ด้านการผลิต การตลาด การเงิน การบริหารทรัพยากรบุคคล เป็นต้น ข้อมูลที่ได้

นี้จะนำมาใช้ในการตัดสินใจสำหรับการดำเนินงาน และเป็นประโยชน์ต่อบุคคลที่นำไปใช้ เช่น เจ้าของธุรกิจ ผู้บริหาร เจ้าหน้าที่ หน่วยงานภาครัฐ หรือกลุ่มอื่น ๆ ที่สนใจการดำเนินงานของกิจการ เนื่องจากข้อมูลทางการบัญชีจะสามารถอธิบายลักษณะต่าง ๆ ของกิจกรรมทางธุรกิจได้แล้วนั้น ผู้ใช้ข้อมูลทางการบัญชียังช่วยให้เกิดการตัดสินใจทางเศรษฐกิจ เช่น การลงทุน การซื้อขาย เป็นต้น ซึ่งผู้ที่นำไปใช้จะมีความแตกต่างกัน

ลักษณะของข้อมูลทางการบัญชี

ข้อมูลทางการบัญชีจะเกี่ยวข้องกับเอกสารทางการเงินและต้องนำมาบันทึกบัญชี โดยเกิดจากการจัดเก็บและรวบรวมตามขั้นตอนการบันทึกบัญชีต่าง ๆ ตามหลักการบัญชีที่ถือปฏิบัติกันทั่วไป แท้จริงแล้วข้อมูลทางการบัญชีมิได้มีความหมายแคบเพียงเท่านั้น ข้อมูลทางการบัญชีได้มีการพัฒนาปรับปรุง เปลี่ยนแปลงอยู่ตลอดเวลา จนกระทั่งทำให้เกิดข้อมูลทางการบัญชีจากแนวคิดขึ้นมาใหม่ ที่เรียกว่า การบัญชีบริหารหรือการบัญชีเพื่อการจัดการ ความหมายและประโยชน์ของการบัญชีบริหารมีความแตกต่างจากบัญชีทั่ว ๆ ไป คือ โดยลักษณะของการบัญชีบริหาร เป็นวิธีการในการที่จะเสนอข้อมูลทางการบัญชีให้ผู้บริหารได้นำไปใช้ประโยชน์ในการตัดสินใจและการวางแผนเกี่ยวกับการดำเนินธุรกิจ ดังนั้นลักษณะของข้อมูลทางการบัญชีเพื่อการบริหารจึงกำหนดการจัดทำข้อมูลเป็นหลักเกณฑ์หรือวิธีการที่แน่นอน ทั้งนี้เราควรที่จะทำความเข้าใจว่า ในเรื่องการบริหารธุรกิจนั้น จำเป็นต้องอาศัยหรือวิธีการที่มีหลักการที่แน่นอน เพื่อที่จะก่อให้เกิดประโยชน์สูงสุดต่อกิจการจากการตัดสินใจของผู้บริหาร ซึ่งข้อมูลทางการบัญชีมีความสำคัญต่อการตัดสินใจที่ดี เพราะข้อมูลบัญชีจะมีข้อมูลในอดีต มีแนวโน้มให้เห็นถึงผลการดำเนินการที่ชัดเจนว่าดีขึ้นหรือไม่ ผู้บริหารหรือผู้ประกอบการต้องนำเอาข้อมูลเหล่านั้นมาทำการวิเคราะห์และพยากรณ์เพื่อให้ได้ข้อมูลที่เหมาะสมต่อการที่ผู้บริหารจะนำไปใช้ในการตัดสินใจ ข้อมูลทางการบัญชีจำแนกเป็น 2 พวกใหญ่ๆ คือ (สมนึก เอื้อจิระพงษ์พันธ์, 2563)

1. ข้อมูลทางการบัญชีการเงิน เป็นข้อมูลทางการบัญชีที่จัดทำขึ้นเพื่อเสนอต่อบุคคลภายนอก ซึ่งการจัดทำข้อมูลทางการบัญชีต้องทำตามหลักการบัญชีที่รับรองทั่วไป ดังนั้นข้อมูลทางการบัญชีการเงินจึงมักเป็นข้อมูลที่เกิดขึ้นในอดีตและจัดเก็บรวบรวมหลักฐานอันเที่ยงธรรม เช่น ใบเสร็จรับเงิน ใบกำกับสินค้า สัญญานิติกรรมต่าง ๆ เป็นต้น
2. ข้อมูลทางการบัญชีบริหาร ซึ่งเป็นข้อมูลทางการบัญชีที่โดยปกติแล้วจะถูกจัดทำขึ้นโดยมีวัตถุประสงค์ที่จะเสนอข้อมูลให้แก่ผู้บริหารเพื่อใช้ในการตัดสินใจ ดังนั้นวิธีการและรูปแบบของข้อมูลทางการบัญชีที่นำเสนอผู้บริหารจึงมิได้มีการกำหนดเป็นหลักเกณฑ์ที่แน่นอน และไม่จำเป็นต้องทำตามหลักการบัญชีที่รับรองทั่วไป ทั้งนี้จะต้องคำนึงถึงชนิดและลักษณะของข้อมูลที่เกี่ยวข้องและจำเป็นต่อความต้องการข้อมูลเพื่อจัดการตามหน้าที่การบริหารของผู้บริหารในระดับต่าง ๆ เท่านั้น ทำให้ลักษณะของข้อมูลทางการบัญชีที่นำเสนอส่วนใหญ่เป็นข้อมูลที่คาดว่าจะเกิดขึ้นในอนาคต

ผู้ใช้ข้อมูลทางการบัญชี

ผู้ใช้ข้อมูลทางการบัญชีประกอบด้วยบุคคลหลายฝ่าย ที่สนใจในกิจการ เช่น ผู้บริหารของกิจการ ผู้ลงทุน ผู้ให้กู้ และเจ้าหนี้ ลูกจ้างหรือกลุ่มตัวแทน ลูกค้า รัฐบาลและหน่วยงานราชการ ผู้ใช้จะใช้ข้อมูลทางการบัญชีในการตัดสินใจเชิงเศรษฐกิจเพื่อตอบสนองความต้องการที่แตกต่างกัน ดังนี้

1) ผู้บริหารของกิจการ ต้องการข้อมูลทางการบัญชี เพื่อประโยชน์ในการวางแผน ควบคุม และตัดสินใจเชิงเศรษฐกิจ เช่น วางแผนทางการตลาด การผลิต การจัดซื้อ การเงิน และควบคุมต้นทุนและค่าใช้จ่ายต่าง เป็นต้น ข้อมูลที่นำมาใช้ในการวางแผน เช่น ข้อมูลทางด้านต้นทุนการผลิต ข้อมูลเกี่ยวกับการจัดซื้อ งบประมาณการวางแผนต่าง ๆ

2) ผู้ลงทุน หมายถึง ผู้ที่นำสินทรัพย์มาลงทุนในกิจการมีลักษณะเป็นหุ้นส่วนกัน ผู้ลงทุนในปัจจุบันหรือผู้ที่อาจจะตัดสินใจลงทุนในอนาคต ผู้ลงทุนต้องการข้อมูลทางการบัญชีเพื่อประเมินความเสี่ยงและผลตอบแทนจากการลงทุน รวมทั้งวิเคราะห์และประเมินผลการดำเนินงานจากการประกอบกิจการ ซึ่งจะช่วยให้การพิจารณาตัดสินใจซื้อขาย หรือถือเงินลงทุนนั้นต่อไป

3) ผู้ให้กู้ หรือเจ้าหนี้ ต้องการข้อมูลทางการบัญชีเกี่ยวกับทรัพยากรทางเศรษฐกิจ เพื่อนำมาวิเคราะห์ให้ทราบถึงความมั่นคงทางการเงิน สภาพคล่อง และความสามารถของกิจการในการจ่ายค่าตอบแทน

4) ลูกค้า ต้องการทราบข้อมูลทางการบัญชีเกี่ยวกับการดำเนินงานต่อเนื่องของกิจการว่ากิจการมีกำไรหรือขาดทุน รวมถึงมีฐานะทางการเงินเป็นอย่างไร โดยเฉพาะกรณีที่ต้องพึ่งพากิจการหรือต้องการมีความสัมพันธ์อันยาวนานกับกิจการ

5) รัฐบาลและหน่วยงานราชการ ต้องการทราบข้อมูลทางการบัญชีเกี่ยวกับการดำเนินงานของกิจการในการจัดเก็บภาษีอากร การจัดสรรทรัพยากร และการกำกับดูแล

จากข้อมูลที่กล่าวมาจึงเห็นได้ว่าข้อมูลทางการบัญชีจึงมีความสำคัญอย่างมากในการประกอบธุรกิจ สำหรับการศึกษาวิจัยครั้งนี้ได้ลงไปศึกษาข้อมูลการดำเนินงานของกลุ่มวิสาหกิจชุมชน เพื่อศึกษาและนำข้อมูลทางการบัญชีมาปรับใช้สำหรับการวางแผนการจัดทำระบบบัญชีเริ่มแรกของกิจการ เพื่อให้กลุ่มมีรูปแบบทางการบัญชีที่เหมาะสมและนำไปใช้ได้อย่างมีประสิทธิภาพในอนาคต

ความหมายของระบบบัญชี

จากการศึกษาความหมายของระบบบัญชีจากผู้เชี่ยวชาญได้นำเสนอความหมายของระบบบัญชี ดังนี้

ระบบบัญชี (Accounting System) หมายถึง ขั้นตอนในการทำงานด้านบัญชี ซึ่งการทำงานดังกล่าวจะเริ่มตั้งแต่การรวบรวมเอกสารทางการเงิน เพื่อใช้เป็นหลักฐานในการบันทึกบัญชี การบันทึกรายการในสมุดบัญชี โดยมีเครื่องมือ อุปกรณ์ ตลอดจนวิธีการที่ใช้ในการบันทึกบัญชี การจัดทำรายงาน เสนอต่อบุคคลและหน่วยงานที่เกี่ยวข้องทั้งภายนอกและภายในกิจการช่วยให้ฝ่ายจัดการได้มีข้อมูล ประกอบการบริหารงานให้บรรลุตามวัตถุประสงค์ (ดุชนี ส่องเมือง, 2561 หน้า 1)

ระบบบัญชี หมายถึง การจัดการระบบงานที่เก็บรวบรวมข้อมูล กิจกรรมทางการเงิน และ รายการค้า ต่าง ๆ ที่อยู่ในรูปแบบของแบบฟอร์ม และเอกสารทางธุรกิจ เพื่อนำมาสรุปและประมวลผล จัดเก็บ เปลี่ยนรูป และแจกจ่ายข้อมูลนั้นให้แก่ผู้ใช้ข้อมูลประเภทต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องให้สามารถใช้ประโยชน์จากข้อมูลเหล่านั้นประกอบในการตัดสินใจได้อย่างมีประสิทธิภาพ (สุขุม โภธิสวัสดิ์, 2561 หน้า 11)

ระบบบัญชี คือ ระบบการจัดเก็บข้อมูลทางการเงิน คือ การสร้างและการจัดเก็บเอกสารการบันทึกข้อมูลทางการเงินบัญชี แล้วนำมาจัดทำรายงาน รวมถึงวิธีการและอุปกรณ์ต่าง ๆ ที่ได้นำมาใช้สำหรับการรวบรวมข้อมูลให้ได้มาซึ่งผลการดำเนินงานและฐานะการเงินของกิจการ เพื่อช่วยให้ฝ่ายบริหารสามารถจัดการข้อมูลได้เป็นและสามารถเสนอข้อมูลเกี่ยวกับผลการดำเนินงานของกิจการให้กับบุคคลภายนอกหรือบุคคลที่เกี่ยวข้องต่อไป (วิไล วีระปรีย และคณะ, 2562 หน้า 1)

จากการศึกษาจึงสรุปได้ว่า ระบบบัญชีคือ การวางแผนเกี่ยวกับขั้นตอนการปฏิบัติงาน และการกำหนดแบบฟอร์มเอกสารทางการเงินที่จำเป็นต้องใช้ให้มีความเป็นระเบียบและเป็นระบบง่ายต่อการนำมาปรับใช้ให้เหมาะสมกับองค์กรธุรกิจในปัจจุบัน

ส่วนประกอบของระบบบัญชี

ระบบบัญชีจะประกอบด้วยส่วนสำคัญดังต่อไปนี้

1) เอกสารและบันทึกทางการเงินบัญชี ซึ่งประกอบด้วยสิ่งต่างๆดังต่อไปนี้

แบบฟอร์มต่าง ๆ ยกตัวอย่างเช่น ใบกำกับสินค้า (Invoice) ใบสำคัญส่งจ่าย (Vouchers) ใบเสร็จรับเงิน (Receipt) ฯลฯ เอกสารเหล่านี้จำเป็นต้องใช้ในงานประจำวันของกิจการ และใช้เป็นหลักฐานในการลงบัญชี

สมุดลงรายการขั้นต้น ประกอบด้วย สมุดเงินสดรับ สมุดเงินสดจ่าย สมุดซื้อสินค้า สมุดขายสินค้า สมุดรายวันทั่วไป สมุดรายวันรายได้ ฯลฯ ซึ่งถ้าเป็นกลุ่มวิสาหกิจอาจจะเลือกใช้ให้เหมาะสมสำหรับกิจการไม่จำเป็นต้องมีทุกสมุด เช่น สมุดเงินสดรับ สมุดเงินสดจ่าย เป็นต้น

สมุดบัญชีแยกประเภท จะใช้สำหรับลงรายการที่ผ่านมาจากสมุดลงรายการขั้นต้น โดยจะแยกรายการเป็นหมวดหมู่จากรายการที่เกิดขึ้น

การจัดทำรายงาน จะเป็นการแสดงรายละเอียดเกี่ยวกับข้อมูลทางการเงินที่ได้บันทึกรายการจากสมุดลงรายการขั้นต้น ผ่านรายการแยกประเภท แล้วนำข้อมูลมาเสนอต่อฝ่ายบริหารจัดการ และส่วนราชการ เช่น รายงานการขาย รายงานเงินสดรับ งบกำไรขาดทุน งบกำไรสะสม และงบแสดงฐานะการเงิน เป็นต้น

2) กระบวนการปฏิบัติสำหรับการใช้เอกสารหรือแบบฟอร์มในการลงรายการในสมุดลงรายการเบื้องต้น การผ่านรายการสมุดขั้นปลาย และการจัดทำรายงาน และงบการเงิน

3) การใช้เทคโนโลยีมาใช้ในการทำงาน เช่น การใช้เครื่องจักรและเทคโนโลยี รวมถึงเครื่องฟუნแรงต่าง ๆ จะช่วยให้ประหยัดเวลาในการทำงานรวมทั้งลดข้อผิดพลาดต่าง ๆ ที่อาจจะเกิดขึ้นจาก

การดำเนินงานได้ เครื่องจักรเครื่องทุ่นแรงต่างๆ เหล่านี้ ได้แก่ คอมพิวเตอร์ เครื่องถ่ายเอกสาร เครื่องคำนวณ เครื่องจักร โปรแกรมที่นำมาใช้ในการบันทึกข้อมูล ฯลฯ

นอกจากที่กล่าวมาแล้วข้างต้น สิ่งสำคัญสำหรับระบบบัญชีของกิจการใดก็ตามคือพนักงานเจ้าหน้าที่ ซึ่งมีคุณสมบัติเหมาะสมในการที่จะนำระบบบัญชีที่วางไว้มาใช้ปฏิบัติได้อย่างมีประสิทธิภาพ คุณสมบัติที่เหมาะสมในที่นี้หมายถึงความรู้ทางด้านวิชาการบัญชีและระบบบัญชีรวมทั้งประสบการณ์ทางการปฏิบัติงานในธุรกิจเฉพาะแห่ง ซึ่งจำเป็นต้องใช้วิธีการที่แตกต่างกันออกไป ถ้าปราศจากพนักงานเจ้าหน้าที่ดังกล่าวแล้วถึงแม้ว่าจะมีระบบบัญชีที่วางไว้อย่างดี เพียงใดก็ตามก็ย่อมไม่สามารถจะนำมาใช้ปฏิบัติให้บรรลุตามความมุ่งหมายได้ (วิลโลว์ วีระปรีย และคณะ, 2562 หน้า 2)

ประเภทของงานวางระบบบัญชี

การวางระบบบัญชี สิ่งสำคัญจะต้องทราบประเภทของกิจการและลักษณะของกิจการ ซึ่งจะทำให้สามารถวางแผนการปฏิบัติได้อย่างละเอียดและถูกต้อง เหมาะสมสำหรับกิจการ แบ่งประเภทงานวางระบบบัญชีได้ 3 ประเภท ดังนี้

1) การวางระบบบัญชีของกิจการใหม่ทั้งหมด ลักษณะกิจการประเภทนี้จะเป็นลักษณะของกิจการที่เพิ่งเริ่มดำเนินกิจการเป็นครั้งแรกหรือกิจการที่เปิดบริษัท ในเครือขึ้นมา รายงานการวางระบบบัญชีจำเป็นจะต้องมีคู่มือแสดงวิธีการปฏิบัติงานของระบบบัญชีและวิธีการบัญชีทั้งหมด และบอกส่วนประกอบต่างๆ อย่างละเอียด

2) การขยายระบบบัญชีที่ใช้ในปัจจุบัน ลักษณะนี้จะเป็นกิจการที่มีระบบบัญชีเดิมอยู่แล้ว แต่อาจจะมีกิจการที่ขยายเพิ่มเติม เพื่อให้ครอบคลุมกับกิจการหรือกิจกรรมที่ขยายเพิ่มเติม งานชนิดนี้จะคล้ายคลึงกับงานประเภทที่ 1 แต่มีวงจำกัดมากกว่า ตัวอย่างเช่น ร้านสรรพสินค้าแห่งหนึ่งต้องการจะตั้งสาขาในเขตที่ใกล้เคียงกันผู้วางระบบบัญชีก็จำเป็นต้องสนใจเป็นพิเศษถึงการกำหนดวิธีการบัญชีและการควบคุมสาขาเหล่านั้น

3) การปรับปรุงระบบบัญชีหรือการบัญชีที่ใช้ในปัจจุบัน งานชนิดนี้อาจจะเป็นการปรับปรุงระบบบัญชีหรือการบัญชีที่ใช้ในปัจจุบันเพียงบางส่วนที่เห็นว่ายังไม่เหมาะสมหรือไม่รัดกุม ตัวอย่างเช่น การเปลี่ยนแปลงที่ใช้ในการจัดซื้อ การปรับปรุงวิธีการที่จะทำให้การบันทึกการขาย และการควบคุมการขายมีประสิทธิภาพ การศึกษาถึงการที่จะนำเครื่องจักรหรือเครื่องทุ่นแรงมาใช้ในเรื่องเงินเดือนและค่าแรง งานชนิดนี้มักจะทำกันเป็นครั้งคราวเมื่อเห็นว่าจำเป็น กล่าวคือเมื่อเห็นว่ามีข้อบกพร่องในระบบบัญชีที่ใช้อยู่ในปัจจุบัน (วิลโลว์ วีระปรีย และคณะ, 2562 : 3-4)

ในการศึกษาวิจัยครั้งนี้เป็นการวางระบบบัญชีของกิจการใหม่ทั้งหมดเพราะว่ากิจการยังไม่มีระบบบัญชีที่เหมาะสม ต้องการคำแนะนำคำปรึกษาสำหรับการจัดเก็บข้อมูลทางการบัญชี และการ

นำข้อมูลทางการบัญชีไปปรับใช้ในวิสาหกิจชุมชนผู้ผลิตและแปรรูปผลิตภัณฑ์น้ำปูบ้านแม่จะเร
ตำบลแม่จะเร อำเภอแม่ระมาด จังหวัดตาก

ขั้นตอนการวางระบบบัญชี

การกำหนดขั้นของงานวางระบบบัญชี โดยจะต้องเริ่มจากการสำรวจข้อมูลของกิจการก่อน และผังโครงสร้างองค์กรโดยรวมทั้งหมดว่าแต่ละฝ่ายต้องการทราบถึงความต้องการของฝ่ายจัดการ และขอบเขตของงานที่จะต้องทำ หลังจากนั้นก็จะเสนอโครงการ ซึ่งเขียนเป็นลายลักษณ์อักษรแสดง ถึงวัตถุประสงค์ และขอบเขตของงานกำหนดเวลาที่จะใช้ในการปฏิบัติงานตั้งแต่เริ่มต้นจนสำเร็จตาม โครงการ กำหนดอัตราค่าตอบแทนและความร่วมมือที่จำเป็นจะต้องได้รับจากพนักงานเจ้าหน้าที่ของ กิจการ เมื่อได้รับความเห็นชอบจากฝ่ายจัดการแล้ว ผู้วางระบบบัญชีก็จะเริ่มปฏิบัติงาน ซึ่งมีลำดับขั้น ดังต่อไปนี้

1. การสำรวจเพื่อศึกษาลักษณะของกิจการ ในขั้นตอนนี้จะสำรวจรายละเอียด ดังนี้

1.1) รูปแบบของกิจการ เพื่อให้ทราบว่าเป็นธุรกิจทั่ว ๆ ไปในรูปของบุคคลคนเดียวห้าง หุ้นส่วน หรือบริษัท หรือเป็นกิจการที่มีได้มุ่งกำไร ซึ่งจะต้องใช้วิธีการบัญชีที่แตกต่างกันออกไป

1.2) ผังโครงสร้างขององค์กร ซึ่งแสดงให้เห็นการแบ่งส่วนงาน และความรับผิดชอบซึ่ง จะช่วยให้ทราบว่าการกำหนดวิธีการต่าง ๆ จะต้องเริ่มต้นที่ผู้ใดและมีการอนุมัติของผู้ใด แบบฟอร์มต่าง ๆ ส่งไปให้ใครบ้าง ฯลฯ

1.3) รายการของธุรกิจ ที่ได้มาจากการทำกิจการ ในการดำเนินธุรกิจย่อมมีรายการที่ เกิดขึ้นต่าง ๆ แต่จะมากหรือน้อยเท่าใดนั้นขึ้นอยู่กับขนาดและลักษณะของธุรกิจ นอกจากนั้น ธุรกิจต่างประเภทกันก็ย่อมมีรายการที่สำคัญแตกต่างกันออกไป เช่น ธุรกิจประเภทซื้อขายสินค้า ย่อมมีรายการซื้อและขายสินค้าเกิดขึ้นเป็นส่วนมาก หรือ ธุรกิจประเภทการธนาคารย่อมมีรายการ ส่วนใหญ่เป็นการรับฝากเงินและการถอนเงินของลูกค้ารายได้จากดอกเบี้ย และเงินปันผลจาก หลักทรัพย์ ถ้าเป็นธุรกิจซื้อมาขายไปก็จะเกิดรายการขายสินค้าเป็นเงินสด เงินเชื่อ หรือการซื้อ สินค้าเป็นเงินสด เงินเชื่อ การซื้อสินทรัพย์ เป็นต้น ดังนั้นในการวางระบบบัญชีของกิจการแต่ละ ประเภทจึงจำเป็นต้องมีการจัดประเภทรายการส่วนใหญ่ที่เกิดขึ้นเสียก่อน เพื่อจะได้กำหนดวิธีจด บันทึกลงและการควบคุมภายในสำหรับรายการเหล่านั้นได้อย่างเหมาะสม

หากการวางระบบบัญชีเป็นการวางระบบบัญชีสำหรับกิจการที่มีระบบบัญชีอยู่แล้ว ก็จะเป็น เพียงการแก้ไขระบบบัญชีเดิมซึ่งในขั้นตอนการสำรวจจะต้องศึกษารายละเอียดเกี่ยวกับแบบฟอร์ม สมุดลงรายการบัญชี ผังบัญชี รายงานทางการเงิน เครื่องมือต่าง ๆ รวมถึงรายละเอียดการปฏิบัติงาน ของคนในองค์กร เพื่อนำข้อมูลมาประกอบการพิจารณาการวางระบบบัญชีให้ดีขึ้น

2. การร่างระบบบัญชีใหม่ สำหรับกิจการที่ต้องการเปลี่ยนแปลงระบบบัญชีให้ดีกว่าเดิมหรือกิจการที่ยังไม่เคยวางระบบบัญชีเลย ซึ่งการร่างระบบบัญชีใหม่เพื่อให้เหมาะสมกับลักษณะของกิจการมีวิธีการดังต่อไปนี้

2.1) กำหนดแบบฟอร์มหรือเอกสารที่จะใช้สำหรับบันทึกรายการต่าง ๆ ของกิจการให้เหมาะสม โดยดูว่ากิจการจำเป็นต้องใช้เอกสารอะไรบ้าง อย่างเช่น ใบกำกับสินค้าสำหรับบันทึกการขาย ใบสำคัญส่งจ่ายสำหรับบันทึกการจ่ายเงิน และใบเสร็จรับเงินสำหรับบันทึกการรับเงิน เป็นต้น นักบัญชีบางท่านเรียกแบบฟอร์มเหล่านี้ว่าเอกสารแสดงรายการ นอกจากนั้นยังต้องกำหนดวิธีการบันทึกรายการในเอกสารนั้น ๆ ด้วยว่าจะใช้วิธีเขียนหรือพิมพ์

2.2) กำหนดสมุดบัญชี ซึ่งประกอบด้วยสมุดรายวันและบัญชีแยกประเภท ซึ่งจะต้องกำหนดว่าจะใช้สมุดบัญชีอะไรที่จะใช้ในการบันทึก กำหนดแบบ และจำนวนสมุดรายวันที่จะใช้บันทึกรายการจากแบบฟอร์มตามข้อกำหนดแบบฟอร์มหรือเอกสารที่จะใช้สำหรับบันทึกรายการต่าง ๆ ซึ่งจะถือเป็นการลงบัญชีขั้นแรก หลังจากนั้นก็เป็นการกำหนดแบบ และจำนวนบัญชีแยกประเภท ซึ่งจะเป็นทั้งบัญชีคุมยอดและบัญชีย่อย จำนวนสมุดรายวัน และบัญชีแยกประเภทจะมีมากน้อยเพียงใดนั้นย่อมขึ้นอยู่กับปริมาณของงาน และจำนวนพนักงานที่จะใช้ลงรายการข้อพิจารณาอีกอย่างก็คือจำนวนบัญชีควรมีมากพอที่จะให้รายละเอียดได้เท่าที่ต้องการจะใช้ทำรายงานเสนอต่อฝ่ายจัดการหรือต่อบุคคลภายนอกตามที่จำเป็นต้องทำ ดังนั้น นักบัญชีบางท่านจึงพิจารณาถึงรายงานต่าง ๆ ตามข้อ การกำหนดรายงานที่จะต้องเสนอต่อฝ่ายจัดการและบุคคลภายนอก เสียก่อน แล้วจึงทำผังบัญชีขึ้นตามนั้น

2.3) ในการกำหนดแบบของสมุดรายวันและบัญชีแยกประเภทที่จะต้องใช้นั้นควรกำหนดวิธีการบันทึกบัญชีไปด้วย ในขณะเดียวกันเพราะถ้าจะใช้โปรแกรมในการลงบัญชีซึ่งอาจจะทำบันทึกรายการในแบบฟอร์มสมุดรายวัน และบัญชีแยกประเภทได้โดยการพิมพ์ครั้งเดียวนั้นแบบของสมุดรายวันและบัญชีแยกประเภทก็ต้องเป็นแบบพิเศษโดยเฉพาะ

2.4) กำหนดรายงานที่จะต้องเสนอต่อฝ่ายบริหารในองค์กรและบุคคลภายนอก เช่น ผู้ถือหุ้นเจ้าหนี้ และส่วนราชการเกี่ยวกับเรื่องรายงาน ต่าง ๆ นั้น ผู้วางระบบควรจะศึกษาความต้องการของฝ่ายจัดการเสียก่อนว่าต้องการทราบข้อความใดบ้างอันเกี่ยวกับความเป็นไปในธุรกิจนั้น และผู้วางระบบบัญชีก็จะได้ออกแบบรายงานต่าง ๆ เพื่อเสนอข้อมูลตามความต้องการของข้อมูลได้ แต่บางกรณีผู้วางระบบจะเป็นผู้กำหนดเองโดยพิจารณาถึงผลประโยชน์ที่จะได้จากข้อมูลเหล่านั้นในด้านการตัดสินใจของฝ่ายจัดการเพื่อบริหารงานให้เป็นไปด้วยดีและความจำเป็นที่จะต้องปฏิบัติตามข้อกำหนด แห่งกฎหมายโดยปกติรายงานที่จะต้องทำอยู่เป็นประจำมีดังนี้ คือ

ก) รายงานที่แสดงถึงผลการดำเนินงานของกิจการสำหรับระยะเวลาหนึ่งคือ งบกำไรขาดทุน จะทำให้ทราบว่ากิจการมีกำไรหรือขาดทุน ซึ่งอาจจะทำทุก ๆ 1 เดือน 3 เดือน 6 เดือน หรือปีละครั้งเช่นเดือนนี้ของปีนี้กับเดือนของปีก่อน เป็นต้นและรายงาน ที่แสดงข้อมูลเปรียบเทียบ

ข) รายงานที่แสดงถึงฐานะการเงินของกิจการทั้งหมดในวันใดวันหนึ่ง คือ งบแสดงฐานะการเงินของกิจการ และรายงานที่แสดงข้อมูลเปรียบเทียบ เช่น วันหนึ่งของปีนี้ และวันหนึ่งของปีก่อน นอกจากนี้ อาจจะมีรายงานย่อยอันแสดงถึงจำนวนเงินสดคงเหลือแต่ละวัน หรือแสดงถึงทุนหมุนเวียนในแต่ละวันก็ได้

ค) รายงานเพื่อการควบคุมของฝ่ายบริหาร ตัวอย่างเช่น งบประมาณเงินสด งบประมาณการผลิต งบประมาณการขาย รายไตรมาส การวิเคราะห์ค่าขายตามผลิตภัณฑ์หรือตามพนักงานขายการวิเคราะห์รายจ่ายต่าง ๆ เป็นต้น

ง) รายงานที่เสนอต่อผู้ถือหุ้น ผู้ร่วมลงทุนในกิจการ หรือเจ้าหน้าที่ของกิจการอิสระ ตรวจสอบรับรองแล้ว

จ) รายงานที่เสนอต่อทางราชการตามที่กฎหมายกำหนดไว้ธุรกิจทุกแห่งมีหน้าที่เสนอข้อมูลต่อทางราชการตามที่กำหนดไว้ในกฎหมาย ตัวอย่างของข้อมูลเหล่านี้ ได้แก่ จำนวนเงินได้ของพนักงานซึ่งจะเป็นงบการเงินประจำปีที่มีผู้สอบบัญชีแต่ละคน และภาษีเงินได้หัก ณ ที่จ่าย ซึ่งจะต้องนำส่งสรรพากรทุก ๆ เดือนรายได้ค่าใช้จ่าย และกำไรสุทธิของกิจการในรอบปีที่ผ่านมา ซึ่งจะต้องเสนอเพื่อเสียภาษีเงินได้นิติบุคคล เป็นต้น ดังนั้นในการวางระบบบัญชีของกิจการแต่ละแห่งจึงต้องพิจารณาเพื่อให้ได้มาซึ่งข้อมูลเหล่านั้นให้ทันเวลาด้วย

2.5) กำหนดวิธีการปฏิบัติงานต่าง ๆ โดยให้มีการตรวจสอบซึ่งกันและกัน (Internal Check) กล่าวคือในการทำรายงานอย่างใดก็ตามควรจัดให้มีพนักงานอย่างน้อย 2 คนทำโดยเป็นอิสระจากกัน และให้ได้ผลงานถูกต้องตรงกัน เมื่อเป็นเช่นนี้แล้วการทุจริตผิดพลาดต่าง ๆ จะเกิดขึ้นน้อยลงดังนั้นในกรณีที่จะต้องกำหนดวิธีการบัญชีเกี่ยวกับเงินสด สินค้าและหลักทรัพย์ต่าง ๆ ซึ่งก่อให้เกิดการทุจริตขึ้นได้โดยง่ายจึงมักจะให้พนักงานผู้มีหน้าที่จับต้องสินทรัพย์เหล่านั้น และผู้ทำบัญชีเป็นคนละคนกัน เพื่อให้ผลงานของพนักงานคนหนึ่งได้มีการตรวจสอบกับผลงานของอีกคนหนึ่งอยู่เสมอ

2.6) จัดให้มีเทคโนโลยี เครื่องจักรเครื่องทุ่นแรง เพื่อให้การปฏิบัติงานเป็นไปอย่างรวดเร็วและปราศจากข้อผิดพลาด เช่น เครื่องคอมพิวเตอร์ คำนวณ เครื่องจัดเก็บเอกสาร เครื่องจักรทำบัญชี ฯลฯ ทั้งนี้โดยพิจารณาถึงขนาดของกิจการปริมาณงานและความจำเป็นที่ต้องใช้เครื่องทุ่นแรงเหล่านั้น

2.7) กำหนดพนักงานเจ้าหน้าที่ต่าง ๆ เพื่อปฏิบัติงานตามระบบบัญชีที่วางไว้ในเรื่องนี้ผู้วางระบบควรจะต้องกำหนดลักษณะของงานอำนาจหน้าที่และความรับผิดชอบของพนักงานแต่ละคนไว้อย่างชัดเจนด้วย โดยทำเป็นคู่มือในการปฏิบัติงาน ซึ่งจะแสดงถึงวิธีการปฏิบัติงานต่าง ๆ โดยละเอียด และผู้มีหน้าที่ปฏิบัติงานเหล่านั้นทั้งนี้เพื่อว่าเมื่อมีการผิดพลาดเกิดขึ้นจะได้ทราบว่าใครควรจะรับผิดชอบ

3. การนำระบบใหม่ออกใช้ปฏิบัติ เมื่อระบบบัญชีที่ตั้ง ขึ้นใหม่เสร็จเรียบร้อยแล้วจะต้องนำเสนอฝ่ายจัดการเพื่ออนุมัติเสียก่อนถึงจะนำมาใช้ปฏิบัติได้ในการนำเสนอ เพื่อขออนุมัติผู้วางระบบ

จะต้องอธิบายให้ฝ่ายจัดการทราบถึงประโยชน์ที่จะได้รับกำลังคนที่ต้องการและค่าใช้จ่ายที่จะเกิดขึ้นในการใช้ระบบใหม่นี้เมื่อฝ่ายจัดการเห็นชอบด้วยแล้วจึงเริ่มนำมาใช้ปฏิบัติโดยวิธีการดังต่อไปนี้

3.1) จัดเตรียมแบบฟอร์มและเอกสารต่าง ๆ ไว้ให้พร้อมสำหรับกิจการที่จะเริ่มดำเนินงานใหม่ควรจะส่งพิมพ์แบบฟอร์มและเอกสารต่าง ๆ ให้เสร็จเรียบร้อยก่อนเปิดกิจการโดยให้มีเวลาพอที่ผู้วางระบบจะอบรมพนักงานให้เข้าใจวิธีใช้แบบฟอร์มเหล่านั้นด้วยในการใช้ครั้งแรกไม่ควรจะส่งพิมพ์มากเกินไปทั้งนี้เพราะอาจจะมีข้อบกพร่องซึ่งทำให้ต้องแก้ไขข้อความบางตอนให้เหมาะสมยิ่งขึ้น ๆ

3.2) จัดหาเทคโนโลยี เครื่องจักรและเครื่องทุ่นแรงต่าง ๆ ที่จำเป็นต้องใช้ไว้ให้เพียงพอกับความต้องการในกรณีที่เครื่องจักร หรือเครื่องทุ่นแรง บางอย่างผู้ใช้งานจำเป็นต้องมีความชำนาญก็ควรส่งพนักงานผู้ปฏิบัติงานไปรับการฝึกอบรมจนสามารถใช้เครื่องเหล่านั้นได้เป็นอย่างดี

3.3) การปฏิบัติตามระเบียบของกิจการอย่างเคร่งครัด รวมถึงการปฏิบัติตามนโยบายต่าง ๆ เพราะการละเว้นไม่ปฏิบัติเช่นนั้นจะก่อให้เกิดความเสียหายแก่บริษัท แล้วควรจะขอความร่วมมือจากฝ่ายจัดการเพื่อให้ออกกฎข้อบังคับหรือระเบียบปฏิบัติพร้อมทั้งกำหนดโทษของผู้ที่ฝ่าฝืนไว้ด้วย

3.4) ดำเนินการจัดอบรมพนักงาน เพื่อให้เข้าใจในระบบใหม่และสามารถปฏิบัติได้ทันทีที่กิจการเริ่มดำเนินงานในการนี้ผู้วางระบบบัญชีควรจะทำและเผยแพร่คู่มือการปฏิบัติงานให้แก่พนักงานไปศึกษาล่วงหน้าเสียก่อนแล้วจึงเปิดโอกาสซักถามข้อข้องใจในภายหลัง และควรมีการประชุมร่วมกับผู้เป็นหัวหน้าหน่วยงานต่าง ๆ เพื่อปรึกษาหารือกันถึงการที่จะนำระบบใหม่นี้มาใช้ปฏิบัติได้อย่างมีประสิทธิภาพ

4. การติดตามผลและประเมินผล เมื่อได้นำระบบใหม่ออกใช้ปฏิบัติเป็นเวลานานพอสมควรแล้วผู้วางระบบควรติดตามดูว่าได้ผลสมตามความมุ่งหมายหรือไม่ ในบางกรณีวิธีการที่กำหนดไว้ อาจจะไม่เหมาะสมในทางปฏิบัติ เนื่องจากทำให้งานล่าช้าหรือเสียค่าใช้จ่ายสูงเกินไปไม่คุ้มกับประโยชน์ที่ได้รับผู้วางระบบก็จะได้แก้ไขเสียใหม่เพื่อให้เหมาะสมกับสถานการณ์ (วิลเลียม วีระปริย และคณะ, 2562 หน้า 5-8)

แบบฟอร์มหรือเอกสารทางการบัญชี

ความสำคัญของการใช้แบบฟอร์มหรือเอกสารทางการบัญชี รายการต่าง ๆ ที่เกิดขึ้นในธุรกิจจะต้องมีการจดบันทึกไว้ให้ทันต่อเหตุการณ์เพื่อใช้เป็นหลักฐานที่จะนำไปลงบัญชีการจดบันทึกจะทำได้โดยการใช้แบบฟอร์มต่าง ๆ ซึ่งบางประเภททำขึ้นและใช้ในธุรกิจนั่นเองบางประเภทก็จะส่งไปยังบุคคลภายนอกและบางประเภทที่ได้รับมาจากบุคคลภายนอก

แบบฟอร์มที่ทำขึ้นจะใช้เป็นเครื่องช่วยในการดำเนินงานและการควบคุมได้ดังนี้ คือ

1) สำหรับใช้บันทึกเหตุการณ์ที่เกิดขึ้น ว่าเหตุการณ์นั้นเกิดขึ้นเมื่อใดอย่างไรและใครเป็นผู้รับผิดชอบ และมีการใช้แบบฟอร์มเป็นหลักฐานในการลงบัญชีทันที เช่น ใบเบิกวัตถุดิบ ใบสำคัญสั่ง

ง่าย เป็นต้น แบบฟอร์มบางชนิดก็ไม่ได้ใช้เป็นหลักฐานในการลงบัญชี แต่ใช้ในการดำเนินงาน เช่น ใบขอซื้อใบสั่งผลิต เป็นต้น

2) ช่วยในการแก้ไขข้อผิดพลาดได้ง่าย เพราะจะช่วยให้เราสามารถค้นหาเอกสาร เหตุการณ์สำคัญต่าง ๆ จากการที่เราจัดบันทึก

3) เอกสารและแบบฟอร์มต่าง ๆ ที่ใช้ในการดำเนินงาน เป็นเครื่องมือในการติดต่อประสานงานระหว่างบุคคลที่เกี่ยวข้องทั้งภายในกิจการและบุคคลภายนอก เมื่อต้องการจะติดต่อธุรกิจหรือจะแจ้งข่าวสารให้บุคคลใดทราบก็ตาม การแจ้งให้ทราบโดยแบบฟอร์มจะทำให้ข้อความที่ต้องการจะส่งถึงกันได้มีการบันทึกไว้อย่างชัดเจนป้องกันการโต้แย้งและความเข้าใจผิด

4) การเก็บเอกสารสำเนาต่าง ๆ ของบัญชีที่เกิดขึ้น เช่น ใบกำกับสินค้าขาย รายงานการรับสินค้า ในบางกรณีสำเนาของแบบฟอร์มนี้อาจจะเป็นส่วนหนึ่งของการบันทึกทางการบัญชีก็ได้

5) การกำหนดแบบฟอร์มเอกสารต่าง ๆ เพื่อให้เกิดการลดต้นทุนสำหรับที่ใช้ในการติดต่อหรือการจัดบันทึกโดยใช้วิธีดังต่อไปนี้

5.1 ข้อความที่ต้องการให้อยู่เป็นประจำจะจัดพิมพ์ไว้ล่วงหน้าซึ่งเป็นการลดงานเกี่ยวกับการบันทึกที่รายการเหล่านี้ลงในแบบฟอร์ม

5.2 ในกรณีที่บุคคลหลายฝ่ายต้องการข้อความอย่างเดียวกันจะทำได้โดยจัดให้มีสำเนาหลายฉบับโดยใช้กระดาษคาร์บอนจะเป็นการช่วยลดเวลาในการกรอกแบบฟอร์มนั้น

การกำหนดแบบฟอร์มที่ใช้นั้นจะต้องดูความจำเป็นของกิจการว่าจะต้องการเอกสารประเภทไหน แต่ละฝ่ายใครเป็นคนใช้ จำนวนที่ใช้ เพื่อเป็นการบันทึกเหตุการณ์ หรือรายการที่เกิดขึ้นแล้ว (วิไล วีระปรีย และคณะ, 2562 หน้า 25-26)

ประโยชน์ของการจัดการเอกสารทางการบัญชี

ประโยชน์ที่ได้จากการจัดการระบบเอกสารที่ดีและมีประสิทธิภาพ มีดังนี้

1) สำหรับเป็นเครื่องมือในการกำหนดบทบาทหน้าที่และความรับผิดชอบ และช่วยให้การประสานงานภายในองค์กร มีความชัดเจน และถูกต้องมากยิ่งขึ้น

2) เครื่องมือในการควบคุมภายใน ซึ่งถ้าเกิดข้อผิดพลาดในกระบวนการขั้นตอนไหนจะทำให้ทราบและจัดการระบบให้เกิดการตรวจสอบเพื่อป้องกันการทุจริตที่อาจเกิดขึ้น

3) การจัดทำรายงานทางการเงินมีความถูกต้องครบถ้วนตามหลักการบัญชีที่รับรองโดยทั่วไป มีเนื้อหาสาระมีประสิทธิภาพ และมีความน่าเชื่อถือมากยิ่งขึ้น

4) เครื่องมือสำหรับการวิเคราะห์และคาดการณ์สิ่งที่เกิดขึ้นในอนาคตได้ โดยนำผลการดำเนินงานจากรายงานมาเปรียบเทียบเพื่อดูแนวโน้มว่าสิ่งที่เกิดขึ้นดีหรือไม่ดี จะแก้ไขปรับปรุงอย่างไร

5) สามารถตรวจสอบปรับปรุงแก้ไขข้อผิดพลาดต่างๆ ที่เกิดขึ้นได้อย่างรวดเร็วและทันต่อเหตุการณ์

6) เกิดการวิเคราะห์และประเมินการจ่ายเงินของกิจการได้ เพราะว่าจะทำให้ทราบกระบวนการทั้งหมดของกิจการ มีการวางแผนการใช้งบประมาณต่าง ๆ ที่เกิดขึ้น

7) ช่วยในการวางแผนควบคุมและตัดสินใจการบริหารงานในด้านต่างๆได้

8) ทำให้เห็นถึงข้อบกพร่องของการปฏิบัติงานและระเบียบข้อบังคับภายในองค์กรได้เป็นอย่างดี เพื่อนำมาวางแผนกำหนดนโยบายหรือตั้งกฎระเบียบการปฏิบัติงาน

9) ทำให้การติดต่อสื่อสารกับหน่วยงานต่างๆ รวมถึงบุคคลภายนอกได้อย่างมีประสิทธิภาพและประสิทธิผล เกิดความชัดเจนและมีหลักฐานเชื่อถือได้ (อุเทน เลาน้ำทา, 2561 หน้า 4-3)

การกำหนดลักษณะและชนิดของแบบฟอร์ม

กิจการจะต้องทำความเข้าใจกับเอกสารแบบฟอร์มต่าง ๆ ใช้ประโยชน์ในเรื่องของอะไร ตัวอย่างเช่น ใบกำกับสินค้าขาย ต้นฉบับจะส่งไปให้ลูกค้าเพื่อลงนามรับของและใช้เป็นหลักฐานในการเก็บเงินจากลูกค้า ฉบับที่สองใช้เป็นหลักฐานในการลงบันทึกในสมุดรายวันขาย และฉบับที่สามใช้เป็นหลักฐานในการลงบัญชีลูกหนี้รายตัว ฯลฯ ฉะนั้นจะเห็นได้ว่าการใช้แบบฟอร์มด้วยการเขียนครั้งเดียวและใช้กระดาษคาร์บอนแทรกแต่ละฉบับก็จะทำให้ได้แบบฟอร์มที่ต้องการทั้งสามฉบับ โดยการบันทึกเพียงครั้งเดียว ดังนั้นในบางกรณีจึงไม่จำเป็นต้องมีแบบฟอร์มหลายชนิด แต่ให้มีการทำสำเนาหลาย ๆ ฉบับแทนก็จะเป็นการประหยัดเวลาและค่าใช้จ่ายได้มากกว่า

ข้อพิจารณาในการกำหนดชนิดของแบบฟอร์มที่ควรจะต้องใช้มีดังต่อไปนี้

1) ใช้แบบฟอร์มต้นฉบับให้น้อยที่สุด โดยใช้สำเนาของแบบฟอร์มแทน แบบฟอร์มอันใดที่เห็นว่าให้ประโยชน์ไม่คุ้มค่าก็ควรที่จะเลิกใช้เสีย

2) ถ้าข้อความในเอกสารมีข้อความที่ซ้ำกันส่วนใหญ่นั้นในระบบบัญชีปัจจุบันการใช้กระดาษคาร์บอนอาจช่วยให้การบันทึกรายการครั้งเดียวได้ใบสำคัญหลายชนิดพร้อมกันได้

3) การกำหนดแบบฟอร์มควรออกแบบโดยให้มีข้อความกะทัดรัดและเข้าใจง่าย

4) การเลือกแบบฟอร์มที่ใช้นั้นควรที่จะเลือกจากความจำเป็นและความสะดวกในการเก็บข้อมูลและการบันทึก แบบฟอร์มก็เพื่อที่จะเก็บข้อมูลมาแยกประเภทและบันทึกรายการเหล่านั้นลงในสมุดรายวันและทะเบียนต่าง ๆ ดังนั้นในการกำหนดแบบของเอกสารต่าง ๆ จึงจำเป็นต้องคำนึงถึงวัตถุประสงค์ข้อนี้ด้วย

5) กำหนดระบบหลักการตรวจสอบซึ่งกันและกัน (Internal Check) แบบฟอร์มเป็นสิ่งสำคัญอย่างหนึ่งของการปฏิบัติงานโดยให้มีการตรวจสอบซึ่งกันและกัน พนักงานผู้มีหน้าที่ตรวจสอบซึ่งกันและกันใช้สำเนาของแบบฟอร์มเดียวกัน ดังนั้นในรูปแบบกำหนดจำนวนสำเนาจึงจำเป็นต้องคำนึงถึงเรื่องนี้ด้วย ตัวอย่างเช่น พนักงานจะเก็บสำเนาฉบับหนึ่งของใบเสร็จรับเงินค่าขายสดไว้ทำรายงานขายประจำวัน และพนักงานรับเงินหรือแคชเชียร์จะเก็บสำเนาอีกฉบับหนึ่งไว้ทำรายงานเงินสดรับจากค่าขาย ซึ่งยอดรวมของรายงานทั้งสองนี้จะต้องตรงกัน ดังนั้น ผู้วางระบบบัญชีจึงต้องกำหนดจำนวนสำเนาของใบเสร็จรับเงินค่าขายสดให้มีเพียงพอสำหรับการนี้ด้วย

6) สามารถนำมารวบรวมจัดทำสถิติข้อมูล นอกเหนือไปจากข้อมูลที่จะใช้ในการลงบัญชี ข้อมูลที่ได้จากแบบฟอร์มนั้นควรจะใช้ให้ประโยชน์ทางด้านสถิติด้วย

7) สร้างความสะดวกในการสอบบัญชีประจำปีในธุรกิจประเภทจำเป็นจะต้องมีผู้สอบบัญชีอิสระมาทำการตรวจสอบทุกปีฉะนั้นแบบฟอร์มที่จะต้องใช้ในการตรวจสอบจะต้องมีรูปแบบเพื่อให้ตรวจสอบง่ายและเก็บรักษาไว้เป็นอย่างดีเพื่อช่วยให้งานของผู้สอบบัญชีเป็นไปโดยสะดวกและรวดเร็ว (วิไล วีระปรีย และคณะ, 2562 หน้า 26-27)

ระบบงานพื้นฐานทางธุรกิจ

ธุรกิจส่วนใหญ่จะมีกิจการ พื้นฐานอยู่ 4 ประเภท (สุขุม โพธิ์สวัสดิ์, 2561 หน้า 35-36) คือ

1. การขายสินค้า
2. การซื้อสินค้า
3. การรับชำระเงิน
4. การจ่ายชำระเงิน

เอกสารที่ใช้ในทางธุรกิจ

การเก็บรวบรวมข้อมูลทางการบัญชีสำหรับวงจรแต่ละธุรกิจนั้นจะมี แนวคิดพื้นฐานเหมือนกัน คือ (สุขุม โพธิ์สวัสดิ์, 2561 หน้า 39)

1. สำหรับกิจการที่มีรายการ กิจกรรมทางธุรกิจเกิดขึ้น จะต้องมีการจัดทำเอกสารที่เกี่ยวข้องขึ้นมา ดังนั้นเอกสารจึงเป็นตัวกำกับกิจกรรมหรือกระบวนการทางธุรกิจนั้น
2. การจัดทำเอกสารทางธุรกิจนั้น จะให้ข้อมูลแก่ฝ่ายบัญชีและฝ่ายอื่น ๆ ที่เกี่ยวข้อง
3. เอกสารทางธุรกิจจะเป็นตัวกำหนดหลักปฏิบัติ บทบาทในการควบคุมการปฏิบัติงาน โดยสามารถจะป้องกัน สืบหาข้อผิดพลาดและข้อทุจริตที่อาจเกิดขึ้นได้

หน้าที่ของแบบฟอร์มทางบัญชี เอกสารต่าง ๆ รวมทั้งรายงานในรูปแบบต่าง ๆ ซึ่งถูกจัดเตรียมขึ้นไว้นั้น โดยทั่ว ๆ ไปจะมีวัตถุประสงค์เพื่อ

1. สำหรับใช้วัดผลการดำเนินงาน โดยหมายถึงข้อมูลที่เป็นปริมาณและจำนวนเงินจากเอกสารทางธุรกิจและการจัดทำรายงานเพื่อเสนอกับฝ่ายบริหาร หรือเจ้าของกิจการ
2. สำหรับใช้เป็นเครื่องมือที่ใช้ในการบันทึกการเคลื่อนไหวเกี่ยวกับ สินค้าสำเร็จรูปคงเหลือ สินค้าระหว่างผลิตคงเหลือ สินทรัพย์ต่าง ๆ ของธุรกิจ จะรวมถึงการมีบัญชีหลาย ๆ ชนิด เช่น บัญชีสำหรับเงินสด บัญชีสำหรับลูกหนี้ บัญชีสำหรับเจ้าหนี้ บัญชีสำหรับอุปกรณ์ บัญชีสำหรับสินทรัพย์ และบัญชีสำหรับส่วนของเจ้าของ เป็นต้น
3. สำหรับการวางแผนกิจกรรมทางธุรกิจสะดวกยิ่งขึ้น การวางแผน การติดตามประเมินผล และการปรับปรุงแผนงานโดยใช้เอกสารที่จัดทำขึ้น จะทำให้มีความสะดวกมากยิ่งขึ้น

กิจกรรมทางธุรกิจส่วนใหญ่จะใช้เอกสารหรือหลักฐานที่เป็นลายลักษณ์อักษร โดยหลักฐานที่เป็นลายลักษณ์อักษรนี้จะเป็นเครื่องมือที่จะสามารถแสดงให้เห็นว่ามีเหตุการณ์ทางบัญชีที่เกี่ยวข้องกับการดำเนินธุรกิจเกิดขึ้น และใช้เตรียมข้อมูลสำหรับการบันทึกข้อมูลสำหรับรายการที่เกี่ยวข้องกับ

กิจกรรมทางธุรกิจ ถ้ามีรายการค้าเกิดขึ้นกับกิจการแล้วการบันทึกข้อมูลของกิจกรรมกรรมเหล่านี้จะ ถูกบันทึกในรูปแบบของเอกสารทางธุรกิจ และเก็บรักษาเพื่อใช้ประกอบในการจัดทำงบการเงินต่าง ๆ

หลักทั่วไปในการร่างแบบฟอร์ม

กิจการที่ได้กำหนดชนิดของแบบฟอร์มที่จะต้องไว้ใช้แล้ว ต่อมาก็ควรจะพิจารณาถึงจำนวน สำเนาที่ต้องมีสำหรับแต่ละชนิดข้อความที่ควรพิมพ์ไว้ในแบบฟอร์มและลักษณะของ แบบฟอร์มซึ่งมี หลักในการพิจารณาดังต่อไปนี้

- 1) ควรมีชื่อ ที่อยู่ ของบริษัทพิมพ์ไว้ในที่ที่เห็นได้ง่ายโดยปกติอยู่ที่หัวกระดาษ สำหรับ แบบฟอร์มที่ใช้ภายในกิจการอาจจะไม่จำเป็นต้องมีก็ได้
- 2) แบบฟอร์มทุกชนิดจะต้องระบุชื่อเอกสาร จะต้องมีการระบุไว้เพื่อการอ้างอิงชื่อนั้นควรเป็น ถ้อยคำสั้น ๆ ซึ่งแสดงถึงวัตถุประสงค์ในการที่จะนำแบบฟอร์มนั้นไปใช้เช่นใบเบิกพัสดุใบกำกับสินค้า
- 3) แบบฟอร์มควรมีเลขหมายเรียงตามลำดับไว้ล่วงหน้า เป็นการควบคุมการใช้แบบฟอร์มนั้น ถ้าหากเลขหมายใดขาดหายไปก็จะทราบได้โดยง่าย
- 4) ระบุวันที่ที่เกิดขึ้นของเอกสารและรายการนั้น เพื่อบอกให้ทราบว่ารายการนั้นเกิดขึ้น เมื่อใด
- 5) กำหนดให้ผู้มีอำนาจและผู้ที่ได้รับผิดชอบลงลายเซ็นอนุมัติ เป็นผู้ที่รับผิดชอบในรายการนั้น เป็นหลักฐาน และข้อความในแบบฟอร์มควรจะกะทัดรัดและตรงกับวัตถุประสงค์
- 6) กำหนดรหัสของเอกสาร เช่น ใบเสร็จรับเงินใช้ บร. ใบเบิกพัสดุใช้ บพ. เป็นต้น ถ้าเป็น เอกสารภายนอกควรให้เลขที่รับไว้ด้วย เพื่อสะดวกในการอ้างอิงเอกสารหรือสะดวกในการค้นหา
- 7) สำหรับรายการที่จะต้องกรอกข้อมูลเพิ่มเติมเองควรมีเส้นบรรทัดไว้ให้เพื่อความสะดวกใน การอ่านและเขียน แต่ถ้าพิมพ์ด้วยเครื่องคอมพิวเตอร์ก็ไม่จำเป็น
- 8) การกรอกรายการซึ่งมีความติดต่อกันหลายบรรทัด ควรให้เลขหมายกำกับแต่ละบรรทัด เพื่อลดความผิดพลาด และถ้ามีข้อความที่ต้องกรอกหลายหน้าควรให้เลขหมายกำกับไว้ทุกหน้า
- 9) การเรียงลำดับรายการต่าง ๆ ที่ต้องกรอกควรให้เป็นไปตามลำดับ เพื่อความสะดวกในการ กรอกข้อความใดที่ต้องกรอกเป็นประจำควรพิมพ์ไว้ล่วงหน้า แบบฟอร์มบางชนิดอาจจะร่างขึ้นเพื่อ ช่วยให้ความสะดวกแก่ผู้กรอกข้อความอย่างมาก คือจะไม่ต้องเขียนข้อความใดเลย เป็นแต่ให้ทำ เครื่องหมายเท่านั้น
- 10) การกำหนดรูปแบบ สีของแบบฟอร์มและสีหมึกพิมพ์ควรให้สีตัดกันเพื่อดึงดูดความสนใจ ผู้อ่านและผู้ใช้
- 11) แบบฟอร์มที่ต้องใช้เป็นประจำ ควรใช้กระดาษที่ทนทานพอควรและควรให้มุมทั้งสี่มน เพื่อป้องกันการหักพับตรงบริเวณมุมนั้น ๆ เช่น บัตรสินค้า
- 12) การใช้แบบฟอร์มที่จะต้องมีหลายสำเนานั้นควรจะต้องคำนึงว่าแบบฟอร์มใดจะส่งไป แผนกใด และควรพิมพ์ไว้เป็นชุดโดยมีจำนวน พอสำหรับความต้องการและใช้กระดาษคาร์บอนแทรก

เพื่อประหยัดเวลาหรือจะใช้กระดาษชนิดที่มีคาร์บอนอยู่ด้านหลังเพื่อสะดวกในการที่ไม่ต้องแทรกกระดาษคาร์บอน (วิลโลว์ วีระปรีดิ์ และคณะ, 2562 หน้า 30)

การรักษาแบบฟอร์มหรือเอกสารทางการบัญชี

แบบฟอร์มหรือเอกสารทางการบัญชี เป็นเอกสารที่มีความสำคัญต่อกิจการเป็นอย่างมากและถ้ากิจการมีการควบคุมเรื่องการเก็บเอกสารไม่ดีพออาจจะทำให้เกิดช่องโหว่ในการทุจริตขึ้นได้ ดังนั้นผู้บริหารควรคำนึงถึงเรื่องดังกล่าวโดยการออกกฎระเบียบและข้อบังคับเกี่ยวกับการจัดเก็บและการนำเอกสารไปใช้ ตลอดจนสร้างความรู้ความเข้าใจให้กับบุคลากรในองค์กรมองเห็นความสำคัญของการควบคุมดูแล การเก็บรักษาแบบฟอร์มหรือเอกสารการจัดเก็บแบบฟอร์มหรือเอกสารทางการบัญชีตามลักษณะงานมีวิธีปฏิบัติ 2 วิธีดังนี้

1) กรณีแบบฟอร์มหรือเอกสารยังไม่มีการใช้งาน

- กำหนดระบบการจัดเก็บเอกสารที่ยังไม่ใช้ให้เก็บไว้ในที่ปลอดภัยมีระบบการป้องกัน เพื่อป้องกันการนำเอกสารหรือแบบฟอร์มไปใช้ในการทุจริตเนื่องจากเอกสารบางอย่างอาจมีผลตามกฎหมายที่ทำให้เกิดความเสียหายต่อองค์กร

- ควรมีการจัดทำทะเบียนคุมเพื่อควบคุมการเบิกใช้ และการนำเอกสารไปใช้ต้องมีระบบการควบคุมหรือการอนุญาตใช้เอกสาร เพื่อป้องกันการใช้งานผิดวิธี เช่น มีการใช้งานแบบฟอร์มหรือเอกสารแบบไม่เรียงเลขที่

- การจัดทำหรือจัดซื้อเอกสารเพิ่มเติมกิจการควรกำหนดจุดสั่งซื้อ เพื่อให้มีเอกสารเพียงพอต่อความต้องการในการใช้งานเอกสาร

- ควรมีการตรวจนับหรือสุ่มตรวจนับเอกสาร เพื่อตรวจสอบว่าเอกสารมีจำนวนคงเหลือครบตามทะเบียนคุมหรือไม่ เพื่อป้องกันการทุจริตโดยการนำเอกสารไปใช้เพื่อประโยชน์ส่วนตัว

2) กรณีแบบฟอร์มหรือเอกสารทางการบัญชีมีการใช้งานแล้ว

- กำหนดการจัดเก็บรักษาเอกสารทางการบัญชีไว้ ณ สถานที่ทำการหรือสถานที่ที่ใช้ในการผลิตหรือเก็บสินค้าเป็นประจำ หรือสถานที่ทำงานประจำ แต่หากเก็บไว้ที่อื่นกิจการต้องมีการขออนุญาตโดยยื่นคำขอตามแบบที่อธิบดีกรมพัฒนาธุรกิจการค้ากำหนด

- มีการกำหนดระยะเวลาในการจัดเก็บเอกสารทางการบัญชีและเอกสารที่ใช้ประกอบในการบันทึกบัญชีตามที่กฎหมาย กำหนดต้องมีการจัดเก็บไว้อย่างน้อย 5 ปีจากวันที่วันสิ้นรอบระยะเวลาบัญชียกเว้นเอกสารดังกล่าวมีผลต่อคดีความที่ยังไม่เสร็จสิ้นให้เก็บรักษาต่อไปอีก 2 ปี รวมแล้วไม่น้อยกว่า 7 ปี

- กรณีที่เอกสารทางการบัญชีเกิดการสูญหายผู้มีหน้าที่จัดทำบัญชีต้องแจ้งกับสรรพากรใหญ่บัญชีหรือสรรพากรบัญชีตามหลักเกณฑ์ และวิธีการตามที่อธิบดีกำหนดภายใน 15 วันนับตั้งแต่วันที่ทราบหรือควรทราบถึงการสูญหายหรือเสียหายนั้น (อุเทน เลาน้ำทา, 2561 หน้า 4-6)

การกำหนดผังบัญชี

ได้รวบรวมความหมายของผังบัญชี ไว้ดังนี้

อุเทน เลาน่าทา (2561) ได้อธิบายผังบัญชีไว้ว่า ผังบัญชี คือ รูปแบบชื่อบัญชีและเลขที่บัญชี ทั้งหมดของกิจการ ซึ่งในรูปแบบระบบบัญชีจะต้องเลือกรูปแบบที่เหมาะสมกับประเภทกิจการที่เป็น ธุรกิจซื้อขายไป ธุรกิจบริการหรือธุรกิจอุตสาหกรรม เป็นต้น รูปแบบผังบัญชีขึ้นอยู่กับลักษณะของ ความละเอียดของรายงานที่ต้องการ ผังบัญชื่อนำมาใช้ในบันทึกรายการค้าจะเป็นประโยชน์ต่อการ ตรวจสอบอ้างอิง ซึ่งสอดคล้องกับ วิไล วีระปรีย และคณะ (2562) ได้อธิบายผังบัญชีไว้ว่า ผังบัญชี คือ แผนผังที่แสดงรายละเอียดของบัญชีแยกประเภทต่างๆ โดยการแยกเป็นหมวดหมู่และจัดเรียง ตามลำดับพร้อมทั้งให้รหัสเพื่อความสะดวกในการทำงานการเงินและรายงานต่าง ๆ ที่ฝ่ายจัดการ ต้องการ

ดังนั้นจากการศึกษา สรุปความหมายของผังบัญชี ว่าหมายถึง การกำหนดรายละเอียด จัดหมวดหมู่สำหรับรายการบัญชีที่ใช้ในกิจการทั้งหมด โดยกำหนดเป็นรหัสเพื่อสะดวกต่อการใช้และการ ตรวจสอบ

วัตถุประสงค์ของผังบัญชี

1) เพื่อกำหนดและจำแนกหมวดหมู่และชื่อบัญชีประเภทต่างๆ โดยผังบัญชีจะทำหน้าที่ เชื่อมโยงกับระบบบัญชีในระบบต่างๆ เช่น ระบบบัญชีซื้อสินค้า ระบบบัญชีจ่ายชำระหนี้ ระบบบัญชี ขายและรับคืนสินค้า ระบบบัญชีรับชำระหนี้ ระบบบัญชีเงินเดือน และค่าแรง ระบบบัญชีสินทรัพย์ ถาวร ระบบภาษีอากรระบบบัญชี แยกประเภททั่วไป

2) เพื่อตรวจสอบยอดดุลของรายการบัญชีก่อนนำข้อมูลไปจัดทำทางการเงิน เพื่อไม่ให้เกิด ข้อผิดพลาด

3) เพื่อความรวดเร็วในการรวบรวมข้อมูล หรือการนำข้อมูลมาใช้ ทำให้มีประสิทธิภาพ

การแยกหมวดหมู่และให้รหัสบัญชี

ผังบัญชีที่ทำขึ้นมานั้นควรจะเผื่อไว้สำหรับการเพิ่มเติมบัญชีที่คาดว่าจะเกิดขึ้นภายหลังด้วย และผังบัญชื่อนั้นควรจะได้มีการแก้ไขและปรับปรุงให้เหมาะสม

การกำหนดและจำแนกหมวดหมู่บัญชื่อนั้นโดยปกติมักจะแยกตามหมวดหมู่ของบัญชีที่ปรากฏ ในงบแสดงฐานะการเงินของกิจการ และบัญชีในงบกำไรขาดทุน ตัวอย่างของการแยกหมวดหมู่บัญชี สำหรับกิจการที่ขายสินค้าหรือบริการอาจแยกได้ดังนี้

- 1) สินทรัพย์หนี้สิน
- 2) หนี้สิน
- 3) ส่วนของผู้ถือหุ้น
- 4) รายได้
- 5) ต้นทุนขาย
- 6) ค่าใช้จ่ายในการขายและการบริหาร

7) ค่าใช้จ่ายอื่น ๆ

การให้รหัสบัญชี คือ การกำหนดตัวเลขหรือตัวอักษรแทนชื่อบัญชีต่าง ๆ ตามหมวดหมู่ที่แยกไว้แล้วประโยชน์ของการแยกหมวดหมู่และให้รหัสบัญชื่อนั้นมีดังนี้

1) สะดวกและรวดเร็วสำหรับการบันทึกบัญชี การจัดทำบัญชีแยกประเภท และการทำงบการเงิน

2) ช่วยในการอ้างอิงหรือใช้เรียกแทนชื่อบัญชีซึ่งนับว่าจำเป็นมากในระบบบัญชีด้วยเครื่องจักร

วิธีให้รหัสบัญชีมีหลายวิธีดังต่อไปนี้

1) กำหนดรหัสเป็นตัวเลขหรือตัวอักษร (Numerical or Alphabetic sequence codes) คือการให้รหัสบัญชีโดยให้ตัวเลขหรือตัวอักษรเรียงลำดับติดต่อกัน โดยแรกลำดับตามสภาพคล่องของกิจการ เช่น

1.1 บัญชีเงินสด กำหนดตัวเลขเป็น 1 หรือถ้ากำหนดตัวอักษรเป็น A

1.2 บัญชีเงินฝากธนาคาร กำหนดตัวเลขเป็น 2 หรือถ้ากำหนดตัวอักษรเป็น B

1.3 บัญชีลูกหนี้การค้า กำหนดตัวเลขเป็น 3 หรือถ้ากำหนดตัวอักษรเป็น C

สำหรับวิธีนี้ไม่สะดวก เพราะไม่มีการเว้นที่ไว้สำหรับบัญชีที่จะมีขึ้นเพิ่มเติมในภายหลัง ถ้าหากพบว่าภายหลังเมื่อกิจการขยายตัวและมีบัญชีเพิ่มมากขึ้น เลขที่บัญชีก็จะสับสน วิธีนี้จะสะดวกสำหรับกิจการบางอย่าง เช่น การให้เลขที่บัญชีแก่ผู้ฝากเงินกับธนาคารต่าง ๆ เป็นต้น ผู้ฝากแต่ละคนจะมีเลขหมายประจำตัวเรียงกันไปตามลำดับ และหากเลขหมายใดว่างเพราะผู้ฝากปิดบัญชีก็จะนำไปให้ผู้ฝากคนอื่นใช้แทนได้ เนื่องจากการเรียงลำดับก่อนหลังไม่มีความหมายแต่อย่างใด

2) กำหนดรหัสเป็นช่วง (Block numerical codes) คือ การให้รหัสบัญชีโดยใช้ตัวเลขแต่มีการกำหนดเป็นช่วง ๆ ตัวเลขช่วงหนึ่งที่ใช้สำหรับรายการประเภทหนึ่ง เช่น เลขที่ 1 ถึง 29 ใช้กับรายการประเภทสินทรัพย์หมุนเวียน 30 ถึง 39 สินทรัพย์ถาวรและ 40 ถึง 49 สินทรัพย์ไม่มีตัวตน เป็นต้น สำหรับกิจการที่มีบัญชีเป็นจำนวนมาก อาจใช้การตัดตอนตามตัวอย่างข้างล่างนี้คือ

2.1 ช่วง 100-199 ใช้กับหมวดสินทรัพย์

2.2 ช่วง 200-299 ใช้กับหมวดหนี้สิน

2.3 ช่วง 300-399 ใช้กับหมวดส่วนของเจ้าของหรือส่วนผู้ถือหุ้น

2.4 ช่วง 400-599 ใช้กับหมวดรายได้

2.5 ช่วง 600-699 ใช้กับค่าใช้จ่าย

3) กำหนดรหัสเป็นหมวดหมู่ (Group numerical codes) คือ การให้รหัสให้แสดงหมวดหมู่ด้วยซึ่งจะทำได้โดยการใช้ตัวเลขหลายหลักและให้ตัวเลขหลักแรกแสดงถึงหมวดหมู่ใหญ่ที่สุด และหลักถัดไปแสดงถึงหมวดหมู่รองลงไปตามลำดับเมื่อนำมาใช้ในการให้รหัสบัญชีแล้วตัวเลขหลักแรกจะแสดงประเภทของบัญชี เช่น

- 3.1 100 หมวดสินทรัพย์
- 3.2 200 หมวดหนี้สิน
- 3.3 300 หมวดส่วนของเจ้าของหรือส่วนของผู้ถือหุ้น
- 3.4 400 หมวดรายได้
- 3.5 500 หมวดค่าใช้จ่าย

ตัวเลขแรกจะบอกหมวดหมู่ ส่วนตัวเลขหลักสองสุดท้ายหมายถึงชื่อบัญชี เช่น 111 คือเงินสดในมือ และ 151 คือค่าโฆษณาจ่ายล่วงหน้า อย่างไรก็ตามการให้รหัสแบบนี้ ไม่เหมาะที่จะนำมาใช้กับบัญชีแยกประเภททั่วไปทั้งหมด แต่อาจจะใช้ได้สำหรับบัญชีใช้จ่ายในกรณีที่เกิดการแบ่งการดำเนินงานออกเป็นหลายแผนกและแต่ละแผนกมีค่าใช้จ่ายชนิดเดียวกัน นอกจากนั้นการให้รหัสบัญชีตามวิธีนี้ยังนิยมใช้กันมากสำหรับบัญชีสินค้าคงเหลือ กิจกรรมบางแห่งมีสินค้าคงเหลือจำนวนมาก อาจจะใช้รหัสของแต่ละชนิดโดยใช้ตัวเลขหลาย ๆ หลักเพื่อบอกหมวดหมู่ตลอดจนถึงลักษณะเฉพาะของแต่ละชนิด

ตัวอย่าง

- 1000 บัญชีสินค้าคงเหลือ
- 1100 บัญชีสินค้าคงเหลือประเภทวัตถุดิบ
- 1110 บัญชีสินค้าคงเหลือประเภทวัตถุดิบที่เป็นเหล็ก
- 1120 บัญชีสินค้าคงเหลือประเภทวัตถุดิบที่เป็นทองเหลือง
- 1111 บัญชีสินค้าคงเหลือประเภทวัตถุดิบที่เป็นเหล็กแผ่น
- 1112 บัญชีสินค้าคงเหลือประเภทวัตถุดิบที่เป็นเหล็กแท่ง

4) กำหนดรหัสเป็นจุดทศนิยม (Decimal Codes) คือ การใช้ตัวเลขโดยมีจุดทศนิยมสำหรับจำแนกประเภทและจัดหมวดหมู่สิ่งต่าง ๆ วิธีนี้นิยมใช้ในการให้รหัสสินค้าประเภทต่าง ๆ ในกิจการ แต่อาจจะดัดแปลงมาใช้ในการบัญชีได้โดยเฉพาะอย่างยิ่งในการจำแนกประเภทสินค้าคงเหลือ ซึ่งนอกจากจะบอกหมวดหมู่แล้วยังใช้บอกตำแหน่งที่เก็บในคลังสินค้าได้อีกด้วย สำหรับกิจการที่มีบัญชีเป็นจำนวนมากเมื่อใช้การให้รหัสตามวิธีนี้อาจจะขยายตัวเลขออกไปเป็นทศนิยมหลายตำแหน่งได้ดังต่อไปนี้

- 4.1 การกำหนด 1. สินทรัพย์
- 4.2 การกำหนด 1.01 เงินฝากธนาคาร
- 4.3 การกำหนด 1.011 เงินฝากธนาคาร-สำนักงานใหญ่
- 4.4 การกำหนด 1.012 เงินฝากธนาคาร-สาขา
- 4.5 การกำหนด 1.02 เงินสดย่อย
- 4.6 การกำหนด 1.021 เงินสดย่อย-สำนักงานใหญ่
- 4.7 การกำหนด 1.022 เงินสดย่อย-สาขา
- 4.8 การกำหนด 1.11 ลูกหนี้การค้า

4.9 การกำหนด 1.12 ลูกหนี้อื่น ๆ

4.10 การกำหนด 1.21 ค่าใช้จ่ายล่วงหน้า

4.11 การกำหนด 1.23 สินค้าคงเหลือ

5) กำหนดรหัสเป็นตัวอักษรนำหน้าตัวเลข (Numerical sequence preceded by an alphabet reference) คือ รหัสซึ่งใช้ตัวอักษรผสมกับตัวเลข จะช่วยขยายจำนวนรหัสสำหรับแต่ละประเภทออกไปได้มากขึ้น และช่วยให้จำได้ง่ายขึ้น ตัวอย่างเช่น

5.1 การกำหนด CA-101 เงินสด

5.2 การกำหนด CL-101 เจ้าหนี้การค้า

5.3 การกำหนด FA-101 ที่ดิน

5.4 การกำหนด LL-101 เงินกู้ยืมระยะยาว

อย่างไรก็ตามการใช้รหัสด้วยวิธีนี้ไม่นิยมใช้กับบัญชีแยกประเภททั่วไป แต่อาจจะใช้สำหรับการให้รหัสสินทรัพย์ถาวรแต่ละชิ้นได้ โดยใช้ตัวอักษรนำหน้าเพื่อบอกประเภทของสินทรัพย์นั้นเสียก่อนแล้วจึงใช้เลขที่สำหรับสินทรัพย์แต่ละชิ้น

การจัดทำผังทางเดินของระบบงาน (Flowcharting)

การจัดทำผังระบบงานจะสามารถช่วยให้เห็นวเคราะห์ระบบการจัดการงานเกิดความสะดวกในการอบรมพัฒนา และการเตรียมการวิเคราะห์ระบบงานด้วย ซึ่งผังทางเดินระบบงานจะแสดงระบบข้อมูลของเอกสารและการปฏิบัติงานด้านต่างๆ ซึ่งมีหลักในการจัดทำดังนี้ (สุขุม โพธิ์สวัสดิ์, 2561 หน้า 42-43) ดังนี้

1. มีการจัดทำแผนภาพจากบนลงล่าง และจากซ้ายไปขวา
2. มีการระบุถึงเอกสารทุกชนิดที่ใช้
3. การกำหนดและใช้สัญลักษณ์ต่าง ๆ อย่างมีระเบียบอย่าให้กระจัดกระจายยุ่งเหยิง และ
4. การใช้หมายเหตุช่วยในอธิบายในส่วนที่ซับซ้อนและมีความยุ่งยากมาก

แนวคิดและขอบเขตของการบริหาร

มีแนวคิดเพื่อนำข้อมูลมาวิเคราะห์และทำรายงานสรุปเพื่อจะนำเสนอต่อฝ่ายเพื่อบริหารสำหรับนำข้อมูลไปตัดสินใจในการบริหารจัดการในองค์กรและควบคุมการดำเนินงานให้มีประสิทธิภาพโดยใช้การวางแผนล่วงหน้าและวัดผลความสำเร็จก้าวหน้าขององค์กรได้ ซึ่งขอบเขตการบัญชีบริหารจะรวบรวมข้อมูลเสนอต่อฝ่ายบริหาร โดยผู้บริหารจะต้องมีความรู้พื้นฐานทางด้านบัญชีพอสมควร และการได้ข้อมูลทางการบัญชีหรืองบการเงิน เอกสารต่าง ๆ มาเพื่อใช้ในการตัดสินใจนั้นผู้ทำบัญชีก็ต้องมีหน้าที่จัดทำบัญชีที่ถูกต้อง มีจรรยาบรรณวิชาชีพและปฏิบัติตามมาตรฐานการบัญชีด้วย จากข้อมูลสรุปได้ว่า ข้อมูลและรายงานทางการบัญชี สามารถนำมาวิเคราะห์และทำรายงานเสนอฝ่ายบริหารเพื่อนำไปใช้เพื่อประโยชน์ในการบริหารจัดการและควบคุมการดำเนินงานให้มีประสิทธิภาพโดยใช้ในการวางแผนล่วงหน้าและวัดผล ความสำเร็จก้าวหน้าของการ ดำเนินกิจการ และสามารถนำไปใช้ในการ

ตัดสินใจได้อย่างมีหลักเกณฑ์และมีเหตุผลประกอบ เพื่อ เสนอทางเลือกให้ฝ่ายบริหารได้ตัดสินใจได้ทั้งระยะสั้นและระยะยาว (ประพัศสร กิตติมโนรม,2560 หน้า 4)

2. แนวคิดทฤษฎีการจัดการธุรกิจขนาดกลางและขนาดย่อม

ธุรกิจขนาดย่อม (Small Businesses) คือ ร้านค้าขนาดเล็กในท้องถิ่น เช่น ร้านขายของชำ ในหมู่บ้าน คลินิกหน้าปากซอย ร้านซ่อมรถจักรยาน เป็นต้น (ฉัตยาพร เสมอใจ,2558 หน้า 30-32)

ประเภทของธุรกิจขนาดกลางและขนาดย่อม สามารถจัดกลุ่มได้ 4 ประเภท

1. ธุรกิจบริการ (Services) ธุรกิจบริการเป็นธุรกิจขนาดกลางและขนาดย่อมที่มีจำนวนมาก ได้รับความนิยมลงทุนและเติบโตเร็วที่สุด เนื่องจากไม่ต้องใช้ทรัพยากรการดำเนินงานในปริมาณมาก สามารถจัดตั้งได้ไม่ยาก ตลอดจนสามารถสร้างคุณค่าเพิ่มจากธุรกิจหรือผลิตภัณฑ์ก่อนหน้า นอกจากนี้การบริการยังเป็นภาคอุตสาหกรรมสำคัญในสังคมโลกาภิวัตน์ ซึ่งจะเป็นประโยชน์ต่อสังคมในภาพรวมและแรงงานที่อยู่ในอุตสาหกรรมนี้

2. ธุรกิจการค้าปลีก (Retailing) เป็นการขายผลิตภัณฑ์โดยบุคคลอื่น ให้แก่ผู้บริโภค การค้าปลีกเป็นธุรกิจขนาดกลางและขนาดย่อมที่นิยมทำกัน เนื่องจากสะดวกต่อการจัดตั้ง และผู้ประกอบการสามารถใช้ทรัพยากรในการดำเนินงานที่มีอย่างจำกัด ในการเข้าถึงกลุ่มผู้บริโภคที่ต้องการอย่างมีประสิทธิภาพ

3. ธุรกิจการค้าส่ง (Wholesaling) เป็นธุรกิจที่ซื้อผลิตภัณฑ์จากผู้ผลิต แล้วขายต่อให้กับผู้ขายปลีก เพื่อทำการขายให้กับผู้บริโภคต่อไป โดยผู้ค้าส่งจะซื้อผลิตภัณฑ์ในปริมาณมากแล้วทำการจัดเก็บและจัดสรรเพื่อขายต่อให้กับผู้ค้าปลีกอีกทอดหนึ่ง ถ้ามีการจัดระบบงานได้อย่างมีประสิทธิภาพการค้าส่งมีได้ใช้แรงงานในปริมาณมาก และสามารถจัดการได้ด้วยคนเพียงไม่กี่คน จึงเป็นอีกธุรกิจหนึ่งที่ได้รับความนิยมจากผู้ประกอบการขนาดกลางและขนาดย่อม

4. การผลิต (Manufacturing) ถ้าเปรียบเทียบกับทั้ง 3 ประเภท ที่กล่าวมา การผลิตนับเป็นธุรกิจที่ยากสำหรับธุรกิจขนาดกลางและขนาดย่อมในการแข่งขัน โดยเฉพาะอย่างยิ่งอุตสาหกรรมการผลิตขนาดใหญ่ต้องใช้เงินลงทุนในปริมาณมหาศาล เช่น อุตสาหกรรมผลิตรถยนต์ ปูนซีเมนต์ หรือปิโตรเคมี เป็นต้น อย่างไรก็ตามธุรกิจขนาดกลางและขนาดย่อมก็ยังมีโอกาสในอุตสาหกรรมการผลิต เช่นการขึ้นส่วนที่ใช้ในอุตสาหกรรมขนาดใหญ่ หรือการผลิตผลิตภัณฑ์ที่มีความชำนาญและต้องอาศัยเทคนิคพิเศษ เป็นต้น

การกำหนดขนาดของธุรกิจ

การกำหนดขนาดของธุรกิจในแต่ละหน่วยงานมีเกณฑ์ในการแบ่งขนาดของธุรกิจที่แตกต่างกันออกไป ในขณะที่กระทรวงพาณิชย์ของสหรัฐฯ ได้ให้คำจำกัดความและแบ่งขนาดของธุรกิจขนาดกลางและขนาดย่อมว่า เป็นธุรกิจมีพนักงานไม่เกิน 99 คน ถ้ามีพนักงาน 100-499 คน ถือว่าเป็นขนาดกลาง ถ้ามีพนักงานตั้งแต่ 500 คน ขึ้นไป ถือว่าเป็นขนาดใหญ่ ดังจะแสดงให้ดูในตาราง ดังนี้

ตารางที่ 1 การแบ่งกลุ่มขนาดของธุรกิจตามจำนวนของพนักงาน โดย SBA

จำนวนพนักงาน	ขนาดของธุรกิจ
ต่ำกว่า 20 คน	เล็กมาก
20 - 99 คน	เล็ก
100 - 499 คน	กลาง
500 คนขึ้นไป	ใหญ่

ที่มา : ฉัตยาพร เสมอใจ, 2558 หน้า 32

ความสำเร็จและความล้มเหลวของธุรกิจขนาดกลางและขนาดย่อม

การที่จะประสบความสำเร็จเพื่อลดโอกาสที่ผู้ประกอบการจะล้มเหลวในการประกอบธุรกิจ เราจะศึกษาถึงสาเหตุที่จะทำให้ธุรกิจขนาดย่อมประสบความสำเร็จและล้มเหลว ปัจจัยที่ส่งผลต่อความสำเร็จในการประกอบธุรกิจขนาดกลางและขนาดย่อม สรุปได้ 6 ประการ (ฉัตยาพร เสมอใจ, 2558 หน้า 57-61) ดังนี้

1. การทุ่มเททำงานหนัก เกิดจากแรงขับที่ผู้ประกอบการที่ประสบความสำเร็จมักมีแรงผลักดันของความต้องการสำเร็จ ความมั่นคง และความมั่งคั่ง จึงสามารถที่จะทุ่มเทเวลาและความตั้งใจให้กับการทำงาน โดยผู้ประกอบการหลายคนทุ่มเทเวลาให้กับธุรกิจมากกว่า 10 ชั่วโมงต่อวัน และทำงานโดยไม่มีวันหยุด
2. มีความต้องการสินค้าสินค้าและบริการในตลาด การวิเคราะห์และความเข้าใจในตลาด จะช่วยให้ผู้ประกอบการสามารถสร้างผลิตภัณฑ์ หรือบริการที่เป็นที่ต้องการของลูกค้า ซึ่งจะช่วยให้ธุรกิจสามารถสร้างรายได้และเจริญเติบโตต่อไป
3. มีความสามารถในการบริหารจัดการ การประกอบธุรกิจมิใช่เพียงแต่ต้องการความอยู่รอดในช่วงก่อตั้งเท่านั้น แต่ผู้ประกอบการจะต้องสามารถบริหารและการจัดการงานได้อย่างมีประสิทธิภาพ โดยนักธุรกิจขนาดย่อมสามารถที่จะเรียนรู้ทักษะการจัดการการฝึกอบรม การไม่หยุดที่จะแสวงหาความรู้ ประสบการณ์ของตัวเอง หรือการเรียนรู้จากประสบการณ์ของบุคคลอื่น
4. มีการกำหนดและวางแผนกลยุทธ์ที่ดี การวางแผนกลยุทธ์ การวิเคราะห์สถานการณ์ กำหนดเป้าหมาย และวางแผนการดำเนินการเพื่อที่จะไปถึงเป้าหมายนั้น การวางแผนกลยุทธ์ที่ดี จะทำให้ธุรกิจมีเป้าหมายและแนวทางในการปฏิบัติที่ชัดเจนขึ้น
5. ผู้ประกอบการต้องหมั่นฝึกฝนและเตรียมตัวให้พร้อม ถ้าเมื่อใดประเมินได้ว่าโอกาสทางธุรกิจของตนเปิดขึ้น และเทียบเคียงแล้วว่าสามารถยอมรับต่อความเสี่ยงที่ธุรกิจอาจจะล้มเหลวหรือความผันผวนของสถานการณ์ได้ ก็ต้องตัดสินใจลงมือทำ ถ้าโชคเข้าข้าง ธุรกิจก็จะเติบโตก้าวหน้า แต่ถ้าโชคไม่อำนวย ผู้ประกอบการก็ได้รับบทเรียนที่เป็นประโยชน์สำหรับอนาคต
6. ข้อกำหนดอื่น ๆ ของความสำเร็จของธุรกิจ ธุรกิจที่ประสบความสำเร็จต้องพิจารณาถึงข้อกำหนดอื่น ๆ ดังต่อไปนี้

6.1 ทุนสำหรับการบริหารกิจการที่เพียงพอ ธุรกิจจะต้องมีการวางแผนทางการเงินอย่างระมัดระวัง หากธุรกิจมีเงินหมุนเวียนไม่เพียงพอ ธุรกิจจะไม่สามารถดำเนินงานอย่างประสบความสำเร็จได้นาน การจัดหาเงินทุนทำได้ยากกว่าธุรกิจขนาดใหญ่ นักธุรกิจขนาดย่อมมักจะไม่มีการวางแผนความต้องการทางการเงินไว้ล่วงหน้า และอาจจะคาดคะเนความสำเร็จของธุรกิจในแง่ดีเกินไป จึงไม่ได้เตรียมการเรื่องต่าง ๆ เช่น ลูกค้ายืมชำระหนี้ หรือชำระล่าช้ากว่ากำหนดมาก เงินทุนจมกับสินค้ามากเกินไป หรือบางครั้งความต้องการเงินทุนจะสืบเนื่องมาจากความตกต่ำของธุรกิจเป็นครั้งคราว

6.2 การระดมและมีแหล่งเงินทุน เนื่องจากภาครัฐและสถาบันการเงินให้ความสำคัญของธุรกิจขนาดย่อมทำให้มีการสนับสนุนมากมาย จากหลายแห่ง ได้แก่ เงินทุนของเจ้าของ ธนาคารพาณิชย์ สินเชื่อของจากผู้ขาย บริษัทให้กู้ยืมโดยมีลูกหนี้เป็นหลักประกัน เงินทุนจากรัฐบาล เป็นต้น

6.3 จัดทำบัญชีไม่เพียงแต่ทำเป็นไปตามข้อกำหนดตามกฎหมาย เพื่อตรวจสอบความโปร่งใสในการดำเนินงาน แต่เพื่อเปรียบเทียบและตรวจสอบผลการปฏิบัติงานของธุรกิจในอดีตปัจจุบัน นอกจากนี้ยังสามารถใช้เป็นข้อมูลที่สำคัญ เพื่อวางโครงการในอนาคต

สาเหตุของความล้มเหลว ซึ่งส่วนใหญ่จะเกิดจากปัจจัย เหล่านี้

1. ผู้ประกอบการขาดทักษะ และขาดประสบการณ์ ความสามารถในการจัดการ
2. ผู้ประกอบการขาดการวางแผนกลยุทธ์ที่สำคัญ
3. ผู้ประกอบการไม่เข้ามาบริหารจัดการเอง บ่อยครั้งปล่อยให้ การเริ่มต้นและการดำเนินธุรกิจมีความจำเป็นต้องอาศัยเวลาและการเอาใจใส่ ถึงแม้จะมีคนอื่นมาช่วยดำเนินการ ก็ต้องเข้ามาดูแลควบคุมด้วยตนเอง
4. ผู้ประกอบการมีระบบการควบคุมที่ไม่เป็นระบบ และรัดกุม ไม่เป็นไปตามนโยบายที่กำหนด
5. เงินทุนไม่เพียงพอ จำเป็นจะต้องมีการสำรองเงินทุนให้เพียงพอต่อการบริหาร และควรมีการจัดหาและเข้าถึงแหล่งเงินทุนเพื่อให้เกิดการขยายกิจการ
6. ปัจจัยอื่น ๆ เช่น ท่าเลที่ตั้งของกิจการซึ่งส่งผลอย่างมากต่อความสำเร็จ ถ้าเป็นทำเลที่ไม่สะดวกต่อลูกค้า การขาดแคลนวัตถุดิบ ทำให้ผลิตทัน ไม่สามารถส่งสินค้าได้ตามระยะเวลาที่กำหนด ซึ่งบางครั้งไม่เพียงแต่เสียโอกาสในการขาย แต่ยังต้องเสียค่าปรับส่งสินค้าล่าช้าอีกด้วย

การนำเสนอข้อมูลนี้ ผู้ประกอบการควรตระหนักถึงปัจจัยที่มีผลต่อความสำเร็จและความล้มเหลวของธุรกิจเพื่อเป็นแนวทางในการก่อตั้งและการจัดการธุรกิจขนาดย่อมให้มีประสิทธิภาพ ซึ่งเป็นประโยชน์ต่อภาพรวมของการส่งเสริมความสำเร็จของธุรกิจขนาดย่อมในอนาคต ธุรกิจขนาดกลางและขนาดย่อมมีความสำคัญในระบบเศรษฐกิจ เนื่องจากเป็นธุรกิจที่มีการดำเนินงานที่อิสระ เป็นธุรกิจที่เกิดขึ้นง่ายซึ่งมีส่วนสนับสนุนผู้ที่ต้องการเริ่มธุรกิจด้วยตนเอง สำหรับประเทศไทยนับว่าธุรกิจขนาดกลางและขนาดย่อมมีบทบาทสำคัญในการพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมของประเทศ เนื่องจากมีธุรกิจเหล่านี้อยู่ทั่วประเทศ ซึ่งแนวคิดในการเริ่มประกอบธุรกิจ จะเป็นจะต้องศึกษาเกี่ยวกับการเป็น

ผู้ประกอบการ คุณลักษณะของผู้ประกอบการ ข้อดีและข้อเสียของการเป็นผู้ประกอบการ ดังนี้ (สุธีรา อะทะวงษ์, 2560 หน้า 25 – 32)

ความหมายของผู้ประกอบการ (Entrepreneur) หมายถึง บุคคลหรือกลุ่มบุคคลที่เป็นเจ้าของธุรกิจ เป็นผู้ริเริ่มก่อตั้งและดำเนินธุรกิจส่วนใหญ่ด้วยตนเองเพื่อมุ่งหวังผลตอบแทนในรูปแบบของกำไรหรือผลประโยชน์ตามที่ได้มุ่งหมายไว้ และพร้อมรับความเสี่ยงที่อาจเกิดขึ้น

การประกอบธุรกิจ

การเริ่มประกอบธุรกิจผู้ประกอบการต้องมีการวางแผนและเตรียมความพร้อมเกี่ยวกับการดำเนินธุรกิจหลายประการ เช่น ความรู้ความเชี่ยวชาญ และประสบการณ์ในการประกอบธุรกิจด้วยตนเอง ความต้องการของตลาด จำนวนเงินทุน ท่าเลที่ตั้งธุรกิจ คู่แข่งขัน ฯลฯ ซึ่งจะต้องศึกษามาเป็นอย่างดี เนื่องจากการประกอบธุรกิจมักจะต้องเผชิญกับความเสี่ยงและความท้าทายที่มิอาจหลีกเลี่ยงได้ การประกอบธุรกิจประกอบด้วย 6 ขั้นตอนดังนี้

1. ศึกษาความต้องการของตลาด การประกอบธุรกิจ สิ่งสำคัญที่สุดของผู้ประกอบการ จะต้องศึกษาความต้องการของตลาดก่อนเป็นอันดับแรก ขณะเดียวกันทิศทางหรือแนวโน้มในอนาคต ตลาดจะมีความต้องการไปในทิศทางใด

2. ศึกษาความต้องการของตนเอง ผู้ประกอบการจะต้องค้นหาความต้องการประกอบธุรกิจเกี่ยวกับอะไร เช่น ต้องการผลิตสินค้าหรือบริการที่เป็นของตนเอง หรือเป็นธุรกิจที่เกี่ยวข้องกับการซื้อไปขายไป โดยตนเองทำหน้าที่เป็นคนกลางทางการตลาด นอกจากนี้ต้องพิจารณาคุณสมบัติของตนเองด้วยว่ามีความพร้อมสำหรับการเป็นเจ้าของธุรกิจหรือไม่ เนื่องจากการทำธุรกิจย่อมมีความไม่แน่นอนและมีความเสี่ยงในการลงทุน การทำธุรกิจจึงต้องอาศัยความมุ่งมั่นพยายามและความอดทนอย่างสูงในการพัฒนาธุรกิจตนเองให้ประสบความสำเร็จ

3. เลือกลักษณะของประกอบการธุรกิจ การประกอบธุรกิจผู้ประกอบการสามารถเลือกลักษณะการประกอบธุรกิจได้หลายลักษณะ ดังนี้

3.1 การเริ่มต้นประกอบธุรกิจด้วยตนเอง เป็นการเริ่มประกอบธุรกิจด้วยตัวของผู้ประกอบการเอง โดยจุดเริ่มต้นในการประกอบธุรกิจมาจากความรัก ความชอบในการกระทำสิ่งนั้น แล้วจึงค่อยพัฒนามาเป็นธุรกิจ

3.2 การซื้อธุรกิจ เป็นการซื้อธุรกิจจากผู้ประกอบการเริ่มทำการประกาศขายโดยทั่วไป อาจเนื่องมาจากเหตุผลต่าง ในการขายธุรกิจ ซึ่งการซื้อจะต้องพิจารณาปัจจัยต่าง ๆ เช่น ชื่อเสียง ภาพลักษณ์ของธุรกิจ ผลประกอบการย้อนหลังของธุรกิจ ต้นทุนการดำเนินงาน ทักษะและความสามารถของบุคลากร ความสามารถในการแข่งขันของตลาด แนวโน้มการเจริญเติบโตของธุรกิจในอุตสาหกรรม สัญญาเช่นในการบางธุรกิจ ต้องพิจารณาถึงสัญญาเช่าอย่างรอบคอบ เช่น ระยะเวลาในการเช่า ค่าเช่าที่ต้องจ่ายตามเงื่อนไขเป็นที่พอใจหรือไม่ การปรับเปลี่ยนสัญญาสามารถทำได้หรือไม่ เมื่อพิจารณาถึงจุดคุ้มทุนและผลตอบแทนที่คาดว่าจะได้รับในอนาคต

3.3 การซื้อแฟรนไชส์ เป็นการซื้อสิทธิในการขายผลิตภัณฑ์ภายใต้ตรายี่ห้อหรือชื่อทางการค้าของผู้ขายแฟรนไชส์หรือสิทธิในการขายผลิตภัณฑ์ที่รวมถึงกระบวนการดำเนินงานตามรูปแบบที่กำหนดไว้

4. ศึกษาความเป็นไปได้ในการประกอบธุรกิจ การศึกษาความเป็นไปได้ในการประกอบธุรกิจเป็นการประเมินความพร้อมในการประกอบธุรกิจทั้งที่เป็นการดำเนินงานภายในและผลกระทบที่อาจเกิดขึ้นกับธุรกิจจากปัจจัยภายนอกต่าง ๆ เช่น ความต้องการของตลาด สภาพการแข่งขัน สภาพเศรษฐกิจ เป็นต้น สำหรับธุรกิจขนาดกลางขนาดย่อมส่วนใหญ่ความเป็นไปได้พิจารณาถึงปัจจัยภายในด้านต่าง ๆ ดังนี้

4.1 ความเป็นไปได้ทางการตลาด คือ ความสามารถของผู้ประกอบการหรือธุรกิจในการขายสินค้าหรือบริการให้ได้ตามเป้าหมายที่กำหนด ความสามารถในการกระจายสินค้าและการแข่งขันกับคู่แข่งด้วยกลยุทธ์ทางการตลาดที่เหมาะสม

4.2 ความเป็นไปได้ด้านการผลิต คือ ความสามารถในการผลิตสินค้าหรือบริการที่มีคุณภาพเป็นที่ต้องการของตลาด ตามจำนวนและปริมาณที่ลูกค้าต้องการควบคุมต้นทุนการผลิต รวมถึงความสามารถในการเข้าถึงแหล่งวัตถุดิบที่มีความได้เปรียบคู่แข่ง

4.3 ความเป็นไปได้ด้านการบริหารจัดการ คือ ความสามารถในการบริหารจัดการของผู้ประกอบการที่ต้องอาศัยทักษะประสบการณ์มาบริหารจัดการธุรกิจ การบริหารจัดการโดยทั่วไปจะเกี่ยวข้องกับการวางแผน การจัดโครงสร้างการทำงาน การมอบหมายงานให้พนักงานทำงานได้อย่างมีประสิทธิภาพ การควบคุมและประเมินผลการทำงาน

4.4 ความเป็นไปได้ด้านการเงิน คือ ความสามารถในการลงทุนของผู้ประกอบการแน่นอนว่าการทำธุรกิจย่อมต้องอาศัยเงินลงทุนเป็นสิ่งสำคัญ เช่นเดียวกับการลงทุนในธุรกิจย่อมต้องเผชิญความเสี่ยงเสมอ ยิ่งลงทุนมากความเสี่ยงย่อมมากขึ้นตามลำดับ ดังนั้นเงินลงทุนส่วนใหญ่จึงควรเป็นเงินลงทุนของผู้ประกอบการมากกว่าร้อยละ 50 ทั้งนี้การศึกษาความเป็นไปได้ด้านการเงินนั้นผู้ประกอบการต้องคาดการณ์ถึงจำนวนเงินทั้งหมดที่ลงทุน และระยะเวลาลงทุน เพื่อประกอบการตัดสินใจในการดำเนินธุรกิจ

5. ดำเนินการประกอบธุรกิจ การทำงานต้องมีความยืดหยุ่นสอดคล้องกับสภาพแวดล้อมที่เกิดขึ้น ทั้งนี้พึงระลึกอยู่เสมอว่าจะทำอย่างไรให้ธุรกิจสามารถดำเนินต่อไปได้ในระยะยาว มีความเติบโตอย่างต่อเนื่อง และลูกค้ามีความพึงพอใจในสินค้าและบริการ

6. วัดผลการดำเนินงาน ทำให้เราทราบว่าธุรกิจสามารถประสบความสำเร็จได้ตามที่มุ่งหวังไว้หรือไม่ ทั้งยังเป็นการตรวจสอบสภาพของธุรกิจว่ามีความเข้มแข็งและอ่อนแอเพียงใด เพื่อให้ผู้ประกอบการมั่นใจว่าธุรกิจสามารถดำเนินการต่อไปได้หรือไม่ โดยทั่วไปธุรกิจขนาดกลางและขนาดย่อมมักจะมีการตรวจสอบผลการดำเนินงานในระยะสั้น ซึ่งสามารถพิจารณาได้จากผลการดำเนินงานรายวัน และรายเดือน ทั้งนี้การวัดผลการดำเนินงานในทุก ๆ ด้านที่มีการปฏิบัติเพื่อปรับปรุงพัฒนาการดำเนินธุรกิจให้มีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น

ในการประกอบการธุรกิจ นั้นการตัดสินใจถือเป็นสิ่งสำคัญ ซึ่งจะต้องมีข้อมูลที่สำคัญและเพียงพอต่อการตัดสินใจในแต่ละเรื่อง ซึ่งแนวคิดในการตัดสินใจ จะประกอบไปด้วยขั้นตอนการตัดสินใจ และการวิเคราะห์เพื่อการตัดสินใจ ดังนี้ (ประภัสสร กิตติมโนรม, 2560 หน้า 195-196)

ขั้นตอนในการตัดสินใจ

ขั้นตอนการตัดสินใจมีทั้งหมด 6 ขั้นตอน ดังต่อไปนี้

1. กำหนดปัญหาในการตัดสินใจ เช่น บริษัทจะตัดสินใจรับคำสั่งซื้อพิเศษหรือไม่ ถ้าราคาของผู้ซื้อเสนอมาต่ำกว่าราคาขายตามปกติของกิจการ
2. กำหนดวัตถุประสงค์ในการตัดสินใจ เช่น ต้องการกำไรสูงสุด ต้องการส่วนแบ่งทางการตลาด ต้องการต้นทุนต่ำ หรือเพื่อสังคม
3. กำหนดทางเลือกของการตัดสินใจซึ่งจะมีตั้งแต่ 2 ทางเลือกขึ้นไป เช่น ถ้าเครื่องจักรเก่าของบริษัทชำรุดใช้งานไม่ได้ ผู้บริหารจะต้องทำการตัดสินใจ คือ ซ่อมแซม หรือซื้อเครื่องจักรใหม่ แทนเครื่องจักรเก่า หรืออาจใช้วิธีการเช่าที่เรียกว่าลิสซิ่ง
4. การสร้างรูปแบบและวิธีการตัดสินใจ คือ การเลือกใช้รูปแบบการตัดสินใจที่เหมาะสมกับปัญหา เช่น การใช้รูปแบบทางคณิตศาสตร์ การใช้กราฟ หรือโครงข่าย
5. การเลือกข้อมูลที่ใช้ในการตัดสินใจ โดยการรวบรวมข้อมูลต้นทุนทั้งหมดแล้วตัดต้นทุนจม และต้นทุนที่ไม่ต่างกันระหว่างทางเลือกออก ที่เป็นจะเป็นข้อมูลในการตัดสินใจ
6. เลือกทางเลือกหลังจากที่ได้สร้างรูปแบบ เก็บรวบรวมข้อมูลที่เกี่ยวข้องกับการตัดสินใจและได้ประมวลผลเพื่อหาผลลัพธ์แล้ว งานขั้นต่อไปก็คือการตัดสินใจเลือกทางเลือก

การวิเคราะห์เพื่อการตัดสินใจ

1. การวิเคราะห์แบบส่วนเพิ่ม การวิเคราะห์วิธีนี้จะพิจารณาเฉพาะข้อมูลที่แตกต่างกันในแต่ละทางเลือก โดยมีขั้นตอนการวิเคราะห์ ดังนี้
 - 1.1 ต้องสมมุติเหตุการณ์ขึ้นมาก่อนว่าจะทำตามทางเลือกใด
 - 1.2 หาผลประโยชน์ที่ได้รับถ้าทำตามข้อสมมุตินี้จะได้รับประโยชน์เพิ่มอะไรบ้าง เช่น ยอดขายเพิ่ม หรือค่าใช้จ่ายลดลง
 - 1.3 หาผลประโยชน์ที่สูญเสีย ถ้าทำตามข้อสมมุตินี้จะเสียผลประโยชน์ไปเท่าใด เช่น ยอดขายลดลง หรือค่าใช้จ่ายเพิ่มขึ้น
 - 1.4 หาผลประโยชน์สุทธิว่าเพิ่มขึ้นหรือลดลง ถ้าผลประโยชน์ที่ได้รับ มากกว่าผลประโยชน์ที่เสีย ถ้าว่าผลประโยชน์ที่เพิ่มขึ้นจึงตัดสินใจยอมรับข้อสมมุติฐานนั้น แต่ถ้าผลประโยชน์ที่เสียมากกว่าผลประโยชน์ที่ได้รับ ถือว่าผลประโยชน์ลดลง จึงควรตัดสินใจปฏิเสธข้อสมมุติฐาน
 - 1.5 สรุปผลการตัดสินใจว่าจะรับหรือปฏิเสธทางเลือก
2. การวิเคราะห์ข้อมูลทางเลือก การวิเคราะห์วิธีนี้จะพิจารณาข้อมูลทุกประเภท และทุกทางเลือก เช่น ข้อมูลเกี่ยวกับต้นทุนทุกรายการ หรือกำไรทุกทางเลือก

นอกจากการตัดสินใจในการดำเนินกิจการแล้วการวางแผนทางการเงินของกิจการก็มีความจำเป็นเพราะจะเป็นการกำหนดแนวทางการที่ควรจะเป็นในอนาคตว่ากิจการจะทำอะไรบ้างตามเป้าหมายที่วางไว้ (สุภาวดี ศรีวัฒน์, 2559 หน้า 75-76)

การวางแผนทางการเงิน

การวางแผนทางการเงิน เป็นภาระหน้าที่และความรับผิดชอบด้านหนึ่งของผู้บริหาร หรือผู้จัดการทางการเงิน ซึ่งจะต้องเกี่ยวข้องกับการวิเคราะห์การหมุนเวียนทางการเงินของกิจการ การพยากรณ์ทางการเงินเกี่ยวกับการลงทุน การจัดหาเงินทุน และการตัดสินใจเกี่ยวกับนโยบายเงินปันผล การวางแผนทางการเงินที่ดีจะช่วยให้การดำเนินงานเป็นไปอย่างราบรื่นบรรลุเป้าหมายที่วางไว้

ขั้นตอนการวางแผนทางการเงิน สามารถจำแนกได้ 6 ขั้นตอน ได้แก่

1. วิเคราะห์ผลการดำเนินงาน และสถานะทางการเงินของกิจการทั้งในอดีตและปัจจุบันตลอดจนแนวโน้มในอนาคต เนื่องจากการดำเนินงานให้ประสบความสำเร็จจะตามเป้าหมายที่วางไว้ของกิจการ ผู้จัดการทางการเงินจะต้องทำงานร่วมกันกับฝ่ายต่าง ๆ ในการกำหนดนโยบายร่วมกันเพื่อเป็นไปในทิศทางเดียวกัน
2. พยากรณ์ยอดขายของกิจการในอนาคตทั้งด้านปริมาณการขายและราคาขายต่อหน่วย เนื่องจากการวางแผนทางการเงินยอดขายถือเป็นรายได้หลักในการวางแผนทางการเงิน
3. การจัดทำงบประมาณการลงทุน เมื่อกิจการได้กำหนดเป้าหมายและแนวทางการดำเนินงานในอนาคตแล้วซึ่งอาจจะเป็น 1 ปี 3 ปี หรือ 5 ปี กิจการจะต้องวางแผนว่ากิจการจะต้องลงทุนในสินทรัพย์หมุนเวียน ได้แก่ ที่ดิน อาคาร โรงงาน เป็นต้น จำนวนเท่าใด รวมทั้งเงินทุนหมุนเวียนที่ต้องการในอนาคต
4. การจัดทำงบประมาณเงินสด เมื่อกิจการได้ดำเนินการมาตามขั้นตอนที่ 2 และ 3 แล้ว ทั้งการพยากรณ์ยอดขายและการจัดทำงบประมาณการลงทุน จากนั้นจะนำข้อมูลต่าง ๆ มาประมาณการเงินสดรับและเงินสดจ่ายในระยะเวลาต่าง ๆ กันมาจัดทำงบประมาณเงินสด
5. การจัดทำงบการเงินล่วงหน้าบางส่วน จากข้อมูลต่าง ๆ กิจการสามารถนำมาจัดทำงบการเงินล่วงหน้าตามแผนที่วางไว้ ไม่ว่าจะเป็นงบกำไรขาดทุนล่วงหน้า ซึ่งแสดงข้อมูลเป็นตัวเลขเพื่อให้ข้อมูลแก่ฝ่ายบริหาร
6. กำหนดเงินทุนที่ต้องการรวมทั้งการจัดหาเงินทุนจากแหล่งภายนอก จากการทำการเงินล่วงหน้าในขั้นที่ 5 ฝ่ายบริหารจะทราบว่าในระยะเวลาต่าง ๆ กิจการมีสถานะทางการเงินระดับใดและการดำเนินงานจะต้องใช้เงินลงทุนเท่าใด กิจการมีเงินทุนเพียงพอหรือไม่
7. จัดจำหน่ายงบการเงินล่วงหน้าอย่างสมบูรณ์ ในขั้นตอนนี้ผู้จัดการการเงินจะนำนโยบายการจัดการจัดหาเงินทุนและนโยบายการลงทุนรวมทั้งนโยบายอื่น ๆ มาใช้ในการปรับปรุงงบการเงินล่วงหน้าบางส่วนที่ขั้นที่ 5 เพื่อจัดทำงบการเงินล่วงหน้าอย่างสมบูรณ์

3. แนวคิด ทฤษฎี การจัดตั้งวิสาหกิจชุมชน

เจตนารมณ์ พ.ร.บ.ส่งเสริมวิสาหกิจชุมชน พ.ศ. 2548 และที่แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2562

การที่จะส่งเสริมให้วิสาหกิจชุมชนมีความเข้มแข็งและสามารถพัฒนาไปสู่การเป็นผู้ประกอบกิจการขนาดกลางและขนาดย่อม โดยให้กรมส่งเสริมการเกษตรและสำนักงานเกษตรจังหวัด ทำหน้าที่เป็นศูนย์บริการรับเรื่องประสานงาน ติดตามผลการดำเนินการให้แก่วิสาหกิจชุมชนในการติดต่อกับส่วนราชการ หรือหน่วยงานของรัฐเพื่อจัดตั้งนิติบุคคลรวมทั้งยกเว้น ค่าธรรมเนียมในการโอนอสังหาริมทรัพย์ให้แก่วิสาหกิจชุมชน เพื่อประโยชน์ในการดำเนินกิจการของวิสาหกิจชุมชนที่จัดตั้งเป็นนิติบุคคล เพื่อก่อให้เกิดการจัดตั้งวิสาหกิจชุมชนขึ้น โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อการส่งเสริมความรู้ และภูมิปัญญาท้องถิ่น การสร้างรายได้ การช่วยเหลือซึ่งกันและกัน การพัฒนาความสามารถในการจัดการและการพัฒนารูปแบบของวิสาหกิจชุมชน ชุมชนพึ่งพาตนเองได้อันจะยังให้ชุมชนพึ่งตนเองได้ และพัฒนาระบบเศรษฐกิจชุมชนให้มีความเข้มแข็งพร้อมสำหรับการแข่งขันทางการค้าในอนาคตไม่ว่าจะระดับใด รวมไปถึงการพัฒนาวิสาหกิจชุมชนไปสู่การเป็นผู้ประกอบกิจการขนาดย่อมและขนาดกลาง ต่อไป

ความหมายของวิสาหกิจชุมชน

คณะผู้วิจัยได้รวบรวมความหมายของวิสาหกิจชุมชน ไว้ดังนี้

กัญญาณอน อินทหว่างและคณะ (2554) ได้ให้ความหมายของ วิสาหกิจชุมชนจะต้องมีการประกอบการที่มีภูมิปัญญาขององค์กร ชุมชนหรือเครือข่ายขององค์กรชุมชน โดยที่มีสมาชิกในชุมชนเป็นเจ้าของปัจจัย

การผลิต ทั้งด้านการผลิต การค้าและการเงิน และต้องใช้ปัจจัยการผลิตและทรัพยากรทุกขั้นตอนเพื่อการเรียนรู้ของชุมชนให้เกิดดอกผลทั้งทางเศรษฐกิจและสังคม การจัดการผลผลิตซึ่งมิได้มีเป้าหมาย เพื่อการสร้างกำไรทางการเงินเพียงอย่างเดียวแต่รวมถึงกำไรทางสังคม ได้แก่ความเข้มแข็งของชุมชน และความสงบสุขของสังคมด้วย

สัญญา เคนาภูมิ (2558) ได้ให้ความหมายของ วิสาหกิจชุมชนเป็นรูปแบบการดำเนินการพัฒนาเศรษฐกิจชุมชนที่เอื้อกับชาวบ้านดำรงชีวิตได้มั่นคงและเข้มแข็ง ความสำเร็จของวิสาหกิจชุมชนมิใช่จะทำให้ง่ายตายต้องอาศัยความร่วมมือของคนในชุมชน วิสาหกิจชุมชนเน้นเรื่องการบริหารจัดการเป็นกิจกรรมสร้างรายได้รูปแบบหนึ่งที่มีขนาดเล็กกว่าวิสาหกิจขนาดย่อม โดยผลผลิตจะเกิดจากสินทรัพย์ชุมชน

คำนิยามความหมายของวิสาหกิจชุมชนในพระราชบัญญัติส่งเสริมวิสาหกิจชุมชน พ.ศ.2548 และกองส่งเสริมวิสาหกิจชุมชน (กรมส่งเสริมการเกษตร.,2559, ออนไลน์) ได้ให้ความหมายของ “วิสาหกิจชุมชน” หมายถึง กิจกรรมของชุมชนเกี่ยวข้องกับการผลิตสินค้า การให้บริการหรือการอื่นๆ ที่ดำเนินการโดยคณะบุคคลที่มีความผูกพัน มีวิถีชีวิตร่วมกันและรวมตัวกันประกอบกิจกรรมดังกล่าวไม่ว่าจะเป็นนิติบุคคลรูปแบบใดหรือไม่เป็นนิติบุคคล เพื่อสร้างรายได้และเพื่อการพึ่งพาของครอบครัว

ชุมชนและระหว่างชุมชน

วิสาหกิจชุมชน (SMCE หรือ small and micro community enterprise) หมายถึง กิจการของชุมชนเกี่ยวกับการผลิตสินค้า การให้บริการหรือการอื่น ๆ ที่ดำเนินการโดยคณะบุคคลที่มีความผูกพัน มีวิถีชีวิตร่วมกันและรวมตัวกันประกอบกิจการดังกล่าว ไม่ว่าจะป็นนิติบุคคลในรูปแบบใดหรือไม่เป็นนิติบุคคล เพื่อสร้างรายได้และเพื่อการพึ่งพาตนเองของครอบครัว ชุมชนและระหว่างชุมชน ความหมายของวิสาหกิจชุมชนโดยสรุป คือ การประกอบการเพื่อการจัดการ "ทุนของชุมชน" อย่างสร้างสรรค์เพื่อการพึ่งพาตนเอง "ทุนของชุมชน" ไม่ได้หมายถึงแต่เพียงเงิน แต่รวมถึงทรัพยากรผลิต ความรู้ ภูมิปัญญา ทุนทางวัฒนธรรม ทุนทางสังคม

ดังนั้นจึงสรุป ความหมายของ “วิสาหกิจชุมชน กิจการของชุมชนเกี่ยวกับการผลิตสินค้า การให้บริการ หรือการอื่น ๆ ที่ดำเนินการโดยคณะบุคคลที่มีความผูกพัน มีวิถีชีวิตร่วมกันและรวมตัวกันประกอบกิจการดังกล่าว ไม่ว่าจะป็นนิติบุคคลในรูปแบบใด หรือไม่เป็นนิติบุคคล เพื่อสร้างรายได้และเพื่อการพึ่งพาตนเองของครอบครัวชุมชนและระหว่างชุมชน ทั้งนี้ตามหลักเกณฑ์ที่คณะกรรมการประกาศกำหนด

ความหมายของเครือข่ายวิสาหกิจชุมชน

สามารถสรุปความหมายเป็นประเด็นทั้ง 3 ข้อ ดังนี้

1. คณะบุคคลที่รวมตัวกันโดยมีวัตถุประสงค์ในการจัดทำกิจกรรมอย่างหนึ่งอย่างใด เพื่อประโยชน์ในการดำเนินงานของวิสาหกิจชุมชนในเครือข่าย
2. การบริหารจัดการเครือข่ายวิสาหกิจชุมชน ให้เป็นไปตามข้อบังคับของเครือข่ายวิสาหกิจชุมชนนั้น
3. การดำเนินการของเครือข่ายวิสาหกิจชุมชน ให้เป็นไปโดยสมัครใจจะเป็นนิติบุคคล หรือไม่ เป็นนิติบุคคลก็ได้

สาระสำคัญของ พ.ร.บ.ส่งเสริมวิสาหกิจชุมชน พ.ศ. 2548

มีการกำหนดสาระไว้ทั้งหมด 6 ข้อ ดังนี้

1. ให้มีการจดทะเบียนรับรองสถานภาพวิสาหกิจชุมชน
2. ให้มีการบูรณาการการส่งเสริมวิสาหกิจชุมชนอย่างเป็นเอกภาพ โดยมีคณะกรรมการขับเคลื่อน
3. ให้มีมาตรการในการส่งเสริมสนับสนุน
4. นายกรัฐมนตรี เป็นผู้รักษาการตาม พ.ร.บ.
5. ให้กรมส่งเสริมการเกษตรเป็นสำนักงานเลขานุการคณะกรรมการส่งเสริมวิสาหกิจชุมชน
6. ให้มีการจดทะเบียนรับรองสถานภาพวิสาหกิจชุมชน

วิสาหกิจชุมชน และเครือข่ายวิสาหกิจชุมชนที่ประสงค์จะขอรับการสนับสนุนจากพระราชบัญญัตินี้ ต้องจดทะเบียนต่อกรมส่งเสริมการเกษตรตามระเบียบที่คณะกรรมการประกาศกำหนด

สิ่งที่ได้รับหลังจดทะเบียน

1. ได้รับการรับรองตามกฎหมาย
2. สามารถขอรับการส่งเสริมหรือสนับสนุนจาก คณะกรรมการฯ
3. มีสิทธิได้รับการส่งเสริมและสนับสนุนการพัฒนา กิจกรรมวิสาหกิจชุมชนตามที่คณะกรรมการฯ กำหนดและตรงกับความต้องการของชุมชน

ข้อเสียของการไม่จดทะเบียน

1. การรวมกลุ่มไม่ได้รับการรับรองตามกฎหมาย
2. ไม่สามารถขอรับและได้รับการส่งเสริม สนับสนุนตาม พ.ร.บ.ส่งเสริมวิสาหกิจชุมชน พ.ศ. 2548 เช่น การดำเนินงานของกลุ่มแม่บ้านเกษตรกร เมื่อภาครัฐมีการเปลี่ยนแปลงไปอาจไม่ได้รับการส่งเสริม สนับสนุน แต่เมื่อใดมาจดทะเบียนวิสาหกิจชุมชน ถึงแม้หน่วยงาน ภาครัฐจะมีการเปลี่ยนแปลงไปอย่างไร ก็สามารถขอรับและได้รับการส่งเสริมสนับสนุนตาม พ.ร.บ. ได้

ลักษณะกิจการวิสาหกิจชุมชนที่จะเกิดความยั่งยืน

1. มุ่งเน้นกิจกรรมที่เกิดจากฐานทรัพยากรผลผลิตและภูมิปัญญาในชุมชน
2. มุ่งให้เกิดการลดรายจ่ายเพิ่มรายได้และมีความสามารถในการจัดการหนี้สินได้
3. มีการผลิตขั้นพื้นฐานดำเนินการอย่างเป็นขั้นตอนให้พอเพียงกับความต้องการของคนในชุมชน
4. สมาชิกร่วมเรียนรู้ร่วมดำเนินการและร่วมรับผลประโยชน์
- 5) วัตถุประสงค์เพื่อการพึ่งพาตนเองและเพื่อประโยชน์สุขของชุมชน

สิ่งที่ต้องเตรียมในการยื่นจดทะเบียน

1. รวมกลุ่มคนในชุมชนไม่น้อยกว่า 7 คนโดยไม่อยู่ในครอบครัวเดียวกันและไม่มีรายชื่อปรากฏในทะเบียนบ้านเดียวกัน
2. กลุ่มคนที่รวมตัวกันต้องความตั้งใจประกอบกิจการร่วมกัน 1 อย่างหรือหลายอย่าง
3. ร่วมกันจัดทำแผนประกอบกิจการของ วิสาหกิจชุมชนที่มีความสอดคล้องกับแผนชุมชน

หลักฐานในการยื่นขอจดทะเบียน

1. หนังสือให้ความยินยอมของสมาชิกจำนวนไม่น้อยกว่ากึ่งหนึ่งหรือสำเนามติที่ประชุมมอบหมายบุคคลมาจดทะเบียน
2. สำเนาบัตรประชาชนผู้มีอำนาจทำการแทน
3. ทะเบียนรายชื่อและที่อยู่ของสมาชิกพร้อมสำเนาบัตรประชาชน
4. สำเนาข้อบังคับของเครือข่ายวิสาหกิจชุมชนเฉพาะกรณีจดทะเบียนเครือข่ายวิสาหกิจชุมชน

กรณีเป็นนิติบุคคล

1. สำเนาเอกสารแสดงวัตถุประสงค์ของนิติบุคคล
2. สำเนาบัญชีรายชื่อคณะกรรมการดำเนินการสำเนามติคณะกรรมการดำเนินการหรือมติที่

ประชุมใหญ่ให้จดทะเบียนทะเบียนรายชื่อและและที่อยู่ของสมาชิกสำเนาข้อบังคับของเครือข่าย
วิสาหกิจชุมชนเฉพาะ กรณีจดทะเบียนเครือข่ายวิสาหกิจชุมชน)

ข้อมูลที่ต้องกรอกในแบบคำขอจดทะเบียน

1. ชื่อวิสาหกิจชุมชนหรือเครือข่ายฯ ที่ขอจดทะเบียน
2. ที่ตั้งชื่อ
3. ที่อยู่ของสมาชิกผู้มีอำนาจทำการแทน
4. จำนวนสมาชิกพร้อม ชื่อ ที่อยู่ของสมาชิก
5. กิจการ / กิจกรรมที่ประสงค์จะดำเนินการ

ขั้นตอนการขอจดทะเบียน

วิสาหกิจชุมชนมอบหมายสมาชิกเป็นผู้มีอำนาจทำการแทนเพื่อยื่นคำขอ

1. รับแบบจดทะเบียน (สวช. 01)
2. ยื่นแบบพร้อมเอกสารหลักฐาน
3. เจ้าหน้าที่ตรวจสอบหลักฐานมอบใบรับเรื่อง (ท.ว.ช. 1)
4. นายทะเบียนตรวจสอบคุณสมบัติและเอกสารหลักฐาน
5. ปิดประกาศ 7 วัน (และไม่มีผู้คัดค้าน)
6. ออกหนังสือสำคัญแสดงการจดทะเบียน (ก.ต.ช.) และเอกสารสำคัญแสดงการดำเนิน

กิจการ (ท.ว.ช. 3)

สถานที่รับจดทะเบียนวิสาหกิจชุมชน

ยื่นจดทะเบียนกับกรมส่งเสริมการเกษตร ได้ที่

1. ศูนย์บริการและถ่ายทอดเทคโนโลยีการเกษตรประจำตำบล
2. สำนักงานเกษตรอำเภอ
3. สำนักงานเกษตรเขต/สำนักงานเขต (ในกทม.) (เกษตรอำเภอ เป็นนายทะเบียน)

4. งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

จากการศึกษาวิจัยที่เกี่ยวข้องเกี่ยวกับการพัฒนาระบบบัญชีจะสามารถช่วยพัฒนาชุมชนในเรื่องการวางระบบบัญชี การพัฒนาศักยภาพและการดำเนินงานทางด้านบัญชี ดังนี้

เกศชญา ธงประชา, และคณะ (2557) ได้ศึกษาวิจัยเรื่องการพัฒนาบบบัญชีตามหลักปรัชญาแนวคิดเศรษฐกิจพอเพียง เพื่อพัฒนาวิสาหกิจชุมชนของกลุ่มหัตถกรรมผ้าไหมบ้านดู่ตา ตำบลเมืองปัก อำเภอปักธงชัย จังหวัดนครราชสีมา ปัญหาคือ ทางกลุ่มยังไม่มีระบบบัญชี มีเพียงการบันทึกรายรับ รายจ่าย โดยประธานกลุ่มยังขาดความเข้าใจในการจัดทำบัญชีส่งผลให้การบันทึกบัญชีเกิดความซ้ำซ้อน อีกทั้งไม่มีเอกสารในการควบคุมรายการทางบัญชี จึงเกิดข้อผิดพลาดเกี่ยวกับเงินสดการคำนวณต้นทุน การกำหนดราคาขาย เป็นต้น จึงได้มีการพัฒนาผลงานวิจัยทั้งหมด 3 ส่วนได้แก่ 1)

ระบบในการจัดทำบัญชีประกอบด้วยระบบการจัดซื้อวัตถุดิบ และควบคุมวัตถุดิบ ระบบการผลิต ระบบการขายสินค้า ระบบการรับจ่ายเงินสด และการปิดบัญชี 2) เอกสารที่ใช้ในการจัดทำบัญชี ได้แก่ บัตรต้นทุนงาน สมุดเงินสด ใบเสร็จรับเงิน ใบสำคัญจ่ายเป็นต้น และ 3) โครงสร้างการบริหารงาน เพื่อวางระบบบัญชีและเอกสารที่เหมาะสมสำหรับกิจการ

และการศึกษาวิจัยของศุภลักษณ์ จงซานสิทโธ (2558) ได้ศึกษาแนวทางการจัดทำบัญชีที่เหมาะสมสำหรับวิสาหกิจชุมชนผู้ผลิตเคหะสิ่งทอจากผ้าฝ้ายทอมือในอำเภอสันกำแพง จังหวัดเชียงใหม่ มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาสภาพการจัดทำบัญชี ปัญหา อุปสรรค และเพื่อค้นหาแนวทางการจัดทำบัญชีที่เหมาะสมของกลุ่มวิสาหกิจชุมชนผู้ผลิตเคหะสิ่งทอจากผ้าฝ้ายทอมือในอำเภอสันกำแพง จังหวัดเชียงใหม่ จากการศึกษาทางกลุ่มมีการบันทึกบัญชี แต่ไม่ได้มีการนำข้อมูลจากการบันทึกบัญชีมาวิเคราะห์และจัดทำงบการเงินจึงไม่ทราบผลการดำเนินงาน และฐานะการเงินของกิจการ เดิมกิจการมีการทำเอกสารประกอบการบันทึกบัญชี อาทิ ใบเสร็จรับเงิน แต่ไม่ได้จัดเก็บอย่างเป็นระเบียบหมวดหมู่ ส่วนเอกสารประกอบการบันทึกบัญชีอื่น เช่น ใบรับสินค้า ใบเสร็จรับเงินที่รับจากบุคคลภายนอกก็ไม่ได้เก็บรักษาไว้เป็นหมวดหมู่แต่อย่างใด และไม่มีการตรวจนับสินค้าคงเหลือ ทั้งนี้เนื่องจากกลุ่มวิสาหกิจชุมชนรู้สึกว่าการจัดทำบัญชีมีความยุ่งยาก เสียเวลา และไม่มีประสบการณ์ในการจัดทำบัญชีมาก่อน แต่อย่างไรก็ตามกลุ่มวิสาหกิจชุมชนทุกกลุ่มก็ตระหนักและรับรู้ถึงประโยชน์ของการจัดทำบัญชี จึงต้องการความช่วยเหลือจากหน่วยงาน และสถาบันการศึกษาที่เกี่ยวข้องเข้ามาเป็นที่ปรึกษาในการจัดทำบัญชีรวมถึงการตรวจสอบความถูกต้องของงบการเงินอย่างใกล้ชิด

และการศึกษาวิจัยของ อุทัย ปริญาสุทธีรัตน์ (2559) ได้ศึกษาวิจัยเรื่องการจัดการความรู้ : แนวคิดและทฤษฎีสู่การปฏิบัติชุมชน การจัดการความรู้เป็นการรวบรวมความรู้ที่มีอยู่ในองค์กร ทั้งที่กระจัดกระจายอยู่ในตัวบุคคลหรือความรู้ที่แฝงอยู่ในตัวบุคคล และที่มีอยู่ในเอกสารหรือความรู้ที่ชัดเจน นำมาพัฒนาให้เป็นระบบ เพื่อให้ทุกคนในองค์กรสามารถเข้าถึง ความรู้และพัฒนาตนเองให้เป็นผู้รู้ รวมทั้งปฏิบัติงานได้อย่างมีประสิทธิภาพ ซึ่งช่วยให้องค์กรบรรลุเป้าหมายตามที่ได้ตั้งไว้ ด้วยเหตุที่ความรู้แต่ละประเภทมีที่มาแตกต่างกัน จึงต้องการการจัดการและเครื่องมือในการจัดการความรู้ที่แตกต่างกันด้วย ขณะที่องค์กรแห่งการเรียนรู้เป็นองค์กรที่สมาชิกภายในองค์กรได้ขยายความสามารถของตนอย่างต่อเนื่อง ทั้งในระดับบุคคล ระดับกลุ่มบุคคล และระดับองค์กร เพื่อสร้างผลลัพธ์ที่บุคคลต้องการได้อย่างแท้จริง ทั้งยังเป็น องค์กรที่สมาชิกซึ่งมีความคิดใหม่ ๆ สามารถแลกเปลี่ยนความคิดและได้รับการยอมรับเอาใจใส่ สิ่งเหล่านี้ช่วยให้องค์กรดำเนินกิจการได้ด้วยดีโดยสมาชิกซึ่งมีการเรียนรู้อย่างต่อเนื่องด้วยวิธีการเรียนรู้ไปด้วยกันทั่วทั้งองค์กร กระนั้นความรู้ดังกล่าวข้างต้น จะไม่มีคุณค่าอันใด หากไม่มีการนำไปใช้ให้เกิดประโยชน์ในทางปฏิบัติโดยเฉพาะ ในบริบทของการจัดการชุมชน ซึ่งคาดหวังให้คนในชุมชนได้มีโอกาสยกระดับตนเองเป็นผู้มีปัญญาเชิงปฏิบัติที่สุด ก็จักนำพาชุมชนของตนไปสู่การเป็นชุมชนแห่งการเรียนรู้ต่อไป

และการศึกษาวิจัยของ อรพรรณ โสตกกลาง (2559) ได้ศึกษาวิจัยเรื่อง การวางระบบบัญชีและการควบคุมภายในธุรกิจจำหน่ายเครื่องเสียงรถยนต์ กรณีศึกษา : ร้านบิวตี้ฟูลชาวด์ ประกอบธุรกิจ

ขายสินค้าและให้บริการลักษณะการประกอบธุรกิจคือ จำหน่ายและติดตั้งเครื่องเสียงรถยนต์ และฟิล์มกรองแสงรถยนต์ มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาลักษณะการดำเนินกิจการและการจัดโครงสร้างองค์กร และเพื่อวางระบบบัญชีและการควบคุมภายในให้เหมาะสมกับกิจการ ปัญหาที่พบคือ ปัจจุบันกิจการยังไม่มี การจัดโครงสร้างองค์กรและกำหนดขอบเขตความรับผิดชอบของแต่ละส่วนงานที่ชัดเจน ไม่มีบันทึกเป็นลายลักษณ์อักษร และด้านการจัดทำบัญชีและการควบคุมภายในของกิจการ ในปัจจุบันไม่มีการจัดทำบัญชีและการควบคุมภายในที่มีประสิทธิภาพและถูกต้องตามมาตรฐานการบัญชีที่รับรองกันโดยทั่วไป ผู้ศึกษาจึงทำการจัดโครงสร้างองค์กรขึ้นใหม่เพื่อให้เหมาะสมกับกิจการและกำหนดขอบเขตความรับผิดชอบที่ชัดเจนขึ้น มีการลงบันทึกเป็นลายลักษณ์อักษร รวมถึงการกำหนดผังบัญชี ออกแบบเอกสารทางบัญชี และการกำหนดผังทางเดินเอกสารและการควบคุมภายในให้เหมาะสมกับกิจการและมีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น

และจากการศึกษาวิจัยการสร้างรูปแบบระบบบัญชีวิสาหกิจชุมชนผู้ผลิตและแปรรูปผลิตภัณฑ์น้ำปูบ้านแม่จะเรา ตำบลแม่จะเรา อำเภอแม่ระมาด จังหวัดตาก คณะผู้วิจัยได้มีการถ่ายทอดข้อมูลสู่ชุมชนอื่นเพื่อให้เกิดการพัฒนาและให้พื้นที่อื่นนำไปปรับใช้ได้ให้เกิดประโยชน์ ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ กนกกร จีนา และอลงกรณ์ คุณระกูล (2561) ได้ศึกษาวิจัยเรื่องกระบวนการถ่ายทอดความรู้จากมหาวิทยาลัยสู่ชุมชน : กรณีศึกษาโครงการอนุรักษ์วิหารพระเจ้าพันองค์ วัดปงสนุก จังหวัดลำปาง จากการวิจัยสร้างรูปแบบและคณะผู้วิจัยมีการถ่ายทอดข้อมูลสู่ชุมชนที่มีความมุ่งหมายที่จะ (1) อธิบายกระบวนการถ่ายทอดความรู้ระหว่าง มหาวิทยาลัยและชุมชน (2) วิเคราะห์บทบาทของตัวแสดงในกระบวนการถ่ายทอด ความรู้จากทั้งมุมมองของผู้สร้างความรู้และผู้รับความรู้ และ (3) ระบุปัจจัยที่ส่งผลกระทบต่อ ความสำเร็จของการถ่ายทอดความรู้ โดยใช้โครงการวิจัยรับใช้สังคมของมหาวิทยาลัยเป็นกรณีศึกษา (โครงการอนุรักษ์วิหารพระเจ้าพันองค์ วัดปงสนุก จังหวัดลำปาง) โดยกระบวนการถ่ายทอดความรู้ตั้งอยู่บนพื้นฐานของ บทบาทต่างๆ ที่สลับสับเปลี่ยนกันได้ของผู้สร้างและผู้รับความรู้ โดยปฏิสัมพันธ์ระหว่างทั้งสองฝ่ายนี้เกิดขึ้นอย่างมีพลวัตในหลายรูปแบบได้แก่ การปฏิสัมพันธ์ทางสังคม การแปลงให้เป็นความรู้ชัดแจ้ง การรวมความรู้ และการแปลงความรู้สู่ภายในซึ่งส่งผลต่อการนำความรู้ ไปปรับใช้ในบริบทของตนเอง ในการถ่ายทอดความรู้ให้ประสบความสำเร็จทั้งมหาวิทยาลัย และชุมชนต้องมีวิสัยทัศน์ร่วมกัน และมีวิธีคิดแบบเปิดใจ

และสอดคล้องกับงานวิจัยของไพโรจน์ พรเจริญ (2563) ได้ศึกษาวิจัยเรื่องการจัดทำบัญชีของวิสาหกิจชุมชนแปรรูปและผลิตภัณฑ์อาหารในจังหวัดเพชรบูรณ์ งานวิจัยนี้นำเสนอการจัดทำบัญชีของวิสาหกิจชุมชนแปรรูปและผลิตภัณฑ์อาหารในจังหวัดเพชรบูรณ์ โดยมีวัตถุประสงค์ 1) เพื่อศึกษาแนวปฏิบัติและสภาพของการจัดทำบัญชีของวิสาหกิจชุมชนแปรรูปและผลิตภัณฑ์อาหารในจังหวัดเพชรบูรณ์ 2) เพื่อศึกษาปัญหาและอุปสรรคในการจัดทำบัญชีของวิสาหกิจชุมชนแปรรูปและผลิตภัณฑ์อาหารในจังหวัดเพชรบูรณ์ แนวทางปฏิบัติในการจัดทำบัญชี โดยส่วนใหญ่วิสาหกิจชุมชนมีการจัดทำบัญชี สมุดบัญชี และเอกสารประกอบการบันทึกบัญชี คือ สมุดเงินสดรับ-จ่าย ทะเบียนสมาชิกและหุ้น และทะเบียนคุมวัตถุดิบ สมุดบัญชีย่อยลูกหนี้ ออกใบเสร็จรับเงิน และทะเบียนคุม

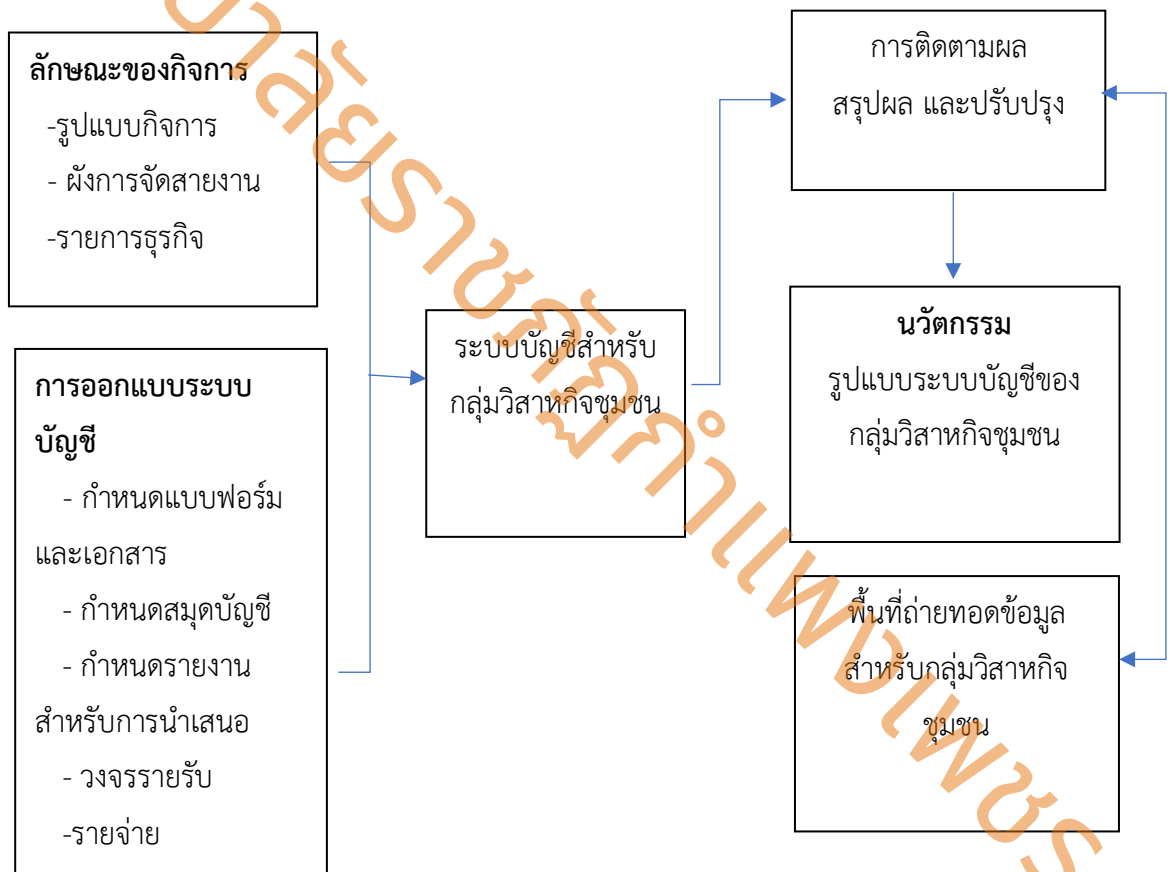
สินค้า มีการจัดทำบัญชีด้วยมือ มีการบันทึกบัญชีรายรับ-รายจ่ายทุกครั้งเมื่อเกิดรายการ คิดเป็นร้อยละ 100 มีการจัดทำสรุยอดบัญชีรายรับ-รายจ่าย ทุกสิ้นเดือนโดยจัดทำงบการเงิน คิดเป็นร้อยละ 60.60 และการนำข้อมูลทางการบัญชีมาใช้ประโยชน์ในการวางแผนดำเนินงานกิจการ คิดเป็นร้อยละ 33.33 การนำข้อมูลประกอบการบริหารงานในกลุ่มวิสาหกิจชุมชนมีวิสาหกิจชุมชน คิดเป็นร้อยละ 10.90 มีระดับปัญหาและอุปสรรคในการจัดทำบัญชีโดยรวมอยู่ในระดับปานกลาง มีค่าเฉลี่ย 3.00 ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน 0.978

และสอดคล้องกับงานวิจัยของอรอุมา สำลี , กนกนาล ศรีกาญจน์ และเจษฎา รมเย็น (2565) ได้ศึกษาวิจัยเรื่องแนวทางการบริหารจัดการทางการเงินและพัฒนารูปแบบการจัดทำบัญชี ของวิสาหกิจชุมชนในอำเภอฉวาง จังหวัดนครศรีธรรมราช มีวัตถุประสงค์เพื่อ 1) ศึกษาบริบทการบริหารจัดการทางการเงินและการจัดทำบัญชีของวิสาหกิจชุมชน ในอำเภอฉวาง จังหวัดนครศรีธรรมราช 2) กำหนดแนวทางการบริหารจัดการทางการเงินและพัฒนารูปแบบการจัดทำบัญชีที่เหมาะสม ปัญหาทางกลุ่มคือไม่มีการวางแผนทางการเงิน รวมทั้งไม่มีการจัดทำงบประมาณเงินสด เนื่องจากไม่มีความรู้ความเข้าใจในการบริหารจัดการทางการเงินที่ถูกต้อง บริบทการจัดทำบัญชี ส่วนใหญ่การจัดทำบัญชีไม่เป็นไปตามกระบวนการ มีเพียงการจดบันทึกบัญชีและไม่ทำการบันทึกบัญชีอย่างต่อเนื่อง ไม่มีการจัดเก็บเอกสารทางการบัญชีอย่างครบถ้วน ซึ่งปัญหาในการจัดทำบัญชี คือ ผู้จัดทำไม่มีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับการจัดทำบัญชีที่ถูกต้องตามหลักมาตรฐานการบัญชีที่รับรองทั่วไปและขาดความต่อเนื่องในการบันทึกบัญชี โดยรูปแบบการจัดทำบัญชีที่กลุ่มต้องการ มีลักษณะการจัดทำที่ไม่ซับซ้อน จำนวนเอกสารไม่มากจนเกินไป และต้องการนำเทคโนโลยีทางมือถือมาใช้ในการบันทึกมากกว่าบันทึกในสมุดบัญชี 2) แนวทางในการกำหนดการบริหารจัดการทางการเงินและพัฒนารูปแบบการจัดทำบัญชีของวิสาหกิจชุมชน ผู้วิจัยมีการกำหนดโครงสร้างการบริหารงาน ออกแบบงบประมาณเงินสดด้วยโปรแกรม MS excel เพื่อใช้ในการวางแผนและควบคุมเงินสด มีการออกแบบสมุดบัญชีทะเบียนคุมต่าง ๆ และรายงานทางการเงิน โดยให้กลุ่มเป้าหมายมีส่วนร่วมในการออกแบบและแสดงความคิดเห็นในครั้งนี้ ซึ่งเริ่มตั้งแต่ด้านการบริหารงานของกลุ่ม โดยการกำหนดโครงสร้างการบริหารงานและหน้าที่ ความรับผิดชอบ ด้านออกแบบเครื่องมือบริหารกระแสเงินสด ได้แก่งบประมาณเงินสด เพื่อใช้ในการวางแผนและควบคุมเงินสด ด้วยโปรแกรม Microsoft excel พร้อมทั้งกำหนดสัญญาณเตือนกรณีกระแสเงินสดกำลังเข้าสู่ภาวะวิกฤต และด้านพัฒนารูปแบบการจัดทำบัญชี ออกแบบสมุดบัญชี ทะเบียนคุมต่างๆ และรายงานทางการเงิน พร้อมทั้งจัดทำคู่มือการสอนให้กับทางกลุ่ม

และสอดคล้องกับงานวิจัยของวิมลสิริ อินเจริญ และปิยะพงษ์ พัดชา (2565) ได้ทำการศึกษาวิจัยเรื่องรูปแบบการจัดการ รูปแบบการจัดการวิสาหกิจชุมชนกลุ่มผู้ปลูกไผ่อำเภอท่าตะเกียบ จังหวัดฉะเชิงเทรา วิสาหกิจชุมชน กลุ่มผู้ปลูกไผ่อำเภอท่าตะเกียบ จังหวัดฉะเชิงเทรา มีวัตถุประสงค์1) เพื่อศึกษาปัจจัยการจัดการ POSDCoRB+IT ที่ส่งผลกระทบต่อรูปแบบการจัดการของวิสาหกิจชุมชนกลุ่มผู้ปลูกไผ่อำเภอท่าตะเกียบ จังหวัดฉะเชิงเทราและ 2) เพื่อศึกษารูปแบบการจัดการวิสาหกิจชุมชน

กลุ่มผู้ปลูกไผ่อำเภอท่าตะเียบ จังหวัดฉะเชิงเทราที่เหมาะสม จากการศึกษากลุ่มตัวอย่างมีการวางแผนอย่างมีส่วนร่วม มีโครงสร้างการบริหารองค์กรที่ชัดเจน และการบริหารจัดการคนให้เหมาะสมกับบทบาทหน้าที่ที่มีการกำหนดกฎระเบียบหรือข้อตกลง และให้ความสำคัญกับการจัดสรรผลประโยชน์ที่เท่าเทียมกัน มีการจัดสวัสดิการแก่สมาชิกและชุมชนอย่างเหมาะสม ด้านการเงินมีข้อเสนอแนะว่าควรมีการบริหารจัดการการเงินและบัญชีที่เป็นระบบและตรวจสอบได้ มีการเปิดเผยข้อมูลการเงินอย่างสม่ำเสมอ และมีการตรวจสอบเพื่อความโปร่งใสในการดำเนินงาน จากการศึกษาในการพัฒนารูปแบบวิสาหกิจชุมชน คณะกรรมการและสมาชิกกลุ่มเป็นผู้มีบทบาทสำคัญ เป็นแกนผลักดันให้กลุ่มมีความเข้มแข็ง และพัฒนาเทคโนโลยีการผลิตให้มีความทันสมัย เพื่อยกระดับการจัดการวิสาหกิจชุมชนให้เกิดความยั่งยืนอย่างมีระบบต่อไป

5. กรอบแนวคิดงานวิจัย

บทที่ 3

วิธีการดำเนินงาน

การศึกษาวิจัย เรื่อง รูปแบบระบบบัญชีสำหรับวิสาหกิจชุมชนผู้ผลิตและแปรรูปผลิตภัณฑ์น้ำปูบ้านแม่จะเรา ตำบลแม่จะเรา อำเภอแม่ระมาด จังหวัดตาก 1) เพื่อศึกษาและวิเคราะห์ลักษณะระบบบัญชีของวิสาหกิจชุมชนผู้ผลิตและแปรรูปผลิตภัณฑ์น้ำปูบ้านแม่จะเรา ตำบลแม่จะเรา อำเภอแม่ระมาด จังหวัดตาก 2) เพื่อสร้างรูปแบบระบบบัญชีวิสาหกิจชุมชนผู้ผลิตและแปรรูปผลิตภัณฑ์น้ำปูบ้านแม่จะเรา ตำบลแม่จะเรา อำเภอแม่ระมาด จังหวัดตาก ผู้ศึกษามีวิธีการดำเนินงานดังนี้

1. ประชากรและกลุ่มตัวอย่างในการวิจัย ได้แก่ ประกอบด้วย

1.1 ประชากร ได้แก่ สมาชิกวิสาหกิจชุมชนผู้ผลิตและแปรรูปผลิตภัณฑ์น้ำปูบ้านแม่จะเรา ตำบลแม่จะเรา อำเภอแม่ระมาด จังหวัดตาก และคนที่เกี่ยวข้องได้แก่ หัวหน้าชุมชน หน่วยงานขับเคลื่อนเพื่อพัฒนาชุมชน จำนวนทั้งหมด 20 คน

1.2 กลุ่มตัวอย่าง ได้แก่ สมาชิกวิสาหกิจชุมชนผู้ผลิตและแปรรูปผลิตภัณฑ์น้ำปูบ้านแม่จะเรา ตำบลแม่จะเรา อำเภอแม่ระมาด จังหวัดตาก และคนที่เกี่ยวข้องได้แก่ หัวหน้าชุมชน หน่วยงานขับเคลื่อนเพื่อพัฒนาชุมชน จำนวนทั้งหมด 20 คน เป็นกลุ่มที่ให้ข้อมูลการวิจัย และกลุ่มที่มีส่วนร่วมในการออกแบบระบบบัญชี ซึ่งตัวอย่างได้มาโดยการสุ่มแบบเจาะจง (Purposive Sampling) จากวิสาหกิจชุมชนที่ต้องการพัฒนา

1.3 กลุ่มเป้าหมาย ได้แก่ กลุ่มทดลองนำร่องในการใช้รูปแบบระบบบัญชีวิสาหกิจชุมชน คือ สมาชิกวิสาหกิจชุมชนผู้ผลิตและแปรรูปผลิตภัณฑ์น้ำปูบ้านแม่จะเรา ตำบลแม่จะเรา อำเภอแม่ระมาด จังหวัดตาก จำนวน 10 คน

2. เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

การวิจัยนี้เป็นการวิจัยเชิงคุณภาพ เครื่องมือที่ใช้คือแบบสัมภาษณ์ โดยแบบสัมภาษณ์ฉบับนี้จัดทำขึ้นเพื่อศึกษาลักษณะการดำเนินงานของวิสาหกิจชุมชนผู้ผลิตและแปรรูปผลิตภัณฑ์น้ำปู จากนั้นนำข้อมูลจากการศึกษาลักษณะการดำเนินงานมาวิเคราะห์ และสร้างรูปแบบระบบบัญชีที่เหมาะสมกับการดำเนินงานของวิสาหกิจชุมชนผู้ผลิตและแปรรูปผลิตภัณฑ์น้ำปูบ้านแม่จะเรา ตำบลแม่จะเรา อำเภอแม่ระมาด จังหวัดตาก

แบบสัมภาษณ์ฉบับนี้มีทั้งหมด 3 ส่วน ได้แก่

ส่วนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปผู้ให้สัมภาษณ์

ส่วนที่ 2 ข้อมูลทั่วไปของกลุ่ม

ส่วนที่ 3 กระบวนการทางบัญชีของกลุ่ม

ส่วนที่ 4 ข้อเสนอแนะ

ส่วนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปผู้ให้สัมภาษณ์

1. ชื่อ-สกุล ผู้ให้สัมภาษณ์
2. ตำแหน่งที่ดำรงอยู่ในวิสาหกิจชุมชน
3. วันที่ให้สัมภาษณ์

ส่วนที่ 2 ข้อมูลทั่วไปของกลุ่ม

1. สถานที่ตั้งของวิสาหกิจชุมชน
2. ประวัติความเป็นมาของกลุ่มเป็นอย่างไร
3. สมาชิกในกลุ่มมีกี่คน ใครบ้าง
4. แต่ละคนมีหน้าที่ความรับผิดชอบอะไรบ้าง
5. สินค้าที่ผลิตมีอะไรบ้างและมีกระบวนการผลิตสินค้าอย่างไร
6. กิจกรรมการดำเนินงานกลุ่มเป็นอย่างไร
7. มีช่องทางการจัดจำหน่ายมีช่องทาง อะไรบ้าง

ส่วนที่ 3 ข้อมูลระบบบัญชีของกลุ่ม

1. ข้อมูลเกี่ยวกับสินทรัพย์
 - 1.1 สินทรัพย์ของกลุ่มมีอะไรบ้าง
 - 1.2 มีการจดบันทึกรายละเอียดของสินทรัพย์ไว้หรือไม่อย่างไร
2. ข้อมูลเกี่ยวกับวงจรรายได้
 - 2.1 รายได้ของกลุ่มมาจากแหล่งใดบ้าง
 - 2.2 มีการบันทึกบัญชีหรือไม่ บันทึกแบบใด
 - 2.3 มีการจัดทำเอกสารเกี่ยวกับรายได้หรือไม่ อย่างไร
 - 2.4 กลุ่มมีการจัดเก็บเอกสารหรือไม่ จัดเก็บอย่างไร
 - 2.5 กลุ่มมีการสรุปยอดรายได้หรือไม่ สรุปยอดอย่างไร
3. ข้อมูลเกี่ยวกับวงจรรายจ่าย
 - 3.1 กลุ่มมีขั้นตอนในการจัดซื้อวัตถุดิบและการจ่ายค่าใช้จ่าย อย่างไร
 - 3.2 กลุ่มมีการบันทึกรายจ่ายหรือไม่ มีรูปแบบการบันทึกอย่างไร
 - 3.3 กลุ่มมีการจัดเก็บเอกสารเกี่ยวกับรายจ่ายหรือไม่ มีการจัดเก็บแบบใด
 - 3.4 กลุ่มมีการสรุปยอดรายจ่ายหรือไม่ สรุปยอดอย่างไร

4. ข้อมูลเกี่ยวกับค่าแรงงาน เงินเดือน การแบ่งผลกำไร (ขาดทุน)
 - 4.1 กลุ่มมีการจ่ายค่าแรง เงินเดือน หรือแบ่งกำไรขาดทุนหรือไม่ อย่างไร
 - 4.2 กลุ่มมีการจัดบันทึกรายละเอียดการจ่ายค่าแรงงานเงินเดือนหรือผลกำไรหรือไม่
5. ข้อมูลเกี่ยวกับรายงานผลการดำเนินงาน (งบกำไรขาดทุน)
 - 5.1 กลุ่มมีการวิเคราะห์รายได้และรายจ่ายหรือไม่
 - 5.2 มีการสรุปผลกำไรขาดทุนหรือไม่ อย่างไร
 - 5.3 มีการแจ้งผลกำไรขาดทุนแก่สมาชิกในกลุ่มหรือไม่

ส่วนที่ 4 ข้อเสนอแนะ

เป็นคำถามปลายเปิด

3. การเก็บรวบรวมข้อมูล

ผู้วิจัยมีขั้นตอนในการเก็บรวบรวมข้อมูล ดังนี้

ขั้นที่ 1 ศึกษาหาแนวคิด ทฤษฎี งานวิจัย จากหนังสือ ตำรา และเอกสารที่เกี่ยวข้องต่างๆ เกี่ยวกับการวางระบบบัญชี

ขั้นที่ 2 ออกแบบสัมภาษณ์และตรวจสอบคุณภาพเครื่องมือ วิเคราะห์กระบวนการการดำเนินงาน การจัดทำบัญชี และการเก็บรวบรวมข้อมูล เอกสารแบบฟอร์มต่าง ๆ

ขั้นที่ 3 สัมภาษณ์สมาชิกวิสาหกิจชุมชนผู้ผลิตและแปรรูปผลิตภัณฑ์น้ำปูบ้านแม่จะเราเพื่อนำข้อมูลมาศึกษาและวิเคราะห์กระบวนการการดำเนินงาน การจัดทำบัญชี และการเก็บรวบรวมข้อมูล เอกสารแบบฟอร์มต่าง ๆ ที่ใช้ในวิสาหกิจชุมชนผู้ผลิตและแปรรูปผลิตภัณฑ์น้ำปูบ้านแม่จะเรา ตำบลแม่จะเรา อำเภอแม่ระมาด จังหวัดตาก

ขั้นที่ 4 นำข้อมูลที่ได้จากการสัมภาษณ์มาศึกษา และวิเคราะห์ เพื่อออกแบบระบบบัญชีที่เหมาะสมกับการดำเนินงานของวิสาหกิจชุมชนผู้ผลิตและแปรรูปผลิตภัณฑ์น้ำปูบ้านแม่จะเรา ตำบลแม่จะเรา อำเภอแม่ระมาด จังหวัดตาก

ขั้นที่ 5 จัดทำร่างรูปแบบระบบบัญชีวิสาหกิจชุมชนผู้ผลิตและแปรรูปผลิตภัณฑ์น้ำปูบ้านแม่จะเรา ตำบลแม่ระมาด จังหวัดตาก

ขั้นที่ 6 นำเสนอระบบบัญชีที่จัดทำขึ้นและติดตามผลการดำเนินงานของวิสาหกิจชุมชนผู้ผลิตและแปรรูปผลิตภัณฑ์น้ำปูบ้านแม่จะเรา ตำบลแม่จะเรา อำเภอแม่ระมาด จังหวัดตาก พร้อมมีกระบวนการให้ความรู้และขั้นตอนการนำข้อมูลต่างๆ ไปใช้ในแต่ละกิจกรรม

ขั้นที่ 7 ทดลองนำไปใช้ และปรับปรุงแก้ไขระบบบัญชีที่เหมาะสมกับวิสาหกิจชุมชนผู้ผลิตและแปรรูปผลิตภัณฑ์น้ำปูบ้านแม่จะเรา

ขั้นที่ 8 จัดทำรูปแบบระบบบัญชีสำหรับวิสาหกิจชุมชนผู้ผลิตและแปรรูปผลิตภัณฑ์น้ำปูบ้านแม่จะเรา ตำบลแม่จะเรา อำเภอแม่ระมาด จังหวัดตาก

ขั้นที่ 9 กระบวนการถ่ายทอดความรู้เกี่ยวกับการนำรูปแบบระบบบัญชีไปประยุกต์ใช้กับวิสาหกิจชุมชนฯ ที่มีปัญหาหรือมีความต้องการปรับระบบบัญชีให้มีความเหมาะสม

ขั้นที่ 10 ติดตามผล และปรับปรุงการใช้ระบบบัญชีของวิสาหกิจชุมชนเพื่อนำไปปรับใช้ได้
อย่างเหมาะสม

ขั้นที่ 11 สรุปผลการวิจัยและเผยแพร่องค์ความรู้

ขั้นที่ 12 จัดทำรายงานการวิจัยฉบับสมบูรณ์

4. การวิเคราะห์ข้อมูล

ข้อมูลที่นำมาวิเคราะห์ในงานวิจัยนี้ได้จากการสัมภาษณ์วิสาหกิจชุมชนผู้ผลิตและแปรรูปผลิตภัณฑ์น้ำปูบ้านแม่จะเรา ตำบลแม่จะเรา อำเภอแม่ระมาด จังหวัดตาก ซึ่งข้อมูลที่ได้จากการศึกษาลักษณะระบบบัญชี จะนำข้อมูลมาวิเคราะห์ในเชิงเนื้อหา และออกแบบระบบบัญชีตามหลักการแนวคิด ทฤษฎี และงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง เพื่อให้ได้ระบบบัญชีที่เหมาะสมสำหรับวิสาหกิจชุมชนผู้ผลิตและแปรรูปผลิตภัณฑ์น้ำปูบ้านแม่จะเรา ตำบลแม่จะเรา อำเภอแม่ระมาด จังหวัดตาก

บทที่ 4

ผลการวิเคราะห์ข้อมูล

การศึกษาวิจัยเรื่องรูปแบบระบบบัญชีสำหรับวิสาหกิจชุมชนผู้ผลิตและแปรรูปผลิตภัณฑ์น้ำปูบ้านแม่จะเรา ตำบลแม่จะเรา อำเภอแม่ระมาด จังหวัดตาก โดยมีวัตถุประสงค์ของการทำวิจัย

1) เพื่อศึกษาลักษณะการดำเนินงานของวิสาหกิจชุมชนผู้ผลิตและแปรรูปผลิตภัณฑ์น้ำปูบ้านแม่จะเรา ตำบลแม่จะเรา อำเภอแม่ระมาด จังหวัดตาก 2) เพื่อวิเคราะห์ลักษณะการดำเนินงานของวิสาหกิจชุมชนผู้ผลิตและแปรรูปผลิตภัณฑ์น้ำปูบ้านแม่จะเรา ตำบลแม่จะเรา อำเภอแม่ระมาด จังหวัดตาก การวิเคราะห์แบ่งออกเป็น 2 ตอน ดังนี้

ตอนที่ 1 ผลการศึกษาและวิเคราะห์ลักษณะระบบบัญชีของวิสาหกิจชุมชนผู้ผลิตและแปรรูปผลิตภัณฑ์น้ำปูบ้านแม่จะเรา ตำบลแม่จะเรา อำเภอแม่ระมาด จังหวัดตาก

ตอนที่ 2 ผลการสร้างรูปแบบระบบบัญชีวิสาหกิจชุมชนผู้ผลิตและแปรรูปผลิตภัณฑ์น้ำปูบ้านแม่จะเรา ตำบลแม่จะเรา อำเภอแม่ระมาด จังหวัดตาก

ผลการวิเคราะห์ข้อมูล

ตอนที่ 1 ผลการศึกษาลักษณะและการวิเคราะห์ระบบบัญชีของวิสาหกิจชุมชนผู้ผลิตและแปรรูปผลิตภัณฑ์น้ำปูบ้านแม่จะเรา ตำบลแม่จะเรา อำเภอแม่ระมาด จังหวัดตาก

จากการศึกษาลักษณะระบบบัญชีของวิสาหกิจชุมชนผู้ผลิตและแปรรูปผลิตภัณฑ์น้ำปูบ้านแม่จะเรา ตั้งอยู่เลขที่ 45/2 หมู่ 2 ตำบลแม่จะเรา อำเภอแม่ระมาด จังหวัดตาก เกิดจากการรวมตัวของชาวบ้านที่ต้องการทำน้ำปู เพื่อบริโภคภายในครัวเรือน โดยเริ่มแรกมีการรวมตัวกัน 6 คน โดยมีนางทองเครือ มณีวรรณ ลงทุนในการผลิตผลิตภัณฑ์น้ำปู และสมาชิกทุกคนช่วยกันทำน้ำปู และแบ่งน้ำปูกลับไปบริโภคภายในครัวเรือน จากการรวมกันทำน้ำปูหลายครั้ง ทำให้น้ำปูมีปริมาณมากขึ้น จึงนำผลิตภัณฑ์น้ำปูไปฝากขายตามร้านค้าในชุมชนบ้านแม่จะเรา ชุมชนใกล้เคียง และในพื้นที่อำเภอแม่สอด สมาชิกกลุ่มมีการติดตามผลการขายผลิตภัณฑ์น้ำปูและทำการฝากขายอย่างสม่ำเสมอ จนผลิตภัณฑ์น้ำปูเป็นที่รู้จักและชื่นชอบ ทำให้มีการสั่งซื้อจากร้านค้าเพิ่มมากขึ้น จากนั้นทางกลุ่มได้มีสมาชิกเพิ่มขึ้นเป็น 10 คน และทำการจดทะเบียนเป็นวิสาหกิจชุมชนผู้ผลิตและแปรรูปผลิตภัณฑ์น้ำปูบ้านแม่จะเรา โดยมีนางทองเครือ มณีวรรณ ดำรงตำแหน่งเป็นประธานกลุ่ม และนางปิ่นแก้ว เอียงหมี่ ดำรงตำแหน่งรองประธานของวิสาหกิจชุมชนผู้ผลิตและแปรรูปผลิตภัณฑ์น้ำปูบ้านแม่จะเรา สมาชิกทุกคนจะช่วยกันผลิตน้ำปู ไม่ได้แบ่งหน้าที่ความรับผิดชอบกันชัดเจน กลุ่มจะมีการผลิตน้ำปูเพียงอย่างเดียว ขั้นตอนกระบวนการผลิตน้ำปู โดยวิธีการทำน้ำปูของวิสาหกิจชุมชนผู้ผลิตและแปรรูป

รูปผลิตภัณฑ์น้ำปูบ้านแม่จะเรา เริ่มจากการนำปูนา และสมุนไพรมานำมาต้ม และใส่เกลือ ใส่น้ำส้ม ใส่น้ำขมิ้น ข่า มาล้างทำความสะอาด จากนั้นนำปูนาและสมุนไพรมานำมาปั่นให้ละเอียด เมื่อเสร็จแล้วนำปูนา และสมุนไพรมานำมาปั่นละเอียดแล้วนำมาคั้นและกรองแยกเศษปูนาและสมุนไพรมานำมาคั้นเพื่อไม่ให้ ส่วนที่เป็นน้ำของปู และพักทิ้งไว้ 1 คืน หลังจากที่พักไว้ 1 คืน ก็จะนำส่วนที่เป็นน้ำมาตั้งไฟและเคี่ยว โดยขั้นตอนในการเคี่ยวนี้จะใช้เวลานานเป็นพิเศษ จนน้ำปูมีลักษณะข้นเหนียว มีสีดำ แล้วนำน้ำปูที่ เคี่ยวเสร็จแล้วมาพักไว้ให้เย็น เมื่อน้ำปูที่พักไว้เย็นแล้ว นำน้ำปูที่ได้จากการเคี่ยวบรรจุลงในบรรจุ ภัณฑ์ที่มีฝาปิดมิดชิด ซึ่งน้ำปูที่ได้สามารถเก็บไว้รับประทานได้นานนับปี

วิสาหกิจชุมชนผู้ผลิตและแปรรูปผลิตภัณฑ์น้ำปูบ้านแม่จะเรา มีการดำเนินงานผลิตน้ำปูและมีการขายในชุมชนและฝากขายในร้านค้าชุมชนและได้รับความช่วยเหลือจากเทศบาลตำบลแม่จะเราในการขายสินค้าทางช่องทางออนไลน์ อีกทั้งได้รับความช่วยเหลือจากโครงการ U2T มหาวิทยาลัยสุโขทัยธำมาฒราชวิทยาลัย ในการพัฒนาคุณภาพสินค้าและบรรจุภัณฑ์ให้บรรจุขายในรูปแบบกระปุก แก้วแทนการบรรจุในกระปุกพลาสติกเพื่อความสะอาดและเพิ่มมูลค่าให้แก่ผลิตภัณฑ์น้ำปู จนทำให้ ผลิตภัณฑ์น้ำปูของวิสาหกิจชุมชนผู้ผลิตและแปรรูปผลิตภัณฑ์น้ำปูบ้านแม่จะเราเป็นสินค้าที่มีคุณภาพ ดียิ่งขึ้น จากการที่ได้รับความช่วยเหลือจากทางเทศบาลตำบลแม่จะเรา และโครงการ U2T มหาวิทยาลัยสุโขทัยธำมาฒราชวิทยาลัย ทำให้ทางวิสาหกิจชุมชนผู้ผลิตและแปรรูปผลิตภัณฑ์น้ำปูบ้านแม่จะเราเพิ่มช่องทางในการจัดจำหน่ายผลิตภัณฑ์น้ำปูผ่านทาง FACEBOOK ของสมาชิกกลุ่ม แต่ละท่าน

ข้อมูลเกี่ยวกับระบบบัญชีของวิสาหกิจชุมชนบ้านแม่จะเรา ได้แก่ สินทรัพย์ของกลุ่มจะ ประกอบไปด้วย กะละมัง เตาถ่าน กระทะ เครื่องปั่น ตะหลิว ไม้พาย สินทรัพย์เหล่านี้ประธานกลุ่ม ๆ เป็นผู้ลงทุน โดยนำสินทรัพย์ของตนเองมาใช้ในกลุ่ม วิสาหกิจชุมชนไม่มีการจดบันทึกรายละเอียด และประเมินราคาของสินทรัพย์เหล่านี้ไว้แต่อย่างใด ส่วนรายได้ของวิสาหกิจชุมชน กลุ่มมีรายได้จากการจำหน่ายน้ำปูเพียงแหล่งเดียว ประธานกลุ่ม ๆ จะเป็นผู้เก็บเงินทั้งหมด และนำรายละเอียดมาบันทึกในสมุดแบบทั่วไปเป็นรายบรรทัด ยังไม่มีการสรุปยอดรายได้ในแต่ละวัน ส่วนการจ่ายค่าใช้จ่ายของวิสาหกิจชุมชน รายการจ่ายเงินสำหรับซื้อวัตถุดิบ ค่าใช้จ่ายต่าง ๆ ประธานกลุ่ม ๆ จะเป็นผู้ทำการจ่ายเงิน และบันทึกในสมุดแบบทั่วไปเป็นรายบรรทัด โดยมีการจัดเก็บเอกสารเกี่ยวกับการจ่ายเงินไว้ ส่วนการจ่ายค่าแรงงาน ประธานกลุ่ม ๆ จะเป็นผู้จ่ายค่าแรงงานให้สำหรับสมาชิกกลุ่ม ๆ ที่มาช่วยผลิตน้ำปูในแต่ละวันในรอบการผลิต หากสมาชิกกลุ่ม ๆ คนใดไม่ได้มาช่วยทำการผลิตก็จะได้ไม่ได้รับค่าแรงงานในรอบการผลิตนั้น ส่วนการแบ่งผลกำไรในตอนนี้ทางกลุ่มไม่ได้มีการแบ่งผลกำไร และไม่มีการบันทึกรายการเกี่ยวกับค่าแรงงาน และยังไม่มีสรุปยอดรายจ่ายในแต่ละวัน กลุ่ม ๆ ไม่มีการสรุปรายได้รายจ่ายในแต่ละวัน ไม่ได้นำข้อมูลมาวิเคราะห์ ไม่ได้สรุปผลกำไรขาดทุนจากการจำหน่ายผลิตภัณฑ์ และไม่มีการแจ้งผลการดำเนินงานแก่สมาชิก

ผลการวิเคราะห์ระบบบัญชีของวิสาหกิจชุมชนผู้ผลิตและแปรรูปผลิตภัณฑ์น้ำปูบ้านแม่จะเรา ตำบลแม่จะเรา อำเภอมะรุมะมาต จังหวัดตาก

ระบบบัญชีวิสาหกิจชุมชนผู้ผลิตและแปรรูปผลิตภัณฑ์น้ำปูบ้านแม่จะเรา ตำบลแม่จะเรา อำเภอมะรุมะมาต จังหวัดตาก พบว่าวิสาหกิจชุมชน ฯ ไม่มีโครงสร้างองค์กร ไม่มีเอกสารทางบัญชี และไม่มีการจัดทำบัญชี ผู้วิจัยสามารถวิเคราะห์ระบบบัญชีสำหรับการดำเนินงานของวิสาหกิจชุมชนผู้ผลิตและแปรรูปผลิตภัณฑ์น้ำปูบ้านแม่จะเรา ตำบลแม่จะเรา อำเภอมะรุมะมาต จังหวัดตาก ดังนี้

ตารางที่ 2 การวิเคราะห์ระบบบัญชีของวิสาหกิจชุมชนผู้ผลิตและแปรรูปผลิตภัณฑ์น้ำปูบ้านแม่จะเรา อำเภอมะรุมะมาต จังหวัดตาก

รายการ	ผลการวิเคราะห์ระบบบัญชีและการควบคุมภายใน
1. การจัดโครงสร้างองค์กร	1.1 ไม่มีโครงสร้างองค์กร 1.2 ไม่มีการกำหนดขอบเขตหน้าที่การทำงาน
2. การจัดทำบัญชี	2.1 ไม่มีเอกสารทางการบัญชี 2.1.1 ด้านการรับเงิน - ไม่มีเอกสารการรับเงิน - ไม่มีแสดงหลักฐานการส่งมอบเงิน - ไม่มีหลักฐานการฝากเงิน 2.1.2 ด้านการจ่ายเงิน - ไม่มีการจัดทำเอกสารการเบิกเงิน - การจ่ายเงินไม่มีการอนุมัติ - ไม่มีเอกสารหลักฐานแสดงประกอบกรจ่ายเงิน 2.2 ไม่มีระบบบัญชีและการควบคุมภายใน - ไม่มีผังทางเดินเอกสารทางการบัญชี - ไม่มีการตรวจสอบยอดเงินสดคงเหลือในมือ - ไม่มีการกำหนดวงเงินสดจ่าย - ไม่มีการตรวจสอบการทำงานและการบันทึกบัญชี - ไม่มีการจัดทำทะเบียนคุมสินค้าและวัตถุดิบ
3. การจัดทำงบการเงิน	3.1 ไม่มีการจัดทำงบการเงิน

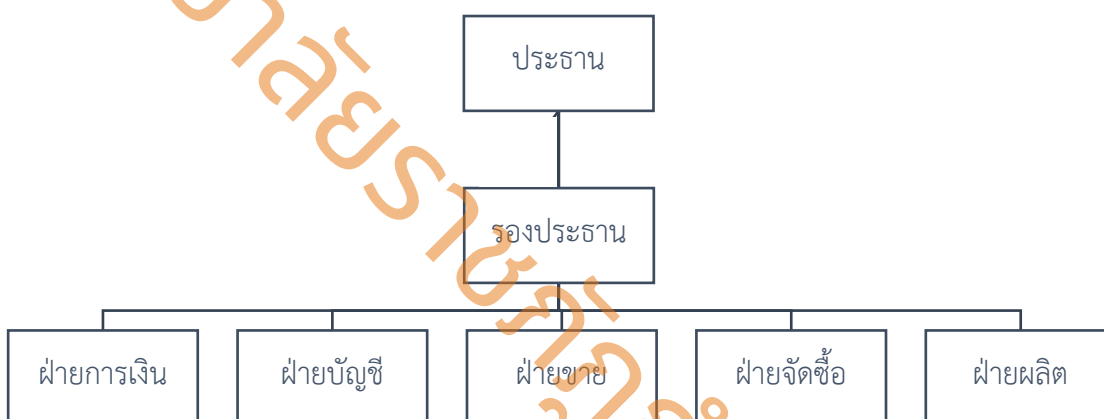
ตอนที่ 2 ผลการสร้างรูปแบบระบบบัญชีวิสาหกิจชุมชนผู้ผลิตและแปรรูปผลิตภัณฑ์น้ำปูบ้านแม่จะเรา ตำบลแม่จะเรา อำเภอมะเข่มาต จังหวัตตาก

จากการศึกษาวิธีการปฏิบัติงานตามระบบบัญชีของวิสาหกิจชุมชนผู้ผลิตและแปรรูปผลิตภัณฑ์น้ำปูบ้านแม่จะเรา ตำบลแม่จะเรา อำเภอมะเข่มาต จังหวัตตาก สามารถสร้างรูปแบบระบบบัญชีวิสาหกิจชุมชนผู้ผลิตและแปรรูปผลิตภัณฑ์น้ำปู บ้านแม่จะเรา ตำบลแม่จะเรา อำเภอมะเข่มาต จังหวัตตาก ได้ดังนี้

1. โครงสร้างองค์กร

กำหนดโครงสร้างองค์กรและขอบเขตหน้าที่ความรับผิดชอบของสมาชิกวิสาหกิจชุมชนผู้ผลิตและแปรรูปผลิตภัณฑ์น้ำปูบ้านแม่จะเรา ตำบลแม่จะเรา อำเภอมะเข่มาต จังหวัตตาก ดังนี้

1.1 โครงสร้างองค์กร

ภาพที่ 1 โครงสร้างองค์กร

1.2 การกำหนดขอบเขตหน้าที่ความรับผิดชอบ

วิสาหกิจชุมชนผู้ผลิตและแปรรูปผลิตภัณฑ์น้ำปูบ้านแม่จะเรา มีสมาชิกกลุ่มทั้งหมด 10 คน ผู้วิจัยได้กำหนดหน้าที่ความรับผิดชอบ โดยคำนึงถึงหลักการควบคุมภายใน ดังนี้

1. ประธาน มีหน้าที่กำหนดนโยบาย เป้าหมาย วางแผนการดำเนินงาน กำกับดูแลให้คำแนะนำ ตรวจสอบเงินสดรับ เงินสดจ่ายประจำวัน อนุมัติการจ่ายเงิน แก้ไขปัญหาต่าง ๆ ภายในกลุ่ม
2. รองประธาน ดำเนินการตามนโยบาย เป้าหมายขององค์กร ควบคุมดูแลการปฏิบัติงานของสมาชิก เสนอผลการปฏิบัติงานโดยรวมให้ประธานทราบ
3. ฝ่ายการเงิน มีหน้าที่ควบคุมและวางแผนทางการเงิน ดูแลรับผิดชอบการการรับจ่ายเงิน จัดทำเอกสารการเบิกจ่ายเงิน จัดทำรายงานการรับจ่ายเงินประจำวัน ดูแลเก็บรักษาเงินสด

4. ฝ่ายบัญชี มีหน้าที่ควบคุมและวางแผนทางด้านบัญชี รวบรวมข้อมูลต่างๆ เพื่อบันทึกบัญชี ให้ถูกต้อง จัดเก็บเอกสารทางบัญชี จัดทำรายงานทางการเงิน

5. ฝ่ายขาย มีหน้าที่ดูแลสร้างความสัมพันธ์ที่ดีกับลูกค้า ส่งเสริมการขาย รับคำสั่งซื้อจากลูกค้า จัดเตรียมสินค้าเพื่อเตรียมส่งมอบให้ลูกค้า

6. ฝ่ายจัดซื้อ มีหน้าที่จัดซื้อวัตถุดิบ และตรวจสอบปริมาณคุณภาพของวัตถุดิบ จัดทำเอกสารการจัดซื้อ

7. ฝ่ายผลิต มีหน้าที่วางแผนการผลิต ควบคุมดูแลการผลิตสินค้า ดูแลจัดเก็บสินค้าและวัตถุดิบให้เป็นระเบียบ ปลอดภัย จัดทำทะเบียนคุมสินค้าและวัตถุดิบ ตรวจสอบสินค้าคงเหลือและวัตถุดิบคงเหลือ จัดทำเอกสารที่เกี่ยวข้องกับการผลิต

2. การจัดทำบัญชี

การจัดทำบัญชีที่เหมาะสมสำหรับวิสาหกิจชุมชนผู้ผลิตและแปรรูปผลิตภัณฑ์น้ำปูบ้านแม่จะเรา ตำบลแม่จะเรา อำเภอแม่ระมาด จังหวัดตาก ผู้สร้างวิจัยได้สร้างรูปแบบระบบบัญชีของวิสาหกิจชุมชน ฯ โดยมีเอกสารทางการบัญชี ระบบบัญชีเงินสดรับ ระบบบัญชีขายเชื่อ ระบบบัญชีเงินสดจ่าย ระบบบัญชีจ่ายค่าแรงงาน รูปแบบระบบบัญชีและการควบคุมภายในของวิสาหกิจชุมชน ฯ มีดังนี้

ตารางที่ 3 เอกสารทางการบัญชีที่จำเป็นต้องใช้ในวิสาหกิจชุมชน

รูปแบบระบบบัญชี	เอกสารทางการบัญชี
1. ระบบบัญชีเงินสดรับ	1. ใบเสร็จรับเงิน 2. รายงานการรับเงินประจำวัน 3. สมุดเงินสดรับ 4. ทะเบียนคุมสินค้า
2. ระบบบัญชีขายเชื่อ	4. ทะเบียนคุมสินค้า 5. ใบส่งของ/ใบแจ้งหนี้ 6. รายงานการขายเชื่อ 7. บัญชีลูกหนี้รายตัว
3. ระบบบัญชีเงินสดจ่าย 3.1 ระบบบัญชีเงินสดจ่ายต้นทุนการผลิต 3.1.1 ระบบบัญชีเงินสดจ่ายวัตถุดิบ	4. ทะเบียนคุมสินค้า 8. ใบขอซื้อ 9. ใบเบิกเงิน 10. รายงานการจ่ายเงินประจำวัน 11. สมุดเงินสดจ่าย
3. ระบบบัญชีเงินสดจ่าย 3.1 ระบบบัญชีเงินสดจ่ายต้นทุนการผลิต	9. ใบเบิกเงิน 10. รายงานการจ่ายเงินประจำวัน

รูปแบบระบบบัญชี	เอกสารทางการบัญชี
3.1.2 ระบบบัญชีเงินสดจ่ายค่าแรงงาน	11.สมุดเงินสดจ่าย 12. สมุดค่าแรงงาน
3. ระบบบัญชีเงินสดจ่าย 3.2 ระบบบัญชีเงินสดจ่ายค่าใช้จ่าย	9. ใบเบิกเงิน 10. รายงานการจ่ายเงินประจำวัน 11.สมุดเงินสดจ่าย

เอกสารทางการบัญชี

1. ใบเสร็จรับเงิน

ใบเสร็จรับเงิน				
วิสาหกิจชุมชนผู้ผลิตและแปรรูปผลิตภัณฑ์น้ำปูบ้านแม่จะเรา				เล่มที่.....
ที่อยู่ เลขที่ 45/2 หมู่ 2 ตำบลแม่จะเรา				เลขที่.....
อำเภอแม่ระมาด จังหวัดตาก				
เบอร์โทร 081-0370-086				
วันที่.....เดือน.....พ.ศ.....				
ลำดับที่	รายการ	จำนวน	ราคาต่อหน่วย	จำนวนเงิน
(ตัวอักษร).....			รวมเป็นเงิน	
ลงชื่อ.....				ผู้รับเงิน
(.....)				

ภาพที่ 2 ใบเสร็จรับเงิน

6. รายงานการขายเชื่อ

รายงานการขายเชื่อ
 วิสาหกิจชุมชนผู้ผลิตและแปรรูปผลิตภัณฑ์น้ำปูบ้านแม่จะเรา
 ที่อยู่ เลขที่ 45/2 หมู่ 2 ตำบลแม่จะเรา อำเภอแม่ระมาด จังหวัดตาก
 เบอร์โทร 081-0370-086

วันที่	ชื่อลูกค้า	รายการสินค้า	หน่วยนับ	จำนวนเงิน	นัดชำระเงิน
รวม					

ภาพที่ 7 รายงานการขายเชื่อ

7. บัญชีลูกหนี้รายตัว

บัญชีลูกหนี้รายตัว
 วิสาหกิจชุมชนผู้ผลิตและแปรรูปผลิตภัณฑ์น้ำปูบ้านแม่จะเรา
 ที่อยู่ เลขที่ 45/2 หมู่ 2 ตำบลแม่จะเรา อำเภอแม่ระมาด จังหวัดตาก
 เบอร์โทร 081-0370-086

ชื่อลูกหนี้.....
 เดือนไขการชำระเงิน.....
 ที่อยู่.....

ว.ด.ป.	รายการ	เลขที่ อ้างอิง	ขายสินค้า	รับชำระ	คงเหลือ
รวม					

ภาพที่ 8 บัญชีลูกหนี้รายตัว

8. ใบขอซื้อ

ใบขอซื้อ

วิสาหกิจชุมชนผู้ผลิตและแปรรูปผลิตภัณฑ์น้ำปูบ้านแม่จะเรา
ที่อยู่ เลขที่ 45/2 หมู่ 2 ตำบลแม่จะเรา อำเภอแม่ระมาด จังหวัดตาก
เบอร์โทร 081-0370-086

แผนกที่ขอซื้อ..... เลขที่.....
ผู้ขอซื้อ..... วันที่ขอซื้อ.....

วัตถุดิบ วัสดุสิ้นเปลือง อื่นๆ

ลำดับ	รายการ	หน่วยนับ	จำนวน	ราคา/หน่วย	รวม
รวมทั้งสิ้น					

ตัวอักษร (.....)

ลงชื่อ.....ผู้ขอซื้อ ลงชื่อ.....ผู้อนุมัติ
(.....) (.....)

ภาพที่ 9 ใบขอซื้อ

9. ใบเบิกเงิน

ใบเบิกเงิน		
วิสาหกิจชุมชนผู้ผลิตและแปรรูปผลิตภัณฑ์น้ำปูบ้านแม่จะเรา		เล่มที่.....
ที่อยู่ เลขที่ 45/2 หมู่ 2 ตำบลแม่จะเรา		เลขที่.....
อำเภอแม่ระมาด จังหวัดตาก		
เบอร์โทร 081-0370-086		
	วันที่ขอเบิก.....	
ชื่อผู้ขอเบิก.....		
ลำดับที่	รายการ	จำนวนเงิน
(ตัวอักษร)..... รวมเป็นเงิน		
ลงชื่อ.....ผู้รับเงิน	ลงชื่อ.....ผู้จ่ายเงิน	
(.....)	(.....)	
ลงชื่อ.....ผู้อนุมัติ		
(.....)		

ภาพที่ 10 ใบเบิกเงิน

ขั้นตอนที่ 1 การจัดสินค้าตามรายการสั่งซื้อของลูกค้าและการรับเงิน

ผู้ปฏิบัติงาน : ฝ่ายขาย ฝ่ายการเงิน

เอกสารที่ใช้ : ใบเสร็จรับเงิน

เมื่อลูกค้าซื้อสินค้าฝ่ายขายจะจัดสินค้าให้ตามรายการและคำนวณเงินค่าสินค้า เมื่อลูกค้าจ่ายเงินค่าสินค้าแล้ว ฝ่ายการเงินจะออกใบเสร็จรับเงินจำนวน 2 ฉบับ ฉบับที่ 1 ให้ลูกค้าพร้อมกับสินค้า ฝ่ายขายจะบันทึกรายการขายลงในรายงานการขายประจำวัน และเมื่อสิ้นวันฝ่ายขายจะส่งรายงานการขายให้ประธาน ฝ่ายการเงินจะนำเงินสดฝากธนาคารและทำการรวบรวมข้อมูลในใบเสร็จรับเงินฉบับที่ 2 มาจัดทำรายงานการรับเงินประจำวัน จำนวน 2 ฉบับ ฉบับที่ 1 ส่งให้ประธานพร้อมสำเนาใบนำฝากธนาคาร ส่วนฉบับที่ 2 และใบเสร็จรับเงินฉบับที่ 2 พร้อมใบนำฝากธนาคารจัดส่งให้ฝ่ายบัญชี

ขั้นตอนที่ 2 การบันทึกบัญชี

ผู้ปฏิบัติงาน : ฝ่ายบัญชี

เอกสารที่ใช้ : สมุดเงินสดรับ และทะเบียนคุมสินค้า

เมื่อฝ่ายบัญชีได้รับรายงานการรับเงินประจำวันฉบับที่ 2 ใบเสร็จรับเงินฉบับที่ 2 และใบนำฝากธนาคารก็จะตรวจสอบ และรวมยอดจำนวนเงิน จากนั้นนำข้อมูลมาบันทึกบัญชีในสมุดเงินสดรับ โดยบันทึกจำนวนเงินในช่องขาย และบันทึกรายการตัดยอดสินค้าในทะเบียนคุมสินค้าตามจำนวนที่ขายไปแล้วจึงจัดเก็บเอกสารเข้าแฟ้มเรียงลำดับตามวันที่

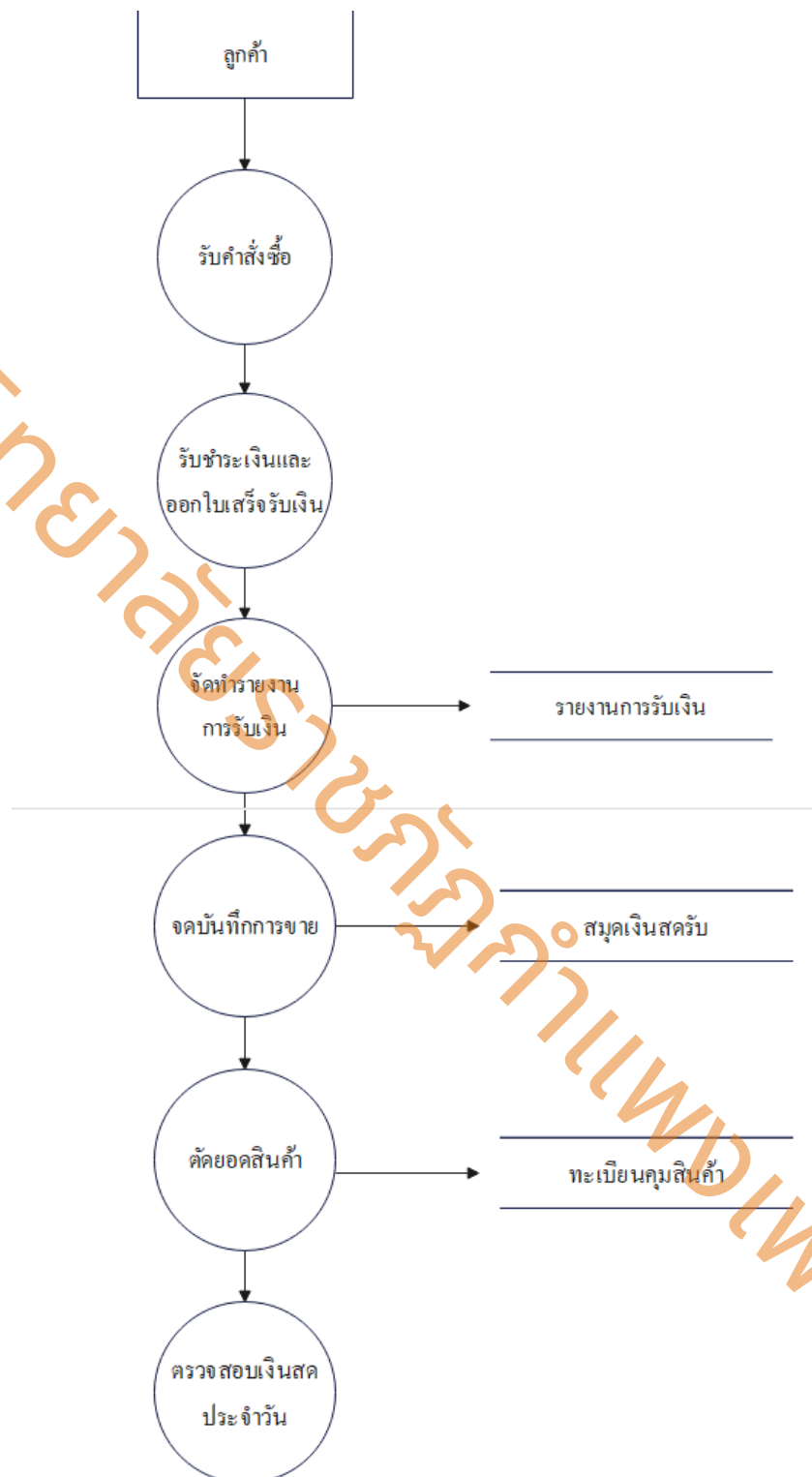
ขั้นตอนที่ 3 การตรวจสอบ

ผู้ปฏิบัติงาน : ประธาน

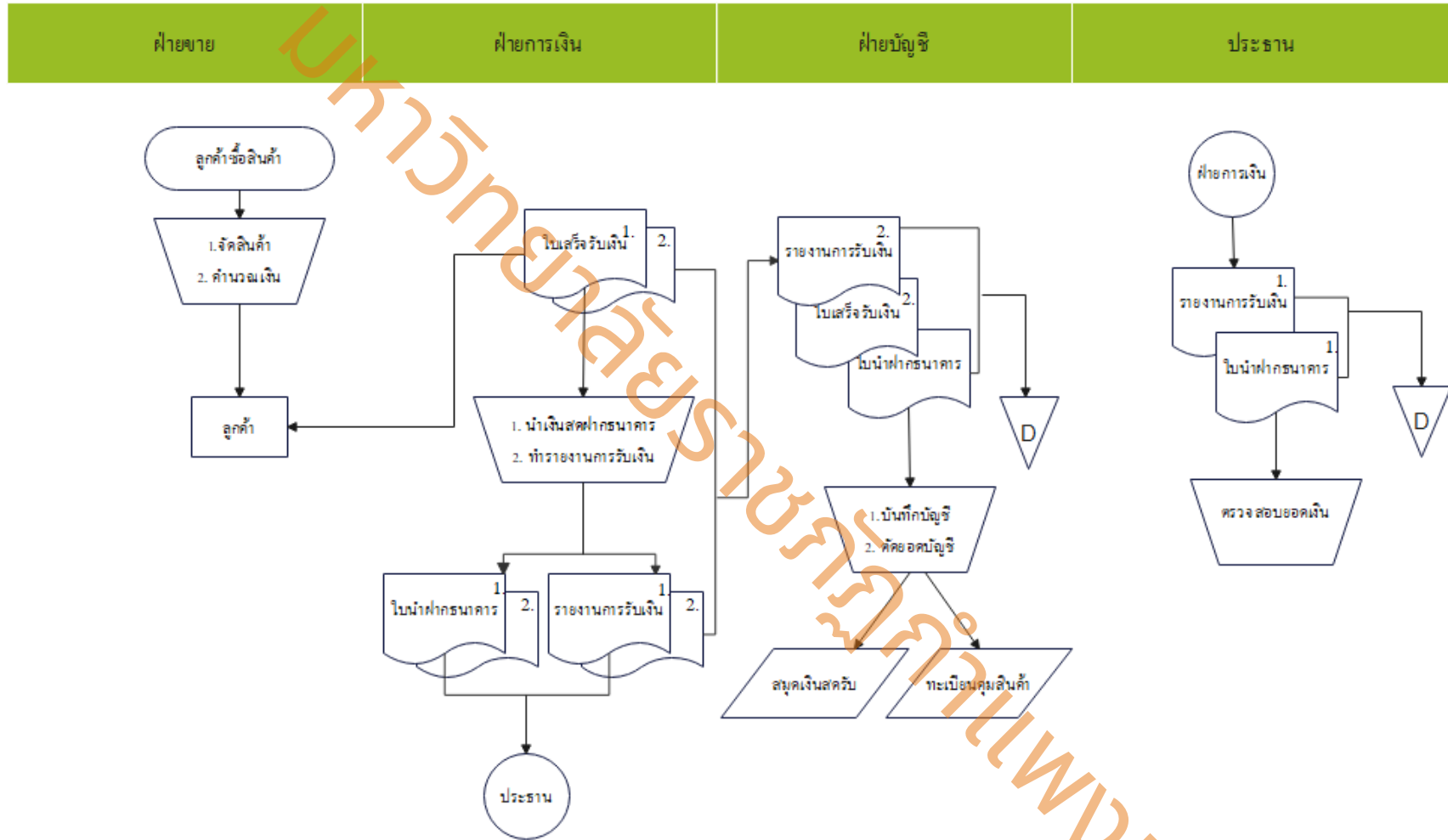
กลุ่มเอกสารที่ใช้ : รายงานการรับเงิน สำเนาใบนำฝากเงินจากธนาคาร

เมื่อประธานกลุ่ม ได้รับรายงานการรับเงินประจำวันฉบับที่ 1 พร้อมสำเนาใบนำฝากเงินจากธนาคารจากฝ่ายการเงินแล้ว ก็จะตรวจสอบสำเนาใบนำฝากเงินจากธนาคารที่ได้รับกับรายการในรายงานการรับเงินประจำวัน เมื่อถูกต้องตรงกันจะนำสำเนาใบนำฝากจากธนาคารแนบกับรายงานการรับเงินประจำวันจัดเก็บเข้าแฟ้มเรียงตามลำดับวันที่

จากการปฏิบัติงานข้างต้นนำมาสรุปเป็นแผนภาพกระแสข้อมูลได้ดังภาพที่ 14 และแสดงเป็นแผนภาพทางเดินเอกสารได้ดังภาพที่ 15

ภาพที่ 14 แผนภาพกระแสข้อมูลเงินสดรับจากการขาย

ภาพที่ 15 แผนภาพทางเดินเอกสารระบบบัญชีเงินสดรับจากการขาย

2. ระบบบัญชีขายเชื่อ

สำหรับวิสาหกิจชุมชนผู้ผลิตและแปรรูปผลิตภัณฑ์น้ำปูบ้านแม่จะเรา ยังไม่มีการขายสินค้าเป็นเงินเชื่อ แต่ผู้วิจัยคำนึงถึงการขายในอนาคตหากมีการขายสินค้าเป็นเงินเชื่อ จึงสร้างระบบบัญชีสำหรับการขายเงินเชื่อที่เหมาะสมกับการดำเนินงานของวิสาหกิจชุมชนผู้ผลิตและแปรรูปผลิตภัณฑ์น้ำปูบ้านแม่จะเราโดยมีวิธีการปฏิบัติงานดังนี้

การปฏิบัติงานในระบบบัญชีขายเชื่อมีขั้นตอนการดำเนินงาน คือการจัดสินค้าตามรายการสั่งซื้อของลูกค้า การรับเงินการบันทึกบัญชี และการตรวจสอบรายการ ซึ่งแต่ละขั้นตอนมีวิธีการปฏิบัติงานดังนี้

ขั้นตอนที่ 1 การจัดสินค้าตามรายการสั่งซื้อของลูกค้าและการรับเงิน

ผู้ปฏิบัติงาน : ฝ่ายขาย ฝ่ายการเงิน

เอกสารที่ใช้ : ใบส่งของ/ใบแจ้งหนี้

เมื่อลูกค้าสั่งซื้อสินค้าจากกิจการ ฝ่ายขายจะทำการตรวจสอบรายละเอียดของลูกค้า ตรวจสอบจำนวนสินค้าในคลัง จากนั้นฝ่ายการเงินจะจัดทำใบส่งของ/ใบแจ้งหนี้จำนวน 3 ฉบับ เพื่อให้ประธานตรวจสอบและอนุมัติการขาย เมื่อประธานอนุมัติแล้ว ฝ่ายขายจะจัดสินค้าตามคำสั่งซื้อของลูกค้า จากนั้นฝ่ายการเงินจะนำใบส่งของ/ใบแจ้งหนี้ ที่ได้รับการอนุมัติ จำนวน 3 ฉบับ ให้ลูกค้าลงลายมือชื่อรับของ และฉบับที่ 1 จะส่งมอบให้แก่ลูกค้าพร้อมสินค้า ฉบับที่ 2 จะส่งมอบให้แก่ฝ่ายบัญชี เพื่อทำการบันทึกบัญชี เมื่อสิ้นวันฝ่ายการเงินจะจัดทำรายงานการขายเชื่อส่งมอบให้แก่ประธานพร้อมใบส่งของ/ใบแจ้งหนี้ ฉบับที่ 3

ขั้นตอนที่ 2 การบันทึกบัญชี

ผู้ปฏิบัติงาน : ฝ่ายบัญชี

เอกสารที่ใช้ : ใบส่งของ/ใบแจ้งหนี้ ทะเบียนคุมสินค้า บัญชีลูกหนี้รายตัว

เมื่อฝ่ายบัญชีได้รับใบส่งของ/ใบแจ้งหนี้ ฉบับที่ 2 ก็จะตรวจสอบ จากนั้นนำข้อมูลมาบันทึกบัญชีลูกหนี้รายตัว และบันทึกรายการตัดยอดสินค้าในทะเบียนคุมสินค้าตามจำนวนที่ขายไปแล้วจึงจัดเก็บเอกสารเข้าแฟ้มเรียงลำดับตามวันที่

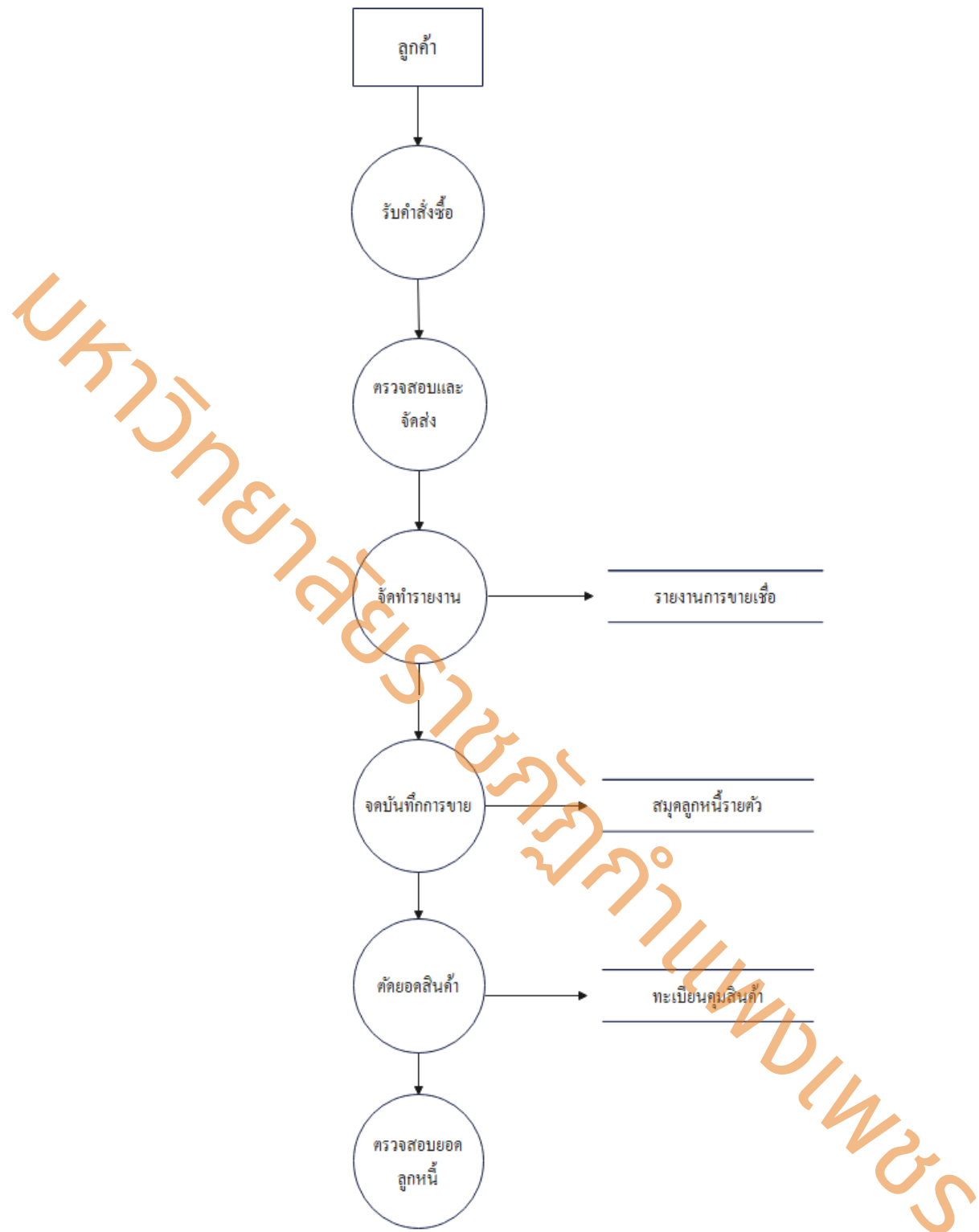
ขั้นตอนที่ 3 การตรวจสอบ

ผู้ปฏิบัติงาน : ประธาน

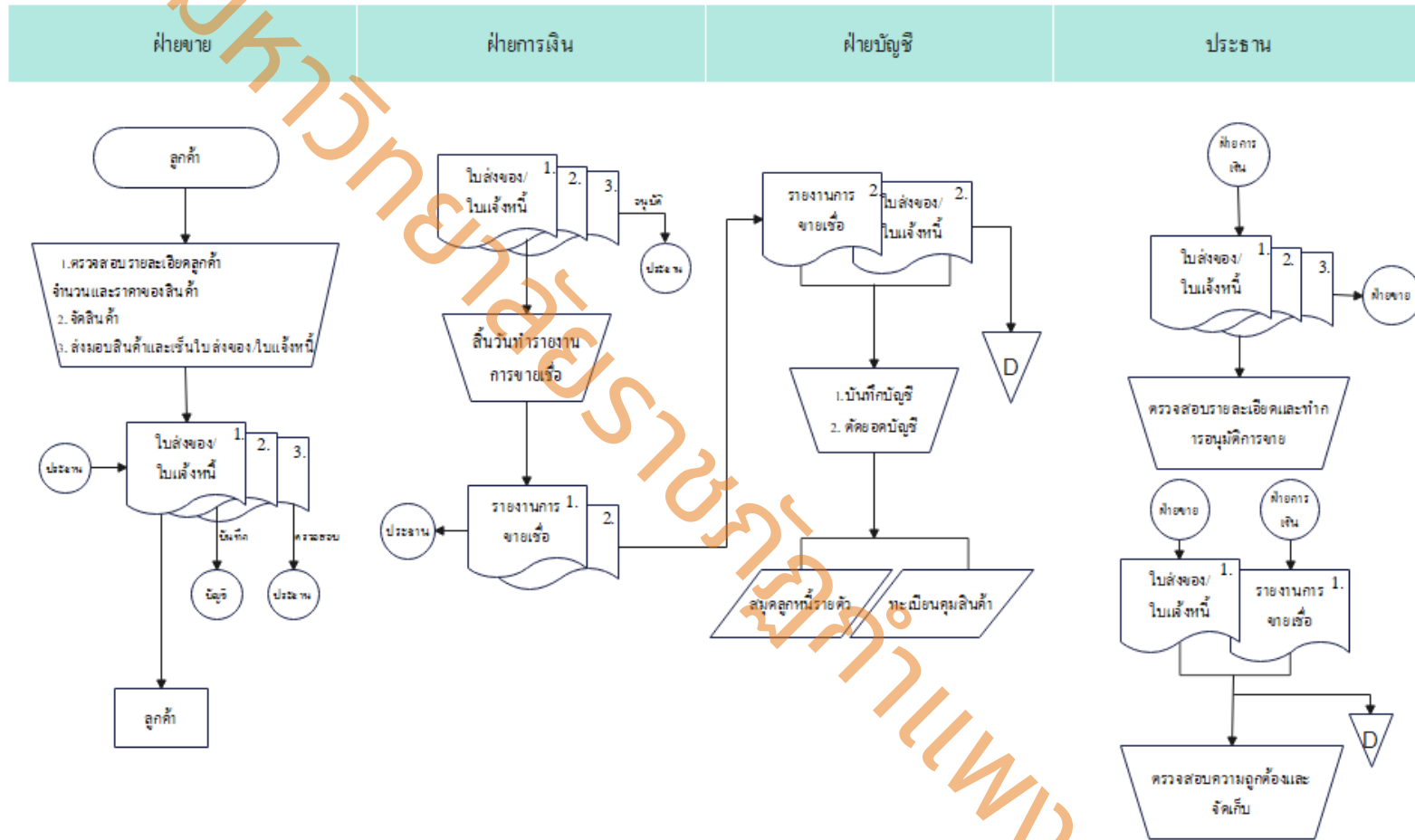
กลุ่มเอกสารที่ใช้ : รายงานการขายเชื่อ ใบส่งของ/ใบแจ้งหนี้

เมื่อประธานกลุ่มได้รับรายงานการขายเชื่อฉบับที่ 1 จากฝ่ายขาย จะทำการตรวจสอบยอดลูกหนี้ที่เกิดขึ้นในใบส่งของ/ใบแจ้งหนี้

จากการปฏิบัติงานข้างต้นนำมาสรุปเป็นแผนภาพกระแสข้อมูลได้ดังภาพที่ 16 และแสดงเป็นแผนภาพทางเดินเอกสารได้ดังภาพที่ 17

ภาพที่ 16 แผนภาพกระแสข้อมูลบัญชีขายเชื่อ

ภาพที่ 17 แผนภาพทางเดินเอกสารระบบบัญชีขายเชื่อ

3. ระบบบัญชีเงินสดจ่าย

ระบบบัญชีเงินสดจ่ายเป็นระบบงานที่เกี่ยวข้องกับรายการจ่ายเงินของวิสาหกิจชุมชนผู้ผลิต และแปรรูปผลิตภัณฑ์น้ำปูบ้านแม่จะเรา ที่กำหนดขึ้นโดยมีวัตถุประสงค์คือ 1) เพื่อกำหนดวิธีการปฏิบัติงาน 2) เพื่อตรวจสอบว่าได้รับสิ่งของตามที่จ่ายเงินจริง 3) เพื่อให้มีการบันทึกบัญชีอย่างถูกต้อง ครบถ้วน สำหรับกลุ่มการจ่ายเงินมี 2 กรณี คือ การจ่ายเกี่ยวกับต้นทุนการผลิต และการจ่ายค่าใช้จ่ายอื่น ๆ ผู้วิจัยจึงออกแบบระบบบัญชีเงินสดจ่ายที่เหมาะสมกับการดำเนินงานของกลุ่ม โดยมีวิธีการปฏิบัติงานดังนี้

3.1 ระบบบัญชีเงินสดจ่ายเกี่ยวกับต้นทุนการผลิต

ระบบบัญชีเงินสดจ่ายเกี่ยวกับต้นทุนการผลิตจะแยกรายการที่เกี่ยวข้องกับต้นทุนการผลิตเป็น 3 ส่วน คือ วัตถุดิบ ค่าแรงงาน และค่าใช้จ่ายการผลิต ผู้วิจัยจึงออกแบบวิธีการปฏิบัติงานแยกแต่ละส่วนซึ่งมีวิธีการปฏิบัติงานดังนี้

3.1.1 ระบบบัญชีเงินสดจ่ายค่าวัตถุดิบ

การปฏิบัติงานในระบบบัญชีเงินสดจ่ายค่าวัตถุดิบในการผลิตน้ำปู ได้แก่ น้ำปูนา สมุนไพร มีขั้นตอนการดำเนินงาน คือ การซื้อวัตถุดิบ การจ่ายเงิน การบันทึกบัญชี และการตรวจสอบรายการ ซึ่งแต่ละขั้นตอนมีวิธีการปฏิบัติงานดังนี้

ขั้นตอนที่ 1

ผู้ปฏิบัติงาน : ฝ่ายการผลิต ฝ่ายการเงิน ฝ่ายบัญชี

เอกสารที่ใช้ : ใบขอซื้อ ใบเบิกเงิน ทะเบียนคุมวัตถุดิบ และรายงานการจ่ายเงินประจำวัน

เมื่อปริมาณของวัตถุดิบของกิจการถึงจุดสั่งซื้อที่กำหนด ฝ่ายการผลิตจะจัดทำใบขอซื้อส่งมอบให้แก่ประธาน เพื่อทำการขออนุมัติการซื้อ เมื่อประธานได้อนุมัติการซื้อแล้ว ฝ่ายการผลิตจะจัดทำใบสั่งซื้อ ใบเบิกเงิน อย่างละ 2 ฉบับ จากนั้นนำส่งให้ประธานเพื่อขออนุมัติการเบิกเงิน เมื่อประธานอนุมัติแล้ว ใบเบิกเงินฉบับที่ 1 และใบสั่งซื้อ ฉบับที่ 2 จะส่งมอบให้แก่ฝ่ายการเงิน เพื่อทำการเบิกเงินสดตามจำนวนที่ระบุไว้ ส่วนใบสั่งซื้อฉบับที่ 1 จะส่งมอบให้แก่ผู้ขายสินค้า เมื่อได้รับวัตถุดิบและใบเสร็จรับเงินมาแล้ว ฝ่ายการผลิตบันทึกลงทะเบียนคุมวัตถุดิบ และฝ่ายผลิตจะนำส่งใบเสร็จรับเงินให้แก่ฝ่ายการเงิน โดยฝ่ายการเงินจัดทำสำเนาใบเสร็จรับเงิน เมื่อสิ้นวันฝ่ายการเงินจัดทำรายงานการจ่ายเงิน จากนั้นฝ่ายการเงินจะนำส่งรายงานการจ่ายเงินฉบับที่ 1 ใบเบิกเงิน ฉบับที่ 2 และฝ่ายผลิตส่งใบเสร็จรับเงินฉบับที่ 1 ให้แก่ฝ่ายบัญชีเพื่อทำการบันทึกบัญชีต่อไป ส่วนรายงานการจ่ายเงิน ฉบับที่ 2 และใบเสร็จรับเงินฉบับที่ 2 นำส่งให้ประธานเพื่อทำการตรวจสอบ

ขั้นตอนที่ 2 การบันทึกบัญชี

ผู้ปฏิบัติงาน : ฝ่ายบัญชี

เอกสารที่ใช้ : สมุดเงินสดจ่าย

เมื่อฝ่ายบัญชีได้รับรายงานการจ่ายเงินประจำวันฉบับที่ 2 ใบเบิกเงินฉบับที่ 2 และใบเสร็จรับเงิน ฉบับที่ 1 ก็จะตรวจสอบและรวมยอดจำนวนเงิน จากนั้นนำข้อมูลมาบันทึกบัญชีในสมุดเงินสดจ่าย แล้วจึงจัดเก็บเอกสารเข้าแฟ้มเรียงลำดับตามวันที่

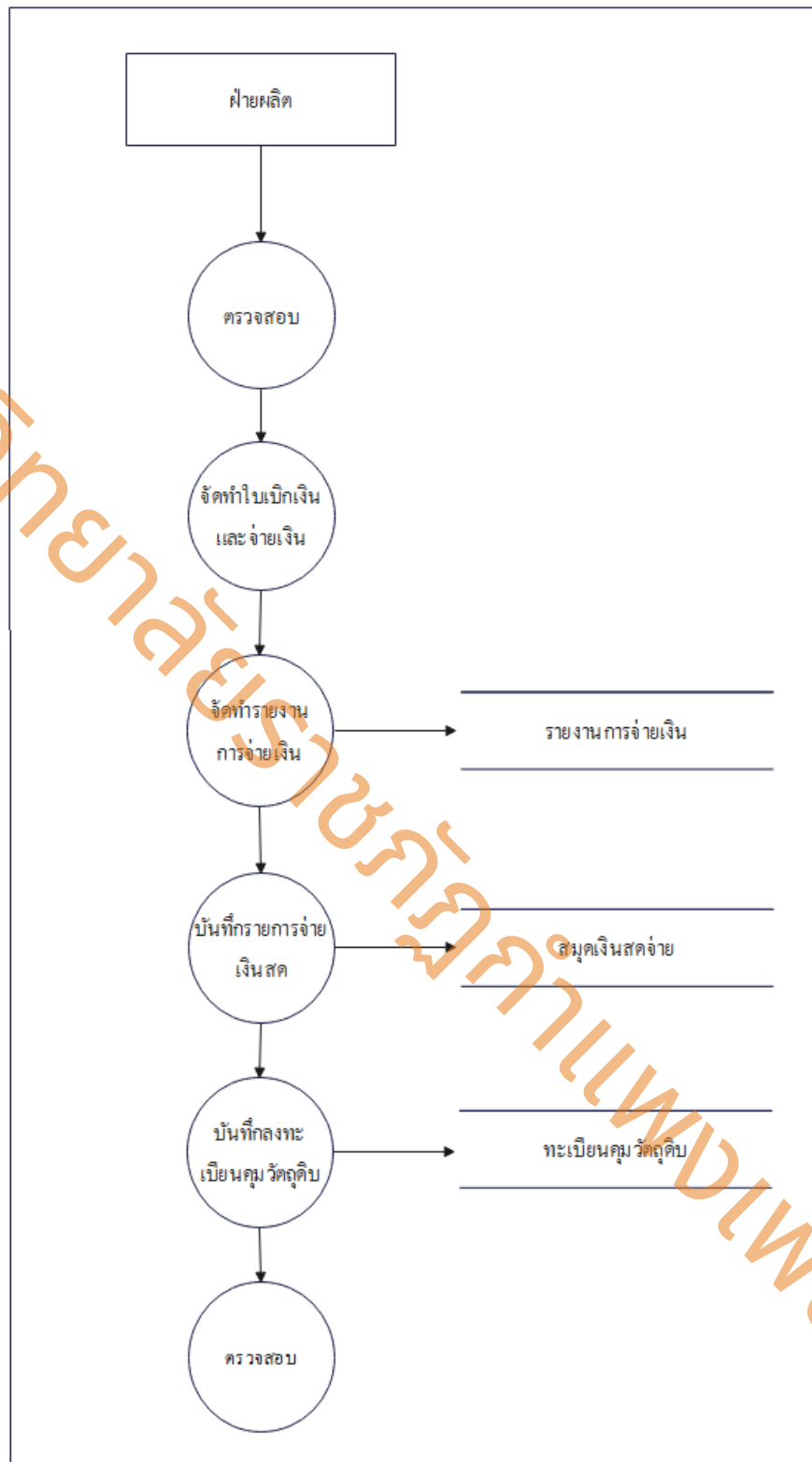
ขั้นตอนที่ 3 การตรวจสอบ

ผู้ปฏิบัติงาน : ประธานกลุ่ม

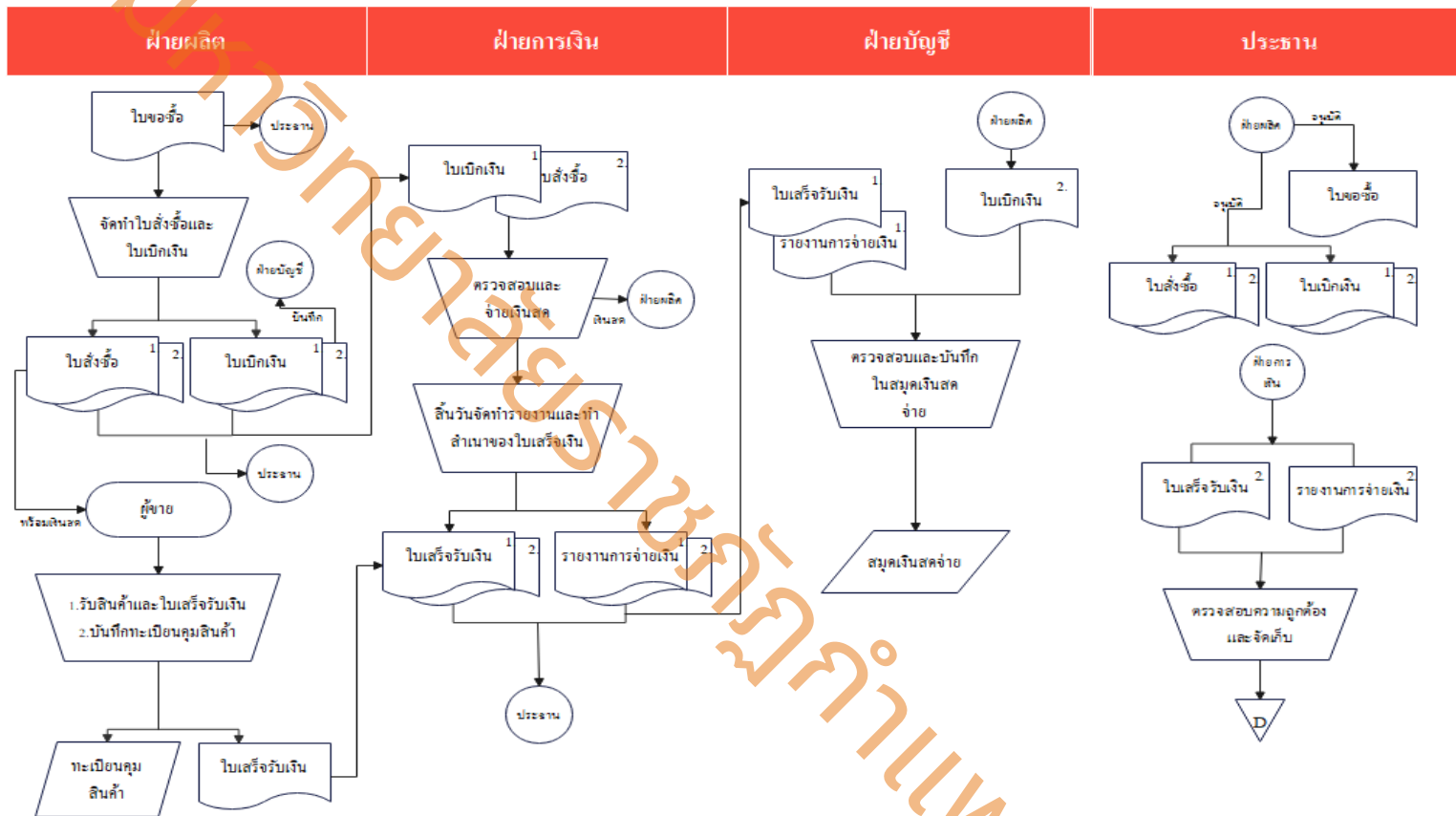
เอกสารที่ใช้ : รายงานการจ่ายเงินประจำวัน ใบเสร็จรับเงิน

เมื่อประธานกลุ่ม ได้รับรายงานการจ่ายเงินประจำวันฉบับที่ 2 และใบเสร็จรับเงินฉบับที่ 2 จากฝ่ายการเงินแล้ว ก็จะตรวจสอบ เมื่อถูกต้องตรงกันก็จะจัดเก็บรายงานการจ่ายเงินประจำวันเข้าแฟ้มเรียงตามลำดับวันที่

จากการปฏิบัติงานข้างต้นนำมาสรุปเป็นแผนภาพกระแสรายงานข้อมูลได้ดังภาพที่ 18 และแสดงเป็นแผนภาพทางเดินเอกสารได้ดังภาพที่ 19

ภาพที่ 18 แผนภาพกระแสข้อมูลเงินสดจ่ายวัดตุติบ

ภาพที่ 19 แผนภาพทางเดินเอกสารระบบบัญชีเงินสดจ่ายวัตถุประสงค์

3.1.2 ระบบบัญชีเงินสดจ่ายค่าแรงงาน

การปฏิบัติงานในระบบบัญชีเงินสดจ่ายค่าแรงงาน มีขั้นตอนการดำเนินงานคือ การคำนวณค่าแรง การจ่ายเงิน การบันทึกบัญชี และการตรวจสอบรายการ แต่ละขั้นตอนมีวิธีการปฏิบัติงาน ดังนี้

ขั้นตอนที่ 1 การคำนวณค่าแรง และการจ่ายเงิน

ผู้ปฏิบัติงาน : ฝ่ายผลิต ฝ่ายการเงิน

เอกสารที่ใช้ : ใบเบิกเงิน สมุดค่าแรง และรายงานการจ่ายเงินประจำวัน

เมื่อเสร็จสิ้นกระบวนการผลิตแล้ว ฝ่ายผลิตจะคำนวณค่าแรงตามอัตราที่กำหนดไว้ จากนั้นนำรายละเอียดค่าแรงมาบันทึกในสมุดค่าแรง แล้วบันทึกข้อมูลของสมาชิกแต่ละราย ได้แก่ ชื่อสมาชิก และจำนวนเงินในสมุดค่าแรง และจัดทำใบเบิกเงิน จำนวน 2 ฉบับ จากนั้นนำส่งใบเบิกเงิน และสมุดบันทึกค่าแรงให้แก่ประธาน เพื่อขออนุมัติการจ่ายเงิน เมื่อประธานอนุมัติแล้ว ฝ่ายผลิตจะส่งใบเบิกเงินทั้ง 2 ฉบับ และสมุดบันทึกค่าแรงให้แก่ฝ่ายการเงิน เพื่อทำการเบิกเงินสด มาจ่ายเงินให้สมาชิก โดยให้สมาชิกลงลายมือชื่อรับเงินในสมุดค่าแรง เมื่อสิ้นวันฝ่ายการเงินจะรวบรวมข้อมูลในใบเบิกเงินฉบับที่ 2 มาจัดทำรายงานการจ่ายเงินประจำวัน จำนวน 2 ฉบับ ฉบับที่ 1 ส่งให้ประธานพร้อมใบเบิกเงิน ฉบับที่ 1 บันทึกค่าแรง ส่วนรายงานการจ่ายเงินประจำวันฉบับที่ 2 และ ใบเบิกเงิน ฉบับที่ 2 จัดส่งให้ฝ่ายบัญชีบัญชี เพื่อทำการบันทึกบัญชีต่อไป

ขั้นตอนที่ 2 การบันทึกบัญชี

ผู้ปฏิบัติงาน : ฝ่ายบัญชี

เอกสารที่ใช้ : สมุดเงินสดจ่าย

เมื่อฝ่ายบัญชีได้รับรายงานการเงินประจำวัน ฉบับที่ 2 และใบเบิกเงิน ฉบับที่ 2 ก็จะตรวจสอบ และรวมยอดจำนวนเงิน จากนั้นนำข้อมูลมาบันทึกบัญชีในสมุดรายวันเงินสดจ่าย แล้วจึงจัดเก็บเอกสารเข้าแฟ้มเรียงลำดับตามวันที่

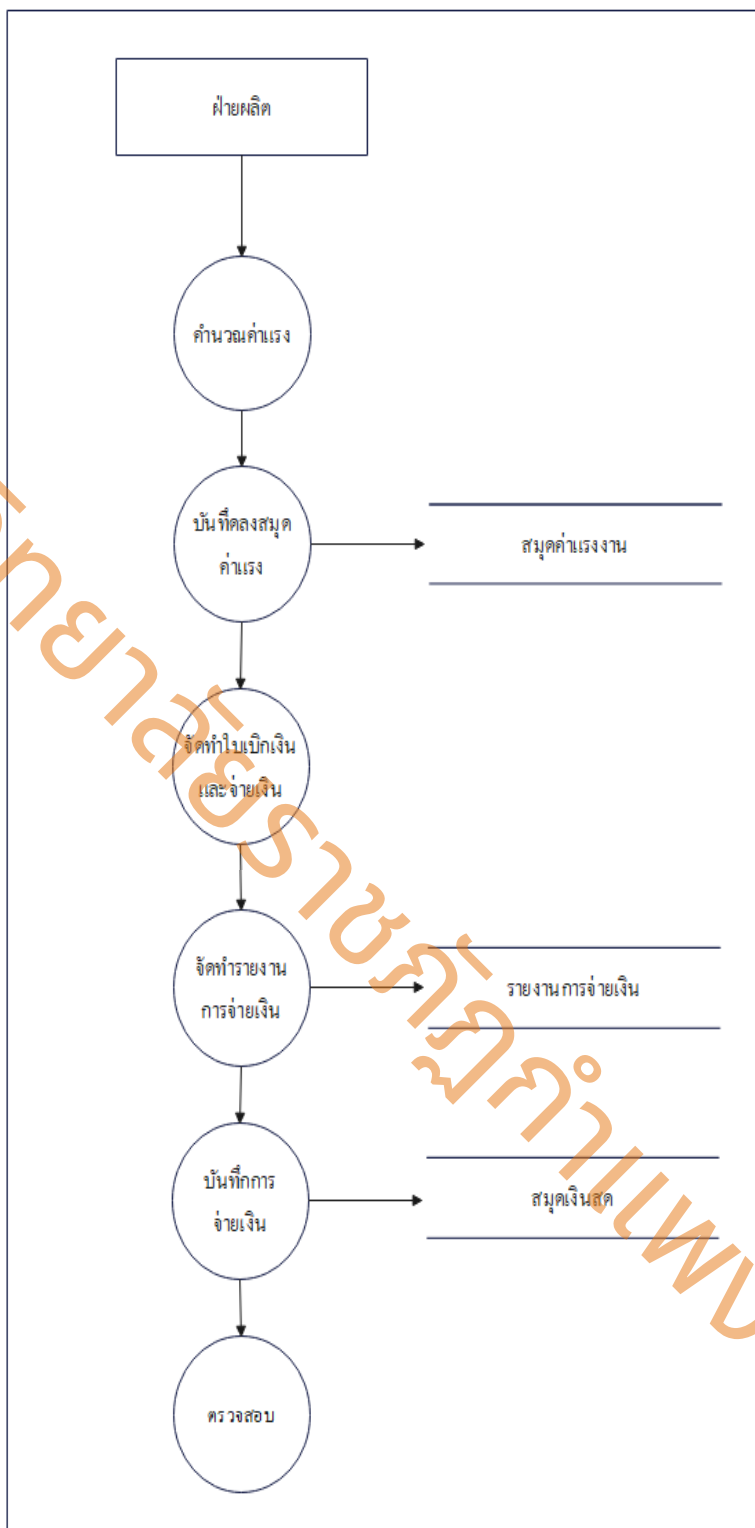
ขั้นตอนที่ 3 การตรวจสอบ

ผู้ปฏิบัติงาน : ประธานกลุ่ม

เอกสารที่ใช้ : รายงานการจ่ายเงินประจำวัน สมุดบันทึกค่าแรง

เมื่อประธานกลุ่มได้รับรายงานการจ่ายเงินประจำวัน ฉบับที่ 1 และสมุดบันทึกค่าแรง จากฝ่ายการเงินแล้ว ก็จะตรวจสอบ เมื่อถูกต้องตรงกันก็จะจัดเก็บรายงานการจ่ายเงินประจำวันเข้าแฟ้มเรียงตามลำดับวันที่

จากการปฏิบัติงานข้างต้น นำมาสรุปเป็นแผนภาพกระแสข้อมูลได้ดังภาพที่ 20 และแสดงเป็นแผนภาพทางเดินเอกสารได้ดังภาพที่ 21

ภาพที่ 20 แผนภาพกระแสข้อมูลเงินสดจ่ายค่าแรง

3.2 ระบบบัญชีเงินสดจ่ายค่าใช้จ่ายอื่น ๆ

ค่าใช้จ่ายอื่น ๆ ได้แก่ ค่าพาหนะและอื่น ๆ การปฏิบัติงานในระบบบัญชีเงินสดจ่ายค่าใช้จ่ายอื่น ๆ มีขั้นตอนการดำเนินงานคือ การจ่ายเงิน การบันทึกบัญชี และการตรวจสอบ ซึ่งแต่ละขั้นตอนมีวิธีการปฏิบัติงาน ดังนี้

ขั้นตอนที่ 1 การจ่ายเงิน

ผู้ปฏิบัติงาน : ฝ่ายการเงิน

เอกสารที่ใช้ : ใบเบิกเงิน และรายงานการจ่ายเงินประจำวัน

เมื่อจะจ่ายเงินค่าใช้จ่ายต่าง ๆ ฝ่ายการเงินจะจัดทำใบเบิกเงิน จำนวน 2 ฉบับ นำส่งให้ประธาน เพื่อขออนุมัติการจ่ายเงิน เมื่อประธานอนุมัติแล้ว ให้ผู้รับเงินลงลายมือชื่อรับเงินในใบเบิกเงินและรับเงินตามที่ระบุไว้ในใบเบิกเงิน เมื่อผู้ขอเบิกได้เงินแล้ว นำไปชำระค่าใช้จ่าย เมื่อได้ใบเสร็จรับเงินกลับมา นำส่งให้ฝ่ายการเงิน ฝ่ายการเงินจัดทำสำเนาใบเสร็จรับเงิน จากนั้นฝ่ายการเงินจะจัดเก็บใบเบิกเงินฉบับที่ 1 เข้าแฟ้มเรียงตามลำดับวันที่ เมื่อสิ้นวันฝ่ายการเงินจะรวบรวมข้อมูลในใบเบิกเงิน ฉบับที่ 2 มาจัดทำรายงานการจ่ายเงินประจำวัน จำนวน 2 ฉบับ ฉบับที่ 1 ส่งให้ประธานพร้อมใบเสร็จรับเงินฉบับที่ 2 ส่วนรายงานการจ่ายเงินประจำวัน ฉบับที่ 2 ใบเบิกเงิน ฉบับที่ 2 และต้นฉบับใบเสร็จรับเงินจัดส่งให้ฝ่ายบัญชี

ขั้นตอนที่ 2 การบันทึกบัญชี

ผู้ปฏิบัติงาน : ฝ่ายบัญชี

เอกสารที่ใช้ : สมุดเงินสดจ่าย

เมื่อฝ่ายบัญชีได้รับรายงานการจ่ายเงินประจำวัน ฉบับที่ 2 ใบเบิกเงิน ฉบับที่ 2 และต้นฉบับใบเสร็จรับเงินก็จะตรวจสอบ และรวมยอดจำนวนเงิน จากนั้นนำข้อมูลมาบันทึกบัญชีในสมุดเงินสดจ่าย โดย บันทึกจำนวนเงินในช่องค่าใช้จ่ายอื่น ๆ แล้วจึงจัดเก็บเอกสารเข้าแฟ้มเรียงลำดับตามวันที่

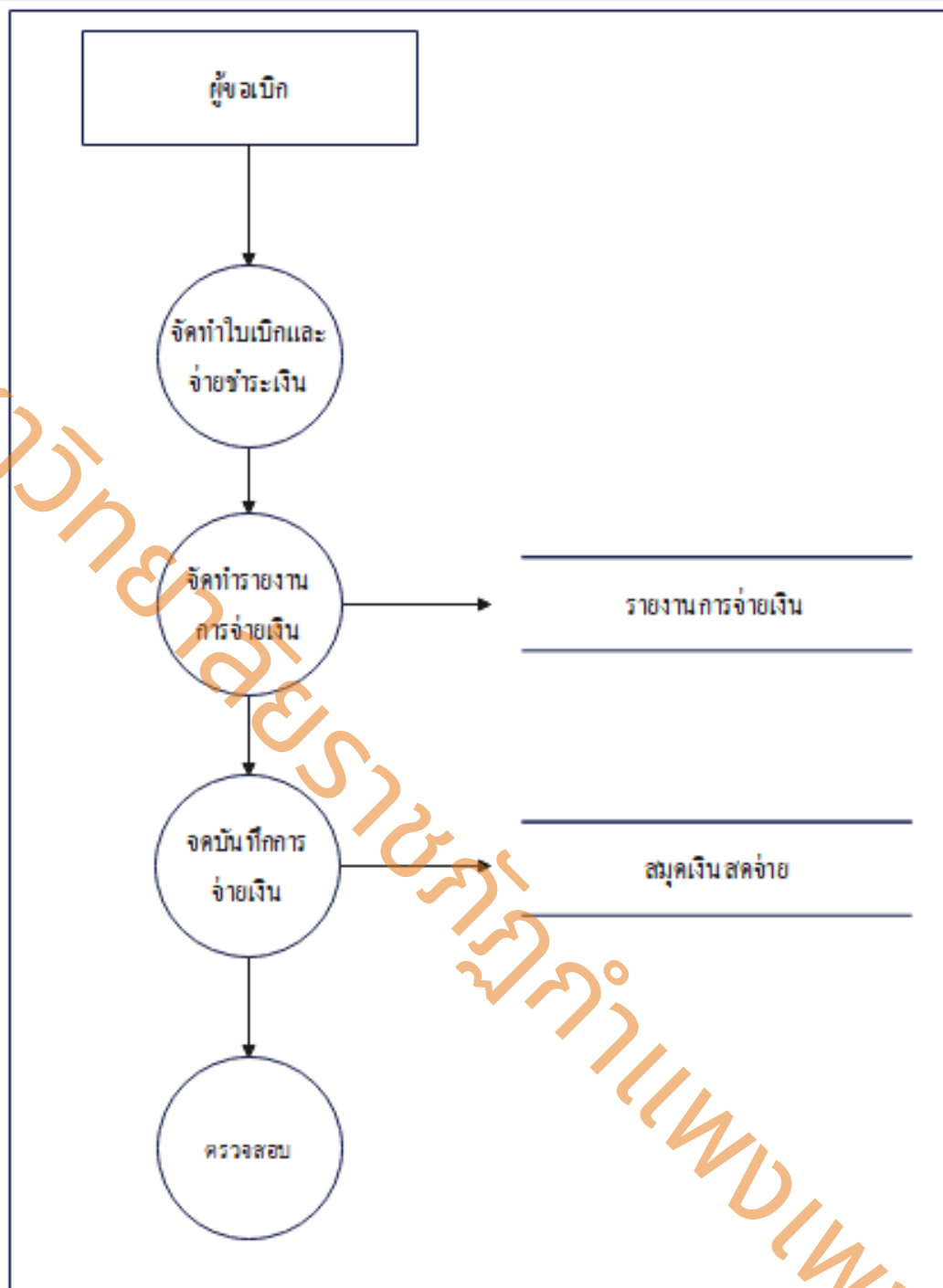
ขั้นตอนที่ 3 การตรวจสอบ

ผู้ปฏิบัติงาน : ประธานกลุ่ม

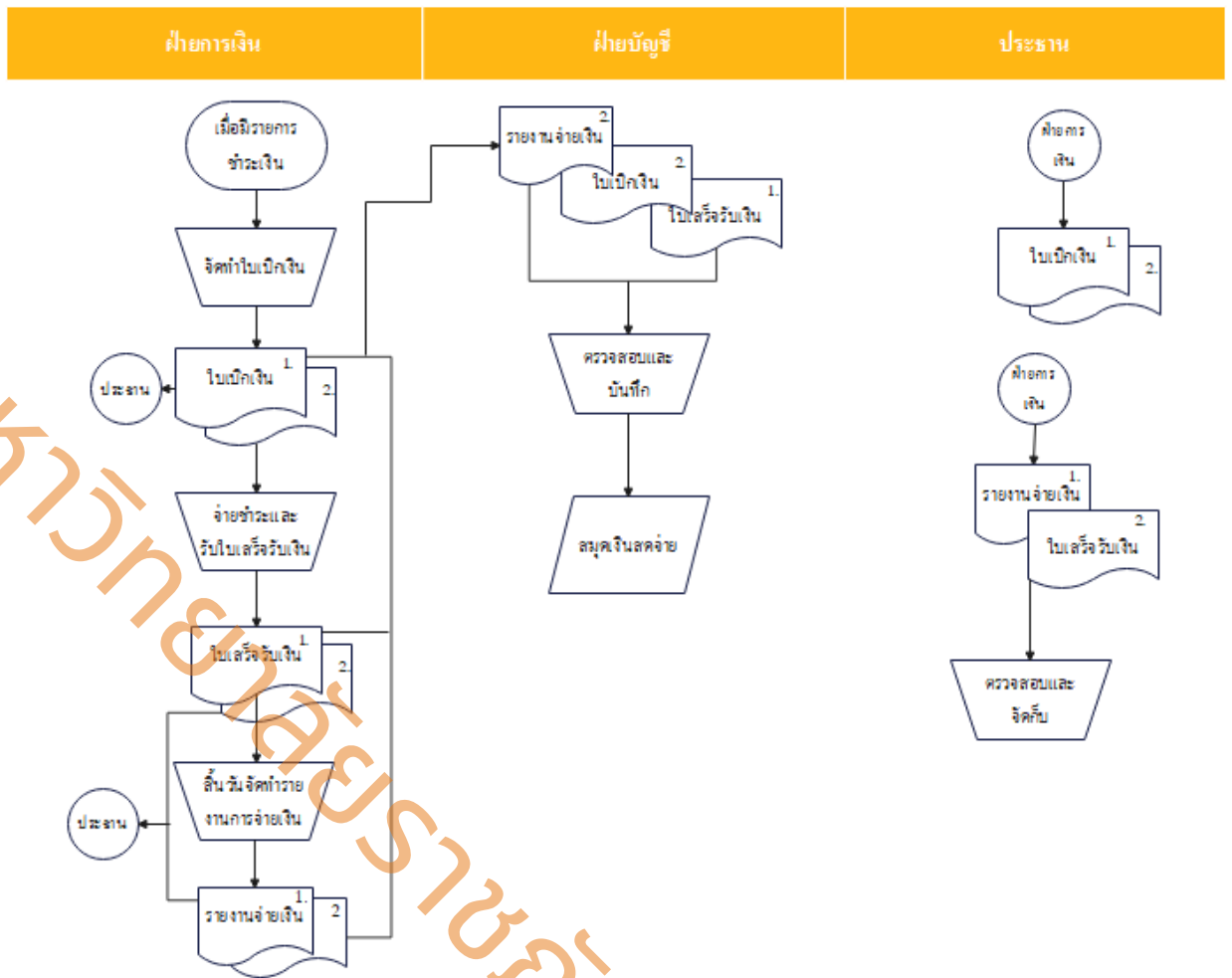
เอกสารที่ใช้ : รายงานการจ่ายเงินประจำวัน ใบเสร็จรับเงิน

เมื่อประธานกลุ่มได้รับรายงานการจ่ายเงินประจำวัน ฉบับที่ 1 และใบเสร็จรับเงินฉบับที่ 2 จากฝ่ายการเงินแล้ว ก็จะตรวจสอบกับรายการในรายงานการจ่ายเงินประจำวัน เมื่อถูกต้องตรงกันก็จะจัดเก็บรายงานการจ่ายเงินประจำวันเข้าแฟ้มเรียงตามลำดับวันที่

จากการปฏิบัติงานข้างต้น นำมาสรุปเป็นแผนภาพกระแสข้อมูลได้ดังภาพที่ 22 และแสดงเป็นแผนภาพทางเดินเอกสารได้ดังภาพที่ 23

ภาพที่ 22 แผนภาพกระแสข้อมูลเงินสดจ่ายค่าใช้จ่ายอื่นๆ

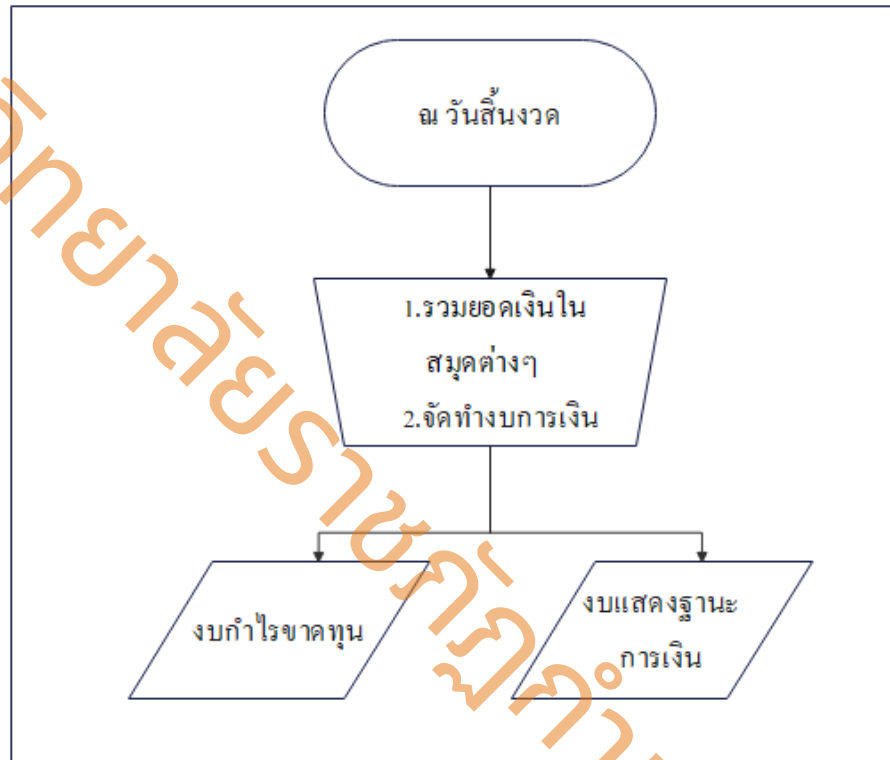
ภาพที่ 23 แผนภาพทางเดินเอกสารระบบบัญชีเงินสดจ่ายค่าใช้จ่ายอื่น

3. การจัดทำงบการเงิน

ผู้ปฏิบัติงาน : ฝ่ายบัญชี

เอกสารที่ใช้ : งบกำไรขาดทุน และงบแสดงฐานะการเงิน

ณ วันสิ้นงวด เมื่อผู้จัดทำบัญชีก็นำข้อมูลมาจัดทำงบการเงิน ซึ่งประกอบด้วย งบกำไรขาดทุนเพื่อแสดงผลการดำเนินงาน และงบแสดงฐานะการเงิน เพื่อแสดงฐานะทางการเงินจากการปฏิบัติงานข้างต้น แสดงเป็นแผนภาพทางเดินเอกสาร ได้ดังภาพที่ 24

ภาพที่ 24 แผนภาพทางเดินเอกสารการจัดทำงบการเงิน

งบกำไรขาดทุน

วิสาหกิจชุมชนผู้ผลิตและแปรรูปผลิตภัณฑ์น้ำปูบ้านแม่จะเรา ตำบลแม่จะเรา อำเภอแม่ระมาด จังหวัดตาก งบกำไรขาดทุน สำหรับงวด 1 ปี สิ้นสุด 31 ธันวาคม 25xx		
รายได้		
	ขายสินค้า	XXX
	รายได้อื่นๆ	XXX
		<hr/>
รวมรายได้		XXX
ค่าใช้จ่าย		
	ต้นทุนการผลิต	XXX
	ค่าใช้จ่ายในการดำเนินงาน	XXX
รวมค่าใช้จ่าย		<hr/> XXX
กำไรสุทธิ		<hr/> <hr/> XXX

ภาพที่ 25 งบกำไรขาดทุน

คำอธิบายการจัดทำงบกำไรขาดทุน

1. รายได้

- 1.1. รายได้จากการขาย : จำนวนเงินนำมาจาก สมุดเงินสหรับช่องรวมขายน้ำปู
- 1.2. อื่นๆ : จำนวนเงินนำมาจาก สมุดเงินสหรับช่องอื่นๆ
- 1.3. รวมรายได้ : จำนวนเงินนำมาจาก รายได้จากการขายรวมกับรายได้
อื่นๆ

2. ค่าใช้จ่าย

- 2.1. ต้นทุนการผลิต : จำนวนเงินนำมาจาก การรวมยอดเงินช่องต้นทุนการผลิต
ทุกรายการในสมุดเงินสจ่าย
- 2.2. ค่าใช้จ่ายในการดำเนินงาน : จำนวนเงินนำมาจาก การรวมยอดเงินช่อง
ค่าใช้จ่ายในการดำเนินงานทุกรายการในสมุดเงินสจ่าย
- 2.3. รวมค่าใช้จ่าย : จำนวนเงินนำมาจาก ต้นทุนการผลิตรวมกับค่าใช้จ่ายใน
การดำเนินงาน

3. กำไรสุทธิ

: จำนวนเงินนำมาจาก รวมรายได้หักรวมค่าใช้จ่าย

มหาวิทยาลัยราชภัฏกำแพงเพชร

งบแสดงฐานะการเงิน

วิสาหกิจชุมชนผู้ผลิตและแปรรูปผลิตภัณฑ์น้ำปูบ้านแม่จะเรา ตำบลแม่จะเรา อำเภอแม่ระมาด จังหวัดตาก งบแสดงฐานะการเงิน ณ วันที่ 31 ธันวาคม 25xx	
สินทรัพย์	
เงินสด	XXX
เงินฝากธนาคาร	XXX
สินค้าคงเหลือ	XXX
วัตถุดิบคงเหลือ	XXX
รวมสินทรัพย์	XXX
หนี้สินและทุน	
ทุน	XXX
บวกรักษาสิทธิ	XXX
รวมหนี้สินและทุน	XXX

ภาพที่ 26 งบแสดงฐานะการเงิน

คำอธิบายการจัดทำงบแสดงฐานะการเงิน

1. สินทรัพย์

- 1.1. เงินสด : จำนวนเงินนำมาจาก ยอดรวมของเงินสดในสมุดเงินสด
รับหักกับยอดรวมสมุดเงินสดจ่าย
- 1.2. เงินฝากธนาคาร : จำนวนเงินนำมาจาก ยอดรวมของเงินฝากธนาคารใน
สมุดเงินสดรับ
- 1.3. สินค้าคงเหลือ : จำนวนเงินนำมาจาก ยอดคงเหลือในทะเบียนคุมสินค้า
- 1.4. วัตถุดิบคงเหลือ : จำนวนเงินนำมาจาก ยอดคงเหลือในทะเบียนคุมวัตถุดิบ
- 1.5. รวมสินทรัพย์ : จำนวนเงินนำมาจาก ผลรวมของเงินสด เงินฝากธนาคาร
สินค้านำคงเหลือ และวัตถุดิบคงเหลือ

2. หนี้สินและทุน

- 2.1. ทุน : จำนวนเงินนำมาจาก ทะเบียนสมาชิกกลุ่มวิสาหกิจ
ชุมชนผู้ผลิตและแปรรูปผลิตภัณฑ์น้ำปูบ้านแม่จะเรา
ตำบลแม่จะเรา อำเภอแม่ระมาด จังหวัดตาก
- 2.2. กำไรสุทธิ : จำนวนเงินนำมาจาก ยอดกำไรสุทธิในงบกำไรขาดทุน
- 2.3 รวมหนี้สินและทุน : จำนวนเงินนำมาจาก ผลรวมของทุน และกำไรสุทธิ

บทที่ 5

สรุปผลการวิจัย อภิปรายและข้อเสนอแนะ

การวิจัยเรื่องรูปแบบระบบบัญชีสำหรับวิสาหกิจชุมชนผู้ผลิตและแปรรูปผลิตภัณฑ์น้ำปูบ้านแม่จะเรา มีวัตถุประสงค์ดังนี้ 1) เพื่อศึกษาและวิเคราะห์ระบบบัญชีของวิสาหกิจชุมชนผู้ผลิตและแปรรูปผลิตภัณฑ์น้ำปูบ้านแม่จะเรา ตำบลแม่จะเรา อำเภอแม่ระมาด จังหวัดตาก 2) เพื่อสร้างรูปแบบระบบบัญชีของวิสาหกิจชุมชนผู้ผลิตและแปรรูปผลิตภัณฑ์น้ำปูบ้านแม่จะเรา ตำบลแม่จะเรา อำเภอแม่ระมาด จังหวัดตาก

1. สรุปผลการวิจัย

การวิจัยเรื่องรูปแบบระบบบัญชีสำหรับวิสาหกิจชุมชนผู้ผลิตและแปรรูปผลิตภัณฑ์น้ำปูบ้านแม่จะเรา เครื่องมือที่ใช้คือแบบสัมภาษณ์จากแหล่งที่มาของข้อมูลคือสมาชิกของวิสาหกิจชุมชนผู้ผลิตและแปรรูปผลิตภัณฑ์น้ำปูบ้านแม่จะเรา จากนั้นจึงทำการวิเคราะห์ข้อมูลที่ได้จากการศึกษาลักษณะการดำเนินงานจะอธิบายในเชิงพรรณนา และนำข้อมูลมาวิเคราะห์และออกแบบระบบบัญชีตามหลักการแนวคิด ทฤษฎี และงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

การศึกษาลักษณะระบบบัญชีของวิสาหกิจชุมชนผู้ผลิตและแปรรูปผลิตภัณฑ์น้ำปูบ้านแม่จะเรา ผู้วิจัยพบว่าทางกลุ่มไม่มีการกำหนดหน้าที่ และความรับผิดชอบของแต่ละบุคคลไว้อย่างชัดเจน ส่วนกระบวนการทางบัญชีพบว่าระบบบัญชีและวิธีการปฏิบัติงานของกลุ่มมีการจัดเก็บใบเสร็จรับเงิน ออกใบเสร็จรับเงิน และจดบันทึกรายการที่เกิดขึ้นเกี่ยวกับการดำเนินงาน ไม่ว่าจะเป็นการซื้อสินค้า การขายสินค้า การจ่ายเงินซื้อรายการต่างๆ โดยบันทึกเป็นรายบรรทัดในทุกเรื่องติดต่อกันลงมา และยังมีข้อบกพร่องในหลายด้านได้แก่ ด้านการรับเงิน ด้านการจ่ายเงิน และด้านอื่นๆ รวมทั้งการจัดทำบัญชีที่ไม่เป็นไปตามขั้นตอนของกระบวนการจัดทำบัญชีโดยด้านการรับเงิน ไม่มีการจัดทำเอกสารที่เกี่ยวข้องกับการรับเงิน และการนำส่งเงิน ด้านการจ่ายเงิน ไม่มีการจัดทำเอกสารหลักฐานที่เกี่ยวข้องกับการเบิกเงินและรายงานการจ่ายเงิน ส่วนด้านอื่นๆ ไม่มีการจัดทำงบการเงิน และการคำนวณผลกำไรขาดทุนที่ไม่ถูกต้อง ไม่มีการสรุปยอด หรือแจ้งผลการดำเนินงานให้แก่สมาชิกกลุ่ม

การวิเคราะห์ลักษณะการดำเนินงานของวิสาหกิจชุมชนผู้ผลิตและแปรรูปผลิตภัณฑ์น้ำปูบ้านแม่จะเรา ผู้วิจัยพบว่าทางกลุ่มควรมีการจัดโครงสร้างองค์กร กำหนดหน้าที่ความรับผิดชอบของสมาชิกกลุ่ม และบันทึกไว้เป็นลายลักษณ์อักษรให้ชัดเจน ส่วนกระบวนการทางการบัญชี ควรมีการ

จัดทำเอกสาร ใบสำคัญ และสมุดบัญชี เช่น ใบเสร็จรับเงิน ใบเบิกเงิน สมุดเงินสดรับ สมุดเงินสดจ่าย ทะเบียนคุมวัตถุดิบ เป็นต้น

ผู้วิจัยได้สร้างรูปแบบระบบบัญชีที่เหมาะสมให้แก่วิสาหกิจชุมชนผู้ผลิตและแปรรูปผลิตภัณฑ์น้ำปูบ้านแม่จะเราได้ดังนี้

1) รูปแบบโครงสร้างองค์กร และการกำหนดหน้าที่ความรับผิดชอบ ให้มีการแบ่งแยกหน้าที่กัน กำหนดลักษณะงาน ขอบเขตการทำงาน และความรับผิดชอบอย่างชัดเจน

2) รูปแบบเอกสาร หลักฐานที่ใช้ประกอบการบันทึกบัญชี ได้แก่ ใบเสร็จรับเงิน ใบเบิกเงิน ใบสมัครสมาชิก ใบส่งของ/ใบแจ้งหนี้ ใบขอซื้อ

3) รูปแบบสมุดบัญชี และรายงานทางการเงิน สมุดบัญชีที่ใช้ในการบันทึกบัญชี ได้แก่ สมุดเงินสดรับ สมุดเงินสดจ่าย สมุดค่าแรงงาน สมุดบันทึกการจ่ายเงินปันผล บัญชีลูกหนี้รายตัว ส่วนทะเบียนที่ใช้ในระบบบัญชี ได้แก่ ทะเบียนสมาชิก ทะเบียนคุมสินค้า ทะเบียนคุมวัตถุดิบ และรายงานทางการเงินตามระบบบัญชี ได้แก่ รายงานการรับเงินประจำวัน รายงานการจ่ายเงินประจำวัน รายงานการขายเชื่อ รายงานการปันส่วนกำไร งบกำไรขาดทุน งบแสดงฐานะการเงิน

4) การกำหนดผังบัญชี และรหัสบัญชี โดยเรียงลำดับตามหมวดบัญชี ได้แก่ สินทรัพย์ หนี้สิน ส่วนทุน รายได้ และค่าใช้จ่าย

5) การกำหนดวิธีการปฏิบัติงาน โดยแยกการปฏิบัติงานได้ดังนี้

5.1 การร่วมลงทุน โดยมีขั้นตอนได้แก่ การสมัครสมาชิก และการรับชำระเงินค่าสมัครสมาชิก การบันทึกบัญชี และการตรวจสอบ

5.2 ระบบบัญชีเงินสดรับ โดยมีขั้นตอนได้แก่ การจัดสินค้าตามรายการสั่งซื้อของลูกค้าและการรับเงิน การบันทึกบัญชี และการตรวจสอบ

5.3 ระบบบัญชีเงินสดจ่าย โดยมีขั้นตอนได้แก่ การซื้อวัตถุดิบ และการจ่ายเงินการบันทึกบัญชี และการตรวจสอบ

5.4 การจัดทำงบการเงิน โดยการนำข้อมูลจากการบันทึกบัญชี มาจัดทำงบการเงิน และงบกำไรขาดทุน

5.5 การปันผลกำไร โดยมีขั้นตอนได้แก่ การจัดทำรายงานปันผลกำไร การขอเบิกเงินการบันทึกบัญชีและการตรวจสอบ

2. อภิปรายผล

การวิจัยเรื่องลักษณะการดำเนินงานของวิสาหกิจชุมชนผู้ผลิตและแปรรูปผลิตภัณฑ์น้ำปูบ้านแม่จะเรา ตำบลแม่จะเรา อำเภอแม่ระมาด จังหวัดตาก ผู้วิจัยนำเสนอการอภิปรายผลในประเด็นตามวัตถุประสงค์ ดังนี้

จากการศึกษาลักษณะระบบบัญชีของวิสาหกิจชุมชนผู้ผลิตและแปรรูปผลิตภัณฑ์น้ำปูบ้านแม่จะเรา ตำบลแม่จะเรา อำเภอแม่ระมาด จังหวัดตาก อย่างแรกของการวางระบบบัญชีคือการกำหนด

ผังโครงสร้างองค์กรและบทบาทหน้าที่อย่างชัดเจน ซึ่งทางกลุ่มไม่มีการจัดโครงสร้างองค์กรของกลุ่ม และการกำหนดหน้าที่ความรับผิดชอบของแต่ละบุคคลไว้อย่างชัดเจน เช่น รองประธานของกลุ่มมีหน้าที่ในการควบคุมดูแลการผลิต ซั้ววัตถุดิบ ขายสินค้า นำส่งสินค้าให้แก่ร้านค้า และจัดทำบัญชี ซึ่งเป็นการดำเนินงานที่ซ้ำซ้อน และเกินขอบเขตของหน้าที่ แต่ละคนทำงานหลายฝ่ายหลายด้าน แล้วแต่ว่าใครอยากจะทำอะไรจึงทำให้ระบบงานในกลุ่มไม่ชัดเจน จึงทำให้คณะผู้วิจัยได้ร่วมกับทางกลุ่มสร้างความรู้ความเข้าใจและสร้างผังโครงสร้างองค์กรใหม่และระบุขอบเขตหน้าที่ความรับผิดชอบเพื่อให้เกิดความชัดเจนขึ้น เพื่อให้เกิดการควบคุมการทำงานได้ง่ายและเหมาะสม สอดคล้องกับงานวิจัยของ อรรวรรณ โสตกกลาง (2559) เรื่องการวางระบบบัญชีและการควบคุมภายในธุรกิจจำหน่ายเครื่องเสียงรถยนต์ กรณีศึกษา : ร้านบิวตี้ฟูลชวาร์ด ผลการศึกษาพบว่า ปัจจุบันกิจการยังไม่มีการจัดโครงสร้างองค์กรและกำหนดขอบเขตความรับผิดชอบของแต่ละส่วนงานที่ชัดเจน ไม่มีบันทึกเป็นลายลักษณ์อักษร และด้านการจัดทำบัญชีและการควบคุมภายในของกิจการ ในปัจจุบันไม่มีการจัดทำบัญชีและการควบคุมภายในที่มีประสิทธิภาพและถูกต้องตามมาตรฐานการบัญชีที่รับรองกันโดยทั่วไป ผู้ศึกษาจึงทำการจัดโครงสร้างองค์กรขึ้นใหม่เพื่อให้เหมาะสมกับกิจการและกำหนดขอบเขตความรับผิดชอบที่ชัดเจนขึ้น มีการลงบันทึกเป็นลายลักษณ์อักษร รวมถึงการกำหนดผังบัญชี ออกแบบเอกสารทางบัญชี และการกำหนดผังทางเดินเอกสารและการควบคุมภายในให้เหมาะสมกับกิจการ และมีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น การวิเคราะห์ระบบบัญชีสำหรับวิสาหกิจชุมชนผู้ผลิตและแปรรูปผลิตภัณฑ์น้ำปูบ้านแม่จะเรา ตำบลแม่จะเรา อำเภอแม่ระมาด จังหวัดตาก พบว่า ทางกลุ่มยังไม่มีเอกสารและการบันทึกบัญชีอย่างเป็นระบบ มีเพียงการบันทึกรายรับรายจ่ายเท่านั้น คณะผู้วิจัยจึงเสนอแนะเกี่ยวกับการวางระบบบัญชีและเอกสารที่สำคัญเพื่อประกอบการใช้ในการดำเนินธุรกิจ ซึ่งจะทำให้การวางแผนและการกำหนดเป้าหมายของธุรกิจเป็นไปอย่างมีทิศทาง ซึ่งสอดคล้องกับแนวคิดของประพัทธ์สร กิตติมนโรรม (2560) ที่ได้กล่าวไว้ว่า ข้อมูลและรายงานทางการบัญชี สามารถนำมาวิเคราะห์และทำรายงานเสนอฝ่ายบริหารเพื่อนำไปใช้เพื่อประโยชน์ในการบริหารจัดการและควบคุมการดำเนินงานให้มีประสิทธิภาพโดยใช้ในการวางแผนล่วงหน้าและวัดผลเจริญความก้าวหน้าของการดำเนินกิจการ และสามารถนำไปใช้ในการตัดสินใจได้อย่างมีหลักเกณฑ์และมีเหตุผลประกอบ เพื่อเสนอทางเลือกให้ฝ่ายบริหารได้ตัดสินใจได้ทั้งระยะสั้นและระยะยาว

การสร้างรูปแบบระบบบัญชีให้มีความเหมาะสมกับการดำเนินงานของวิสาหกิจชุมชนผู้ผลิตและแปรรูปผลิตภัณฑ์น้ำปูบ้านแม่จะเรา ตำบลแม่จะเรา อำเภอแม่ระมาด จังหวัดตาก คือการกำหนดเอกสารหลักฐานที่ใช้ประกอบการบันทึกบัญชี ได้แก่ ใบเสร็จรับเงิน ใบเบิกเงิน ใบสมัครสมาชิก ใบส่งของ/ใบแจ้งหนี้ ใบขอซื้อ รูปแบบสมุดบัญชี ได้แก่ สมุดเงินสดรับ สมุดเงินสดจ่าย สมุดค่าแรงงาน สมุดบันทึกการจ่ายเงินปันผล บัญชีลูกหนี้รายตัว รายงานทางการเงิน ได้แก่ รายงานการรับเงินประจำวัน รายงานการจ่ายเงินประจำวัน รายงานการขายเชื่อ รายงานการปันส่วนกำไร งบกำไรขาดทุน งบแสดงฐานะการเงิน ทะเบียนที่ใช้ในระบบบัญชี ได้แก่ ทะเบียนสมาชิก ทะเบียนคุมสินค้า ทะเบียนคุมวัตถุดิบ การกำหนดผังบัญชี รหัสบัญชี และการกำหนดวิธีการปฏิบัติงาน และจากการ

ทดลองนำไปใช้แล้วทางกลุ่มยังขาดความเข้าใจและการปรับใช้จึงจำเป็นต้องมีที่ปรึกษาในช่วงแรกของการนำไปปรับใช้กับกิจการ จึงสอดคล้องกับผลงานวิจัยของ วิมลสิริ อินเจริญ และปิยะพงษ์ พัดชา (2565) ได้ทำการศึกษาวิจัยเรื่องรูปแบบการจัดการ รูปแบบการจัดการวิสาหกิจชุมชนกลุ่มผู้ปลูกไผ่อำเภอท่าตะเกียบ จังหวัดฉะเชิงเทรา วิสาหกิจชุมชน กลุ่มผู้ปลูกไผ่อำเภอท่าตะเกียบ จังหวัดฉะเชิงเทรา โดยศึกษาวัตถุประสงค์การวิจัย จำนวน 2 ข้อ ได้แก่ 1) เพื่อศึกษาปัจจัยการจัดการ POSDCoRB+IT ที่ส่งผลกระทบต่อรูปแบบการจัดการของวิสาหกิจชุมชนกลุ่มผู้ปลูกไผ่อำเภอท่าตะเกียบ จังหวัดฉะเชิงเทราและ 2) เพื่อศึกษารูปแบบการจัดการวิสาหกิจชุมชนกลุ่มผู้ปลูกไผ่อำเภอท่าตะเกียบ จังหวัดฉะเชิงเทราที่เหมาะสมซึ่งอาศัยรูปแบบการจัดการ POSDCoRB + IT ซึ่งจากผลการศึกษาและการพัฒนารูปแบบการจัดการวิสาหกิจชุมชนจะมีคณะกรรมการและสมาชิกกลุ่มเป็นผู้มีบทบาทสำคัญ เป็นแกนผลักดันให้กลุ่มมีความเข้มแข็ง และพัฒนาเทคโนโลยีการผลิตให้มีความทันสมัย เพื่อยกระดับการจัดการวิสาหกิจชุมชนให้เกิดความยั่งยืนอย่างมีระบบต่อไป และการทดลองการนำไปใช้ทำให้พบว่าสาระสำคัญของผู้ที่นำรูปแบบของระบบบัญชีไปประยุกต์ใช้จะต้องมีความรู้ทางด้านบัญชีพอสมควรจึงนำไปใช้ได้เหมาะสม ซึ่งจะทำให้เห็นว่าถึงแม้จะมีรูปแบบและระบบบัญชีที่ดีแล้วนั้น ความรู้ที่จะนำไปใช้นั้นก็มีความสำคัญอย่างมากเช่นกัน

3. ข้อเสนอแนะการวิจัย

ข้อเสนอแนะในการนำผลการวิจัยไปใช้

1) พบว่า วิสาหกิจชุมชนผู้ผลิตและแปรรูปผลิตภัณฑ์น้ำปูบ้านแม่จะเรา ควรมีการจัดคนตามผังโครงสร้างองค์กร และมีการประชุมกลุ่มเพื่อให้เกิดความเข้าใจและทบทวนกระบวนการทำงานและผลการปฏิบัติงานที่เกิดขึ้น

2) วิสาหกิจชุมชนผู้ผลิตและแปรรูปผลิตภัณฑ์น้ำปูบ้านแม่จะเรา ควรจะมีการพัฒนาความรู้ทางด้านบัญชีและการเงิน เพื่อเป็นเพิ่มทักษะของการพัฒนาเอกสารและการนำข้อมูลไปใช้ให้เกิดประโยชน์สูงสุด หรือควรมีการพัฒนาเอกสารทางการบัญชีสำหรับการใช้ที่เหมาะสมต่อไปในอนาคต ดังนั้นหน่วยงานที่เกี่ยวข้องควรดำเนินการ ดังนี้ หน่วยงานภาครัฐที่เกี่ยวข้องกับการส่งเสริมวิสาหกิจชุมชนควรให้ความช่วยเหลือด้านความรู้ที่เกี่ยวข้องกับการประกอบธุรกิจแก่วิสาหกิจชุมชนและความรู้ด้านการจัดการทางการเงิน และเอกสารทางการบัญชีและการนำไปใช้ การบริหารจัดการธุรกิจด้านอื่น ๆ เพื่อพัฒนาศักยภาพของกลุ่มในทุกๆ ด้าน ซึ่งจะช่วยสร้างความเข้มแข็งให้กับชุมชนอย่างยั่งยืน

ข้อเสนอแนะเพื่อการวิจัยครั้งต่อไป

งานวิจัยนี้ได้ข้อค้นพบ รูปแบบของระบบบัญชีของวิสาหกิจชุมชน ที่สำคัญ คือ นำไปบันทึกข้อมูลและการนำข้อมูลที่ได้จากการจดบันทึกและการวิเคราะห์ มาวางแผนการดำเนินธุรกิจที่สำคัญ ทั้งการวางแผนในระยะสั้นและระยะยาว สามารถนำไปประยุกต์ใช้กับวิสาหกิจชุมชนอื่นที่มีลักษณะเดียวกัน โดยควรให้ความสำคัญกับลักษณะของธุรกิจ และคนที่มีความรู้ทางการเงินและ

การบัญชีที่จะเป็นบุคคลในการจัดบันทึกและการวิเคราะห์ สำหรับประเด็นในการวิจัยครั้งต่อไปควร
ทำวิจัยในประเด็นเกี่ยวกับการพัฒนาศักยภาพของการจัดทำบัญชีของกลุ่มเพื่อเพิ่มศักยภาพในการ
บริหารธุรกิจให้มีประสิทธิภาพและให้เกิดความยั่งยืนต่อไป หรือการนำโปรแกรมที่จัดทำขึ้นที่ง่ายเพื่อ
ช่วยในการบันทึกบัญชีที่เกิดความสะดวกรวดเร็วมากขึ้น ทั้งนี้อาจจะต้องคำนึงถึงความคุ้มค่าใน
การลงทุนแต่ละกิจการด้วย

มหาวิทยาลัยราชภัฏกำแพงเพชร

บรรณานุกรม

- กนกกร จีนา และอลงกรณ์ คูตระกูล. (2561).กระบวนการถ่ายทอดความรู้จากมหาวิทยาลัยสู่ชุมชน: กรณีศึกษาโครงการอนุรักษ์วิหารพระเจ้าพันองค์ วัดปงสนุก จังหวัดลำปาง . **วารสารรัฐศาสตร์และรัฐประศาสนศาสตร์ ปีที่ 9 ฉบับที่ 1** (มกราคม-มิถุนายน 2561) หน้า 59-80.
- กรมส่งเสริมการเกษตร.(2559). พระราชบัญญัติส่งเสริมวิสาหกิจชุมชน พ.ศ.2548 https://www.moac.go.th/law_agri-preview-391991791824
- กัญญามน อินทว้าง สุพจน์ อินทว้าง และอภิชาติ วรรณภริระ. (2554).**การจัดการวิสาหกิจชุมชน**. กรุงเทพฯ: มหาวิทยาลัยพิษณุโลก.
- เกศชญา ธงประชา และคณะ. (2557). **การพัฒนาระบบบัญชีตามหลักปรัชญาแนวคิดเศรษฐกิจพอเพียงเพื่อ พัฒนาวิสาหกิจชุมชนของกลุ่มหัตถกรรมผ้าไหมบ้านดู่ ตำบลเมืองปัก อำเภอบักธงชัย จังหวัดนครราชสีมา**. รายงานการวิจัย คณะบริหารธุรกิจ มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลอีสาน.
- ฉัตยาพร เสมอใจ.(2558). **การจัดการธุรกิจขนาดย่อม** .กรุงเทพฯ: บริษัท ซีเอ็ดดูเคชั่น จำกัด (มหาชน)
- ดุชนิ ส่องเมือง. (2561). **รูปแบบระบบบัญชี** (พิมพ์ครั้งที่ 10). กรุงเทพฯ: ศูนย์หนังสือแห่งจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- ประภัสสร กิตติมนนรม. (2560.) **การบัญชีบริหาร**. กรุงเทพฯ : สำนักพิมพ์ไอดีเอ็นเอสโตร์.
- ไพโรจน์ พรเจริญ.(2563).การจัดทำบัญชีของวิสาหกิจชุมชนแปรรูปและผลิตภัณฑ์อาหารในจังหวัดเพชรบูรณ์. **ราชภัฏเพชรบูรณ์สาร ปีที่ 22 ฉบับที่ 2 กรกฎาคม – ธันวาคม 2563** หน้า 9 -18.
- วรรณิ เตโชโยธิน และคณะ. (2563) **การบริหารต้นทุน**. (พิมพ์ครั้งที่ 3).กรุงเทพฯ : สำนักพิมพ์ฟิสิกส์เซ็นเตอร์.
- วิมลสิริ อินเจริญ และปิยะพงษ์ พัดชา.(2565) . **รูปแบบการจัดการวิสาหกิจชุมชน กลุ่มผู้ปลูกไม้อำเภอน้ำตະเกียบ จังหวัดฉะเชิงเทรา**. **วารสารวิชาการมหาวิทยาลัยราชภัฏศรีสะเกษ ปีที่ 16 ฉบับที่ 2 พฤษภาคม – สิงหาคม 2565**. หน้า 184-197
- วิไล วีระปรีย และคณะ. (2562). **ระบบบัญชี**. (พิมพ์ครั้งที่ 28). กรุงเทพฯ : สำนักพิมพ์จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- ศิลปพร ศรีจันเพชร. (2558).**การบัญชีเพื่อการวางแผนและการควบคุม**.กรุงเทพฯ : ห้างหุ้นส่วนทีพีเอ็น เพรส.
- ศุภลักษณ์ จงชานสิทโช. (2558).**แนวทางการจัดทำบัญชีที่เหมาะสมสำหรับวิสาหกิจชุมชนผู้ผลิตเคหะสิ่งทอจากผ้าฝ้ายทอมือในอำเภอสันกำแพง จังหวัดเชียงใหม่**.**วารสารราชมงคลล้านนา ปีที่ 3ฉบับที่ 1 มกราคม – มิถุนายน 2558**.

- สมนึก เอื้อจิระพงษ์พันธ์. (2563). การบัญชีบริหาร. กรุงเทพฯ : สำนักพิมพ์แมคกรอ-ฮิลล์
- สัญญา เคนาภูมิ. (2558). แนวทางการพัฒนาประสิทธิภาพของวิสาหกิจชุมชนในพื้นที่จังหวัดมหาสารคาม.วารสารวิชาการแพรรภาพลอินธุมหาวิทยาลัยกาฬสินธุ์ปีที่ 2 ฉบับที่ 3 : 45.
- สุขุม โพธิ์สวัสดิ์.(2561).การวางระบบบัญชี. (พิมพ์ครั้งที่ 13). กรุงเทพฯ : ศูนย์หนังสือกฎหมายวิญญูชน.
- สุธีรา อะทะวงษ์. (2560). การจัดการธุรกิจขนาดกลางขนาดย่อม.เชียงใหม่ : หจกเชียงใหม่โรงพิมพ์ศิลป์ เชียงใหม่
- สุภาวดี ศิริวัฒน์. (2559). การจัดการการเงิน. กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัยนอร์ทกรุงเทพ.
- อนุรักษ์ ทองสุโขวงศ์.(2559).การบัญชีต้นทุน.กรุงเทพฯ:ซีเอ็ดยูเคชั่น.
- อรกัญญา โฆษิตานนท์. (2553). การพัฒนาระบบบัญชีกลุ่มชุมชนทอผ้าเพื่อการบริหารที่มีความรับผิดชอบต่อสังคม. วารสารมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ สถาบันวิจัยและพัฒนา มหาวิทยาลัยราชภัฏกำแพงเพชร, 16 (2), 2553
- อรรวรรณ โสตกกลาง. (2559). การวางระบบบัญชีและการควบคุมภายในสำหรับธุรกิจจำหน่ายเครื่องเสียงรถยนต์ กรณีศึกษา : ร้านบิวตี้ฟลู ซาวด์ .(ค้นคว้าอิสระ,บัญชีมหาบัณฑิต). กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัยหอการค้าไทย
- อรอุมา สำลี , กนกนารถ ศรีกาญจน์ และเจษฎา ร่มเย็น. (2565).แนวทางการบริหารจัดการทางการเงินและพัฒนารูปแบบการจัดทำบัญชี ของวิสาหกิจชุมชนในอำเภอฉวาง จังหวัดนครศรีธรรมราช.วารสารวิชาการเทคโนโลยีการจัดการ ปีที่ 3 ฉบับที่ 1 มกราคม-มิถุนายน 2565. หน้า1 - 23.
- อำเภอปรางค์ชัย จังหวัดนครราชสีมา. นครราชสีมา: มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลอุทัย ปริญญาสุทธินันท์.(2559).การจัดการความรู้ : แนวคิดและทฤษฎีสู่การปฏิบัติชุมชน. วารสารการจัดการสมัยใหม่ ปีที่ 14 ฉบับที่ 2 เดือนกรกฎาคม – ธันวาคม 2559 .หน้า 1-12
- อุเทน เลาน้ำทา. (2561). รูปแบบระบบบัญชี (พิมพ์ครั้งที่ 3). มหาสารคาม : ตักศิลาการพิมพ์.

ภาคผนวก

มหาวิทยาลัยราชภัฏกำแพงเพชร
SRM1DMD1PWS

แบบสัมภาษณ์

รูปแบบระบบบัญชีวิสาหกิจชุมชนผู้ผลิตและแปรรูปผลิตภัณฑ์น้ำปูบ้านแม่จะเรา ตำบลแม่จะเรา อำเภอแม่ระมาด จังหวัดตาก

คำชี้แจง

1. แบบสัมภาษณ์ฉบับนี้จัดทำขึ้นเพื่อศึกษาลักษณะการดำเนินงานและวิเคราะห์การดำเนินงานของรูปแบบระบบบัญชีวิสาหกิจชุมชนผู้ผลิตและแปรรูปผลิตภัณฑ์น้ำปูบ้านแม่จะเรา ตำบลแม่จะเรา อำเภอแม่ระมาด จังหวัดตาก เพื่อนำมาออกแบบระบบบัญชีที่เหมาะสมกับการดำเนินงานของกลุ่ม

2. แบบสอบถามฉบับนี้มีทั้งหมด 3 ส่วน ได้แก่

ส่วนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปผู้ให้สัมภาษณ์

ส่วนที่ 2 ข้อมูลทั่วไปของกลุ่ม

ส่วนที่ 3 กระบวนการบัญชีของกลุ่ม

ส่วนที่ 4 ข้อเสนอแนะ

ส่วนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปผู้ให้สัมภาษณ์

ชื่อ-สกุล ผู้ให้สัมภาษณ์.....

ตำแหน่งที่ดำรงอยู่ในวิสาหกิจชุมชน.....

วันที่ให้สัมภาษณ์.....

ส่วนที่ 2 ข้อมูลทั่วไปของกลุ่ม

1. สถานที่ตั้งของวิสาหกิจชุมชน

.....
.....
.....

2. ประวัติความเป็นมาของกลุ่มเป็นอย่างไร

.....
.....
.....

3. สมาชิกในกลุ่มมีกี่คน ใครบ้าง

.....
.....

ส่วนที่ 3 กระบวนการบัญชีของกลุ่ม

1. ข้อมูลเกี่ยวกับสินทรัพย์

1.1 สินทรัพย์ของกลุ่มมีอะไรบ้าง

.....

.....

.....

.....

.....

1.2 มีการจดบันทึกรายละเอียดของสินทรัพย์ไว้หรือไม่อย่างไร

.....

.....

.....

.....

2. ข้อมูลเกี่ยวกับวงจรรายได้

2.1 รายได้ของกลุ่มมาจากแหล่งใดบ้าง

.....

.....

.....

.....

2.2 มีการบันทึกบัญชีหรือไม่ บันทึกแบบใด

.....

.....

.....

.....

2.3 มีการจัดทำเอกสารเกี่ยวกับรายได้หรือไม่ อย่างไร

.....

.....

.....

.....

2.4 กลุ่มมีการจัดเก็บเอกสารหรือไม่ จัดเก็บอย่างไร

.....

.....

.....

.....

2.5 กลุ่มมีการสรุปยอดรายได้หรือไม่ สรุปยอดอย่างไร

.....

.....

.....

.....

3. ข้อมูลเกี่ยวกับวงจรรายจ่าย

3.1 กลุ่มมีขั้นตอนในการจัดซื้อวัสดุดิบและการจ่ายค่าใช้จ่าย ใช้อย่างไร

.....

.....

.....

.....

3.2 กลุ่มมีการบันทึกรายจ่ายหรือไม่ มีรูปแบบการบันทึกอย่างไร

.....

.....

.....

.....

3.3 กลุ่มมีการจัดเก็บเอกสารเกี่ยวกับรายจ่ายหรือไม่ มีการจัดเก็บแบบใด

.....

.....

.....

.....

3.4 กลุ่มมีการสรุปยอดรายจ่ายหรือไม่ สรุปยอดอย่างไร

.....

.....

.....

.....

4. ข้อมูลเกี่ยวกับค่าแรงงาน เงินเดือน การแบ่งผลกำไร(ขาดทุน)

4.1 กลุ่มมีการจ่ายค่าแรง เงินเดือน หรือแบ่งกำไรขาดทุนหรือไม่ อย่างไร

.....
.....
.....

4.2 กลุ่มมีการจัดบันทึกรายละเอียดการจ่ายค่าแรงงานเงินเดือนหรือผลกำไรหรือไม่

.....
.....
.....

5. ข้อมูลเกี่ยวกับรายงานผลการดำเนินงาน (งบกำไรขาดทุน)

5.1 กลุ่มมีการวิเคราะห์รายได้และรายจ่ายหรือไม่

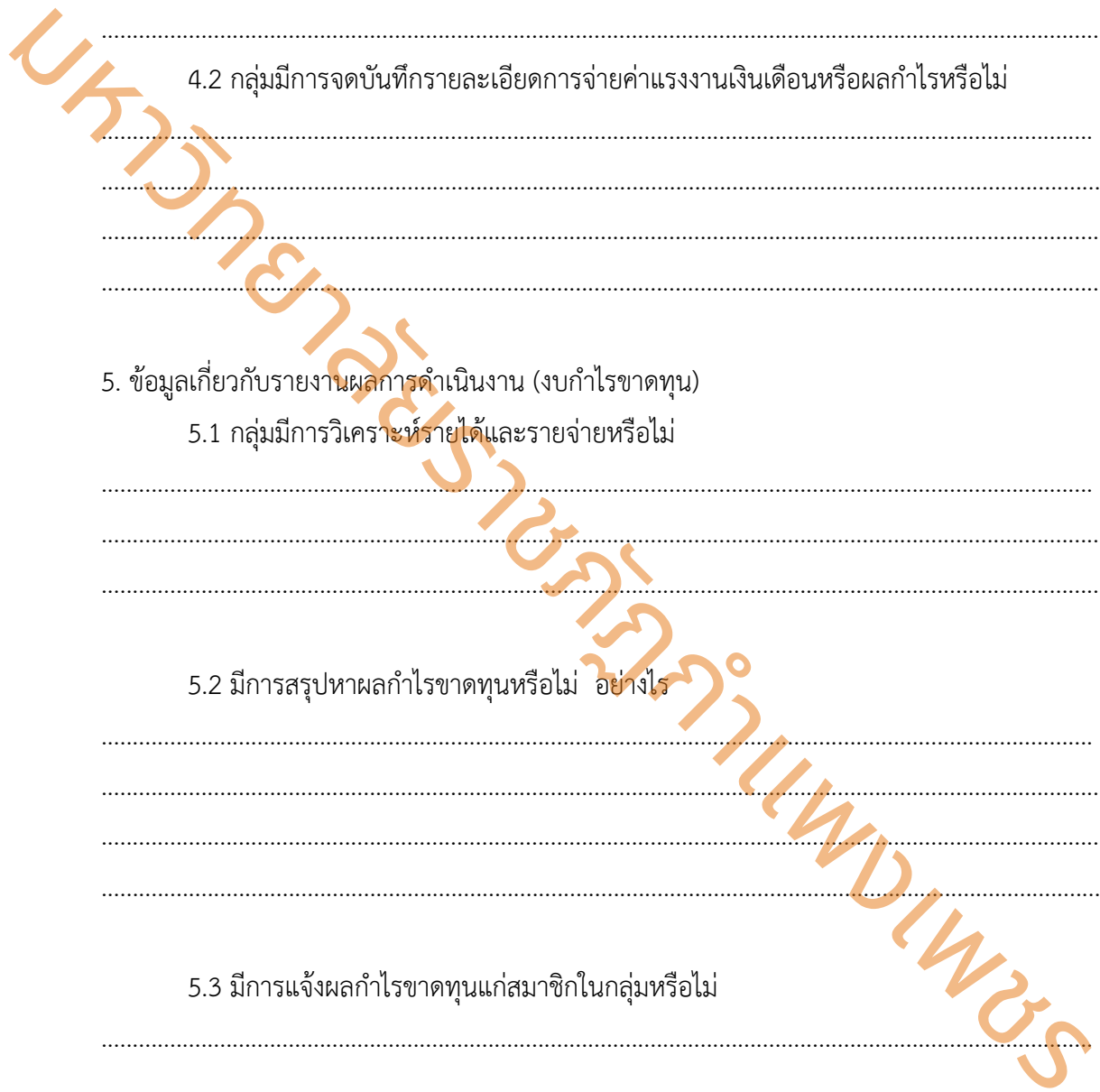
.....
.....
.....

5.2 มีการสรุปผลกำไรขาดทุนหรือไม่ อย่างไร

.....
.....
.....

5.3 มีการแจ้งผลกำไรขาดทุนแก่สมาชิกในกลุ่มหรือไม่

.....
.....
.....

ส่วนที่ 4 ข้อเสนอแนะ

.....

.....

.....

.....

มหาวิทยาลัยราชภัฏกำแพงเพชร
S.M.D.M.W.P.S

อำเภอพบพระ จังหวัดตาก. การประชุมวิชาการระดับชาติ สำหรับนักศึกษา ครั้งที่ 1

มหาวิทยาลัยราชภัฏกำแพงเพชร 22 กุมภาพันธ์ 2564, (549-554)

ชฎานันท์ ศิริกิจเสถียร, นงลักษณ์ จี๊จู้, ทิพย์วรรณ ศิบุญนันท์, ประพัศสร บัวเผื่อน และกันยา มั่นคง. (2561).

แนวทางการบริหารจัดการขยะมูลฝอยของชุมชน:กรณีศึกษาองค์การบริหารตำบลท่าขุนราม อำเภอเมือง

กำแพงเพชร จังหวัดกำแพงเพชร. งานประชุมวิชาการระดับชาติและนานาชาติ “ราชภัฏวิจัย ครั้งที่ 5”.

มหาวิทยาลัยราชภัฏเพชรบุรี 5 ธันวาคม 2561, (623-628)

นงลักษณ์ จี๊จู้, ทิพย์วรรณ ศิบุญนันท์. (2561). ปัจจัยการไม่จัดทำบัญชีครัวเรือนของประชาชนในเขตพื้นที่

หมู่บ้านไหลท่าหมูที่ 3 ตำบลแม่ระมาด อำเภอแม่ระมาด จังหวัดตาก. งานประชุมทางวิชาการระดับชาติ

เครือข่ายบัณฑิตศึกษามหาวิทยาลัยราชภัฏภาคเหนือ ครั้งที่ 18 และลำปางวิจัย ครั้งที่ 4 มหาวิทยาลัยราชภัฏ

ลำปาง 20 กรกฎาคม 2561, (1026-1041)

ฐิติกาญจน์ พลัฒลาสี และทิพย์วรรณ ศิบุญนันท์. (2561). การประเมินโปรแกรมสำเร็จรูปทางบัญชีต่อประสิทธิภาพ

ในการทำงานของผู้จัดทำบัญชีกรณีศึกษา : สำนักงานบัญชี อำเภอแม่สอด จังหวัดตาก. งานประชุม

ทางวิชาการระดับชาติ เครือข่ายบัณฑิตศึกษา มหาวิทยาลัยราชภัฏภาคเหนือ ครั้งที่ 18 และลำปางวิจัย ครั้งที่ 4
มหาวิทยาลัยราชภัฏลำปาง 20 กรกฎาคม 2561, (1049-1059)

ทิพย์วรรณ ศิบุญนันท์, นงลักษณ์ จี๊จู้ และพรชพร เครือวงษ์. (2561). การพัฒนาความรู้ความสามารถในการ

ประยุกต์ใช้โปรแกรมสำเร็จรูป (Auto fight) ของนักศึกษาสาขาวิชาการบัญชี มหาวิทยาลัยราชภัฏ

กำแพงเพชร แม่สอด. งานประชุมทางวิชาการระดับชาติ ครั้งที่ 7 วิทยาการจัดการ 2018. มหาวิทยาลัยราชภัฏ

กำแพงเพชร แม่สอด 2 กุมภาพันธ์ 2561, (414-422)

ชื่อ ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.อดิเรก พันเขียว

(ADIREK FUNKHIAW, PhD – Assistant Professor)

(+66)89-755-5466, E-mail: adirek_fun@hotmail.com

ตำแหน่งปัจจุบัน: ผู้ช่วยศาสตราจารย์ มหาวิทยาลัยราชภัฏกำแพงเพชร แม่สอด มหาวิทยาลัยราชภัฏ
กำแพงเพชร

ความสนใจทางวิชาการ: การคลังสาธารณะ, การคลังท้องถิ่น, การบริหารงานท้องถิ่น, นโยบายสาธารณะ,
และการบริหารเชิงยุทธศาสตร์

ประวัติการศึกษา:

- ปรัชญาดุสิตบัณฑิต สาขายุทธศาสตร์การบริหารและการพัฒนา, 2556
 - คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏกำแพงเพชร
 - หัวข้อวิทยานิพนธ์ “ยุทธศาสตร์การจัดการศึกษาระดับอุดมศึกษาในพื้นที่ชายแดนไทย-เมียนมาร์”
- รัฐประศาสนศาสตรมหาบัณฑิต, 2547
 - คณะสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยเชียงใหม่
 - หัวข้อวิทยานิพนธ์ “วิเคราะห์การกำหนดนโยบายจัดการปัญหาแรงงานต่างชาติดังกล่าวในในประเทศไทย : อดีต ปัจจุบัน อนาคต”
- รัฐประศาสนศาสตรบัณฑิต, 2545
 - ภาควิชารัฐศาสตร์, คณะสังคมศาสตร์, มหาวิทยาลัยเชียงใหม่

บทความในวารสารวิชาการ/หนังสือรวมบทความ/และการประชุมวิชาการ

ทิพย์วรรณ ศิบุญนันท์ อดิเรก พันเขียว และนางลักษณ์ จีวจู. (2566). รูปแบบระบบบัญชีสำหรับวิสาหกิจชุมชนผู้ผลิตและแปรรูปผลิตภัณฑ์น้ำปูบ้านแม่จะเรา ตำบลแม่จะเรา อำเภอแม่ระมาด จังหวัดตาก. วารสารสังคมศาสตร์เพื่อการพัฒนาท้องถิ่น มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม. ปีที่ 7 ฉบับที่ 2 ประจำเดือนเมษายน-มิถุนายน 2566.

อดิเรก พันเขียว. (2565). แนวทางการพัฒนาหมู่บ้านเป้าหมายตามศักยภาพของมหาวิทยาลัยราชภัฏกำแพงเพชร กรณีศึกษาหมู่บ้านเป้าหมายของจังหวัดตาก. วารสารนโยบายและกิจการสาธารณะ มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช. ปีที่ 1 เล่มที่ 1 เดือน มกราคม-มิถุนายน หน้า 1-26.

ประพล จิตคติ มณฑา หมี่ไพรพฤกษ์ อติเรก พันเขียวและคณะ. (2564). การพัฒนาผลิตภัณฑ์การท่องเที่ยวชุมชนบ้านท้องคู้ง จังหวัดกำแพงเพชร. วารสารวิจัยเพื่อการพัฒนาเชิงพื้นที่. วารสารราย 2 เดือน สำนักงานคณะกรรมการส่งเสริมวิทยาศาสตร์ วิจัยและนวัตกรรม. ปีที่ 13 ฉบับที่ 2 เดือนมีนาคม-เมษายน 2564 หน้า 120-134.

อติเรก พันเขียว คมสันต์ นาควังไทร และณัฐภาณี บัวดี. (2562). การพัฒนารูปแบบการสร้างจิตสำนึกความเป็นพลเมืองให้แก่เยาวชนในพื้นที่ 5 อำเภอชายแดนจังหวัดตาก. วารสารวิจัยและพัฒนา มหาวิทยาลัยราชภัฏสวนสุนันทา ปีที่ 11 ฉบับที่ 1 เดือนมกราคม-มิถุนายน 2562 หน้า 69-82.

ณัฐภาณี บัวดี และอติเรก พันเขียว. (2562). แนวทางการพัฒนาศักยภาพการดำเนินงานของกลุ่มวิสาหกิจชุมชนแปรรูปผลิตภัณฑ์จากกล้วยในอำเภอแม่ระมาด จังหวัดตาก. วารสารศรีวนาลัยวิจัย สถาบันวิจัยและพัฒนา มหาวิทยาลัยราชภัฏอุบลราชธานี ปีที่ 19 ฉบับที่ 1 เดือนมกราคม-มิถุนายน 2562 หน้า 15-24.

อติเรก พันเขียวและณัฐภาณี บัวดี. (2561). แนวทางการพัฒนาการเข้าถึงบริการสุขภาพสาธารณสุขมูลฐานของกลุ่มประชากรข้ามชาติสัญชาติเมียนมา ในพื้นที่อำเภอแม่สอด จังหวัดตาก: กรณีศึกษามูลนิธิศุภนิมิตแห่งประเทศไทย. วารสารสักทอง: มนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ ปีที่ 24 ฉบับพิเศษ เดือน มกราคม-เมษายน 2561.

อติเรก พันเขียวและคณะ. (2559). การวิเคราะห์มาตรการป้องกัน บรรเทาและแก้ไขผลกระทบจากปัญหาแรงงานต่างด้าวผิดกฎหมายในอำเภอแม่สอด จังหวัดตาก. วารสารวิจัยและพัฒนา มหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์ ปีที่ 11 ฉบับพิเศษ ปีพ.ศ.2559 หน้า 75-83

อติเรก พันเขียวและคณะ. (2559). แนวทางการพัฒนาการประกอบการตลาดริมเมยเทศบาลตำบลท่าสายวัด อำเภอแม่สอด จังหวัดตาก. วารสารการบริหารท้องถิ่น ปีที่ 9 ฉบับที่ 2 เมษายน-มิถุนายน 2559 หน้า58-73.

อติเรก พันเขียว. (2558). ยุทธศาสตร์การจัดการศึกษาของมหาวิทยาลัยราชภัฏกำแพงเพชรในการพัฒนาพื้นที่ชายแดนไทย-เมียนมาร์: อดีต ปัจจุบัน อนาคต. ในวารสารสักทอง: มนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ (สทมส.) ปีที่ 21 ฉบับที่ 1 พ.ศ.2558 หน้า 79-91

อติเรก พันเขียว. (2554). การประเมินโครงการติดตามและประเมินผลการดำเนินโครงการพัฒนาศักยภาพของหมู่บ้าน/ชุมชน (SML) ตามแนวปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง ระยะที่ 2 (ธันวาคม 2551-กุมภาพันธ์ 2552). วารสารสักทอง: วารสารวิจัย สถาบันวิจัยและพัฒนา มหาวิทยาลัยราชภัฏกำแพงเพชร. ปีที่ 17 ฉบับที่ 2 กรกฎาคม-ธันวาคม 2554. หน้า 35-44.

รายงานสืบเนื่องจากการประชุม (Proceedings)

อดิเรก พันเขียวและคณะ. (2559). *แนวทางพัฒนาการดำเนินงานสวัสดิการสังคมด้านเบี้ยยังชีพ*

*ผู้สูงอายุของเทศบาลตำบลพบพระ อำเภอพบพระ จังหวัดตาก. การประชุมสังคมนิติศาสตร์วิชาการ
ระดับชาติและนานาชาติ ครั้งที่ 12 วันที่ 14 มกราคม 2559 ณ มหาวิทยาลัย*

ราชภัฏเชียงราย.

อดิเรก พันเขียวและปณณดา ทรงอิทธิสุข. (2558). *แนวทางจัดการความมั่นคงและความสงบ*

*เรียบร้อยในพื้นที่เขตพัฒนาเศรษฐกิจพิเศษตาก. การประชุมวิชาการระดับชาติและนานาชาติ ราชภัฏ
วิจัย ครั้งที่ 3 วันที่ 20-22 พฤษภาคม 2558 ณ มหาวิทยาลัยราชภัฏนครศรีธรรมราช หน้า 53-61*

อดิเรก พันเขียว, (2558). *โรฮีนจา-อุยกูร์: ผู้อพยพข้ามชาติในศตวรรษที่ 21. การประชุมวิชาการ*

รัฐศาสตร์และรัฐประศาสนศาสตร์แห่งชาติ ครั้งที่ 15 วันที่ 5-6 พฤศจิกายน 2558

Adirek funkhiaw. (2015). *Policy Proposals to develop the Special Economic Zones*

*in Tak Province, Thailand. In The 7 th-International Science, Social Sciences,
Engineering and Energy Conference (I-SEEC 2015). 24-26 November 2015 at Wangchan
Riverview Hotel. pp.590-597.*

อดิเรก พันเขียว. (2557). *การยอมรับ ความคาดหวังและปัจจัยความสำเร็จในการพัฒนา*

*เขตเศรษฐกิจพิเศษชายแดนในจังหวัดตาก. การประชุมวิชาการระดับชาติและนานาชาติ สหวิทยาการ
การวิจัยเพื่อการพัฒนาที่ยั่งยืน วันที่ 5 สิงหาคม 2557 ณ มหาวิทยาลัยราชภัฏกำแพงเพชร.*

อดิเรก พันเขียว. (2557). *แนวคิดและปัญหาอุปสรรคของการพัฒนาเขตเศรษฐกิจพิเศษใน*

*ประเทศไทย กรณีศึกษาเขตเศรษฐกิจพิเศษแม่สอด จังหวัดตาก. รายงานสืบเนื่องจาก การประชุม
(Proceeding) การประชุมวิชาการระดับชาติ “รัฐศาสตร์ฯ มข.50ปี ทำดีเพื่อสังคม” วันที่ 24-25
ธันวาคม 2557 ณ คณะรัฐศาสตร์และรัฐประศาสนศาสตร์ มหาวิทยาลัยเชียงใหม่. หน้า 237-255.*

อดิเรก พันเขียว. (2556). *ข้อเสนอเชิงยุทธศาสตร์การเตรียมความพร้อมของอุดมศึกษาไทย*

*เพื่อรองรับการศึกษาข้ามพรมแดน. การประชุมวิชาการรัฐศาสตร์และรัฐประศาสนศาสตร์แห่งชาติ
ครั้งที่ 14 (พ.ศ.2556) วันที่ 27-28 พฤศจิกายน 2556 ณ มหาวิทยาลัยอุบลราชธานี.*

อดิเรก พันเขียว. (2556). *แนวทางการจัดตั้งเขตเศรษฐกิจพิเศษชายแดนในพื้นที่จังหวัดตาก.*

การประชุมวิชาการนเรศวรวิจัย ครั้งที่ 10 เครือข่ายวิจัยสร้างความรู้สู่อาเซียน วันที่ 22-24
กรกฎาคม 2556 ณ มหาวิทยาลัยนเรศวร

ผลงานวิจัยและงานวิชาการอื่นๆ

อดิเรก พันเขียว. (2563). การจัดการภาครัฐ VS ข้อกังวลใจของประชาชน กรณีศึกษาการเฝ้าระวัง
โรคโควิด-19 ในจังหวัดตาก. ใน พิษณุรักษ์ กันทวี (บรรณาธิการ). จากประสบการณ์สู่
งานเขียน : ร้อยเรียงเรื่องเล่าชายแดนไทย-ลาว-เมียนมา. เชียงใหม่: วนิตาการพิมพ์.
387-402.

ประวัติการทำงาน:

ตำแหน่ง	สถานที่ทำงาน	พ.ศ.
รองผู้อำนวยการฝ่ายวิชาการ วางแผนและวิจัย	มหาวิทยาลัยราชภัฏกำแพงเพชร แม่สอด จังหวัดตาก	2566- ปัจจุบัน
ผู้ช่วยศาสตราจารย์ สาขาวิชารัฐประศาสนศาสตร์	มหาวิทยาลัยราชภัฏกำแพงเพชร แม่สอด จังหวัดตาก	2563- ปัจจุบัน
ผู้ทรงคุณวุฒิในอนุกรรมการเกี่ยวกับการพัฒนา การศึกษา	สำนักงานศึกษาธิการจังหวัดตาก	2565- ปัจจุบัน
ผู้ทรงคุณวุฒิกรรมการสภาวิชาการ	วิทยาลัยนอร์ทเทิร์น จังหวัดตาก	2565- ปัจจุบัน
ผู้ทรงคุณวุฒิพิจารณาบทความวิชาการ วารสาร รัฐศาสตร์และรัฐประศาสนศาสตร์	คณะรัฐศาสตร์และรัฐประศาสนศาสตร์ มหาวิทยาลัยเชียงใหม่	2565
ผู้ทรงคุณวุฒิพิจารณาบทความวิชาการ วารสารพิกุล	คณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏกำแพงเพชร	2565
รองผู้อำนวยการฝ่ายวางแผนและวิจัย	มหาวิทยาลัยราชภัฏกำแพงเพชร แม่สอด จังหวัดตาก	2562- 2565

ตำแหน่ง	สถานที่ทำงาน	พ.ศ.
ผู้ทรงคุณวุฒิในอนุกรรมการบริหารราชการเชิงยุทธศาสตร์	สำนักงานศึกษาธิการจังหวัดตาก	2562- 2565
อาจารย์พิเศษรัฐประศาสนศาสตร์ (หัวข้อการบริหารการคลังสาธารณะและการสัมมนาทางการบริหารการปกครองส่วนท้องถิ่น)	มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราช	2563- 2564
อาจารย์ประจำ โปรแกรมวิชารัฐประศาสนศาสตร์	มหาวิทยาลัยราชภัฏกำแพงเพชร แม่สอด อำเภอแม่สอด จังหวัดตาก มหาวิทยาลัยราชภัฏกำแพงเพชร	2550- 2563
อาจารย์ประจำ สาขาวิชารัฐประศาสนศาสตร์	คณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏพิบูลสงคราม จังหวัดพิษณุโลก	2548- 2550
ผู้ช่วยผู้จัดการฝ่ายบุคคล	บริษัทไทยโปรดักส์จำกัด จังหวัด เชียงใหม่	2547

ประวัติการฝึกอบรม ศึกษาดูงาน

การฝึกอบรม ศึกษาดูงาน	สถานที่ฝึกอบรม ศึกษาดูงาน	พ.ศ.
หลักสูตรที่ 2 EdPEX การจัดทำโครงสร้างองค์กร (Organizational Profile : OP) และแผนพัฒนาคุณภาพ (Progress Report : PR)	มหาวิทยาลัยราชภัฏกำแพงเพชร ร่วมกับ คณะกรรมการประกันคุณภาพการศึกษา ภายใน มหาวิทยาลัยราชภัฏ (คปภ.)	2565
หลักสูตรที่ 4 EdPEX การเขียนรายงานการประเมินตนเอง Self Assessment Report : SAR ตามเกณฑ์คุณภาพการศึกษาเพื่อการดำเนินการที่เป็นเลิศ (EdPEX)	มหาวิทยาลัยราชภัฏกำแพงเพชร ร่วมกับ คณะกรรมการประกันคุณภาพการศึกษา ภายใน มหาวิทยาลัยราชภัฏ (คปภ.)	2566
TQA Internal Organization Assessment รุ่น 2	สำนักงานรางวัลคุณภาพแห่งชาติ	2561
TQA Application Report Writing รุ่น 2	สำนักงานรางวัลคุณภาพแห่งชาติ	2561

การฝึกอบรม ศึกษาดูงาน	สถานที่ฝึกอบรม ศึกษาดูงาน	พ.ศ.
TQA Criteria รุ่น 6	สำนักงานรางวัลคุณภาพแห่งชาติ	2561

มหาวิทยาลัยราชภัฏกำแพงเพชร

ประวัติและผลงานทางวิชาการอาจารย์ผู้รับผิดชอบหลักสูตร

1. ชื่อ-สกุล: นางสาวนงลักษณ์ จีวจู

ตำแหน่งทางวิชาการ : ผู้ช่วยศาสตราจารย์

2. สังกัด มหาวิทยาลัยราชภัฏกำแพงเพชร แม่สอด มหาวิทยาลัยราชภัฏกำแพงเพชร
222 หมู่ที่ 7 ตำบลแม่ปะ อำเภอแม่สอด จังหวัดตาก 63110
โทรศัพท์ 085-5392 569, โทรศัพท์ 055 – 801661-3
E-mail : jeab151127@gmail.com, Nonglak_c@kpru.ac.th

3. ประวัติการศึกษา

คุณวุฒิ/สาขาวิชา	สถาบันที่สำเร็จการศึกษา	ปีที่สำเร็จ
บช.ม	มหาวิทยาลัยศรีปทุม	2554
บธ.บ.(การบัญชี)	มหาวิทยาลัยราชภัฏกำแพงเพชร	2550

4. ประวัติการทำงาน

2550-2551	พนักงานบัญชี บริษัทบริษัท เซ็นทรัล รีเทล คอร์ปอเรชั่น จำกัด (มหาชน)
2551-2558	อาจารย์ประจำตามสัญญา โปรแกรมวิชาการบัญชี มหาวิทยาลัยราชภัฏกำแพงเพชร
7 ก.ย. 2558 -ปัจจุบัน	พนักงานมหาวิทยาลัย อาจารย์โปรแกรมวิชาการบัญชี สังกัดมหาวิทยาลัยราชภัฏกำแพงเพชร แม่สอด มหาวิทยาลัยราชภัฏกำแพงเพชร การทำงานด้านการบริหาร
2561-2564	หัวหน้างานวิจัย มหาวิทยาลัยราชภัฏกำแพงเพชร แม่สอด
2 มิถุนายน 2564 - ปัจจุบัน	ประธานโปรแกรมวิชาการบัญชี มหาวิทยาลัยราชภัฏกำแพงเพชร แม่สอด

5. สาขาวิชาการที่มีความชำนาญพิเศษ (แตกต่างจากวุฒิการศึกษา)

การวางแผนทางการเงิน , การวางแผนภาษี, การวิเคราะห์ต้นทุน , แนวโน้มการค้าเงินธุรกิจ , การพัฒนาชุมชนและให้คำปรึกษาทางด้านธุรกิจ

6. ประสบการณ์ที่เกี่ยวข้องกับการบริหารงานวิจัยทั้งภายในและภายนอกประเทศ

ประสบการณ์การบริการวิชาการ

1) 2562 ดำเนินจัดทำโครงการพัฒนาสินค้าชุมชน รูปแบบกระเป๋า เพื่อยกระดับมาตรฐานสินค้าชุมชน กลุ่มสตรีพลังกร ตำบลพระธาตุผาแดง อำเภอแม่สอด จังหวัดตาก

- 2) 2563 ดำเนินจัดทำโครงการพัฒนาสินค้าชุมชน นำผ้าทอโยกัญชงเพื่อนำมาทำรูปแบบกระเป๋า เพื่อยกระดับมาตรฐานสินค้าชุมชน กลุ่มสตรีชนเผ่าม้ง ตำบลมหาวัน อำเภอแม่สอด จังหวัดตาก
- 3) วิทยากรบรรยายเกี่ยวกับการจัดทำบัญชี การคิดต้นทุนสินค้า และการบริหารจัดการธุรกิจ
- 4) วิทยากรบรรยายเกี่ยวกับภาษี และการวางระบบบัญชี

7.รางวัลที่ได้รับ

2564 นักวิจัยดีเด่นระดับมหาวิทยาลัย มหาวิทยาลัยราชภัฏกำแพงเพชร

8. ผลงานทางวิชาการย้อนหลัง

- 1) หัวหน้าโครงการวิจัย: ชื่อโครงการวิจัย
 - หัวหน้าโครงการวิจัย, โครงการวิจัย “การสร้างรูปแบบการจัดการจัดทำบัญชีเพื่อการจัดการสิ่งแวดล้อมของโรงงานน้ำตาล ในจังหวัดกำแพงเพชร” สนับสนุนโดยสำนักงานวิจัยแห่งชาติ (วช.) เงินงบประมาณแผ่นดิน : ทุนงบประมาณแผ่นดินประจำปี 2561 (รอบ template) ปี 2561
 - หัวหน้าโครงการวิจัย, โครงการวิจัย “การพัฒนาการแปรรูปพืชสมุนไพรตามภูมิปัญญาท้องถิ่นจากทรัพยากรความหลากหลายทางชีวภาพเพื่อพัฒนาเศรษฐกิจชุมชน” สนับสนุนโดยสำนักงานวิจัยแห่งชาติ (วช.) เงินงบประมาณแผ่นดิน : ทุนงบประมาณแผ่นดินประจำปี 2559
 - หัวหน้าโครงการวิจัย, โครงการวิจัย “การพัฒนาการบริหารจัดการ เพื่อสร้างโอกาสทางการตลาด ของกลุ่มโอท็อป (OTOP) วิสาหกิจชุมชนชนากย์อมในอำเภอไทรงาม จังหวัดกำแพงเพชร” สนับสนุนโดยสำนักงานวิจัยแห่งชาติ (วช.) เงินงบประมาณแผ่นดิน : ทุนงบประมาณแผ่นดินประจำปี 2559
- 2) งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง:
 - ผู้ร่วมวิจัย,โครงการวิจัยนวัตกรรมสังคมเกษตรปลอดภัยระดับชุมชนอย่างยั่งยืน จังหวัดตาก , งบประมาณในโครงการเป้าหมายการพัฒนาอย่างยั่งยืน (SDG) ปีงบประมาณ 2566, มหาวิทยาลัยราชภัฏกำแพงเพชร
 - ผู้ร่วมวิจัย, โครงการวิจัย “การบริหารจัดการขยะมูลฝอยของชุมชน : กรณีศึกษา ตำบลท่าขุนราม อำเภอเมือง กำแพงเพชร จังหวัดกำแพงเพชร” สนับสนุนโดยสำนักงานวิจัยแห่งชาติ (วช.) เงินงบประมาณแผ่นดิน : ทุนงบประมาณแผ่นดินประจำปี 2560
 - ผู้ร่วมวิจัย, โครงการวิจัย “การจัดทำบัญชีครัวเรือนเพื่อปรับเปลี่ยนพฤติกรรมการใช้จ่ายตามแนวคิดหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง กรณีศึกษา : ตำบลนาบ่อคำ อำเภอเมือง จังหวัดกำแพงเพชร” สนับสนุนโดยสำนักงานคณะกรรมการการอุดมศึกษา (สกอ.) ประจำปีงบประมาณ 2556

3) ผลงานวิจัย:

ผลงานตีพิมพ์ในวารสารวิชาการและการประชุมวิชาการ (ระดับชาติ)

- **นงลักษณ์ จีวู.** (2566).การวิเคราะห์ต้นทุนและผลตอบแทนสำหรับการบริหารบัญชี
เกษตรอินทรีย์ของศูนย์การเรียนรู้การเพาะเลี้ยงไส้เดือน ตำบลแม่ปะ อำเภอแม่สอด
จังหวัดตาก.วารสารสังคมศาสตร์เพื่อการพัฒนาท้องถิ่น มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม
ปีที่ 7 ฉบับที่ 2 (เมษายน-มิถุนายน 2566)
- **ทิพย์วรรณ ศิบุญนันท์ อติเรก พันเขียว และนงลักษณ์ จีวู.** (2566).รูปแบบระบบบัญชี
สำหรับวิสาหกิจชุมชนผู้ผลิตและแปรรูปผลิตภัณฑ์น้ำปูบ้านแม่จะเรา อำเภอแม่ระมาด
จังหวัดตาก.วารสารสังคมศาสตร์เพื่อการพัฒนาท้องถิ่น มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม
ปีที่ 7 ฉบับที่ 2 (เมษายน-มิถุนายน 2566)
- **ธัญญา วันตา วรรณิกา สินธรสวัสดิ์ และนงลักษณ์ จีวู.** (2565).การประเมินผลกระทบ
ทางด้านเศรษฐกิจจากสถานการณ์การแพร่ระบาดเชื้อไวรัส COVID-19 สำหรับธุรกิจ
ให้บริการที่พักแรมในเขตพื้นที่เศรษฐกิจพิเศษตาก.วารสารสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหา
งกุฎราชวิทยาลัย ปีที่ 3 ฉบับที่ 2 (กรกฎาคม-ธันวาคม 2565)
- **นงลักษณ์ จีวู.** (2564).รูปแบบการจัดทำบัญชีเพื่อการจัดการสิ่งแวดล้อมของโรงงานน้ำตาล
ในจังหวัดกำแพงเพชร. สักทอง :วารสารมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ ปีที่ 27 ฉบับที่ 3
(มิถุนายน - สิงหาคม 2564) ISSN 2651-1487 (Online),หน้า90-107.
- **ทับทิม มาเชียง, ประภาสิริ คำลำปาง และนงลักษณ์ จีวู.** (2564).การจัดทำแผนธุรกิจของ
กลุ่มวิสาหกิจชุมชนแปรรูปสมุนไพรพื้นบ้าน หมู่ที่ 6 ตำบลแม่ระมาด อำเภอแม่ระมาด
จังหวัดตาก แบบมีส่วนร่วม. การประชุมวิชาการระดับชาติ สำหรับนักศึกษา มหาวิทยาลัย
ราชภัฏกำแพงเพชร ครั้งที่ 1.
- **นงลักษณ์ จีวู,ทิพย์วรรณ ศิบุญนันท์,พรรชพร เครือวงษ์ และพิริยะ กาญจนคงคา.**
(2563). การพัฒนาผลิตภัณฑ์ขนมวงและบรรจุภัณฑ์ของกลุ่มฮักนะแม่กาษา ตำบลแม่กาษา
อำเภอแม่สอด จังหวัดตาก. วารสารพิกุล ปีที่ 18 ฉบับที่ 2 กรกฎาคม-ธันวาคม 2563 ISSN
0858-527X(Online), หน้า 33-37.
- **นงลักษณ์ จีวู,จรรย์ยา มะลิซ้อน และเกศนีย์ องการ.** (2563). การประเมินความคุ้มค่าใน
การลงทุนเปิดร้านกาแฟ Molly's café อำเภอแม่สอด จังหวัดตาก. วารสารพิกุล ปีที่ 18
ฉบับที่ 1 มกราคม-มิถุนายน 2563 ISSN 0858-527X(Online), หน้า 205-218.

- **นงลักษณ์ จี๊วจุ.** (2562). การศึกษาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนรายวิชาการบัญชีต้นทุน 1 โดยใช้การสอนแบบe-learning.วารสารมหาวิทยาลัยราชภัฏลำปาง ปีที่ 8 ฉบับที่ 2 กรกฎาคม-ธันวาคม 2562 ISSN 2286-8658(Print) ISSN 2672-9598 (Online), หน้า 60-70.
- ชญานันท์ ศิริกิจเสถียร,**นงลักษณ์ จี๊วจุ** , ทิพย์วรรณ ศิบุญนันท์, ประพัศสร บัวเฟื่อน และกันยา มั่นคง.(2561). แนวทางการบริหารจัดการขยะมูลฝอยของชุมชน:กรณีศึกษาองค์การบริหารตำบลท่าขุนราม อำเภอเมืองกำแพงเพชร จังหวัดกำแพงเพชร.งานประชุมวิชาการระดับชาติและนานาชาติ “ราชภัฏวิจัย ครั้งที่ 5”(623-628). เพชรบุรี:มหาวิทยาลัยราชภัฏเพชรบุรี
- **นงลักษณ์ จี๊วจุ**,ทิพย์วรรณ ศิบุญนันท์. (2561). ปัจจัยการไม่จัดทำบัญชีครัวเรือนของประชาชนในเขตพื้นที่หมู่บ้านไหลท่า หมู่ที่ 3 ตำบลแม่ระมาด อำเภอแม่ระมาด จังหวัดตาก. งานประชุมทางวิชาการระดับชาติ เครือข่ายบัณฑิตศึกษา มหาวิทยาลัยราชภัฏภาคเหนือ ครั้งที่ 18 และลำปางวิจัย ครั้งที่ 4 วันที่ 20 กรกฎาคม 2561. ณ มหาวิทยาลัยราชภัฏลำปาง, หน้า 1026-1041.
- ทิพย์วรรณ ศิบุญนันท์,**นงลักษณ์ จี๊วจุ** และพรชพร เครือวงษ์. (2561). การพัฒนาความรู้ความสามารถในการประยุกต์ใช้โปรแกรมสำเร็จรูป (Autofight) ของนักศึกษาสาขาวิชาการบัญชี. งานประชุม ทางวิชาการระดับชาติ ครั้งที่ 7 วิทยาการจัดการ 2018 วันที่ 2 กุมภาพันธ์ 2561 ณ มหาวิทยาลัยราชภัฏกำแพงเพชร แม่สอด.มหาวิทยาลัยราชภัฏกำแพงเพชร, หน้า 414 – 422.
- นันทนา ศิริมา, ศุภานันท์ จารย์คำ, กาญจนา กุณะ, พัทนันท์ ปุลมดี,ปพิชญา มาสิม, **นงลักษณ์ จี๊วจุ**,ทิพย์วรรณ ศิบุญนันท์,พรชพร เครือวงษ์ . (2561). แนวทางในการจัดทำบัญชีชุดเดียวของผู้ประกอบการธุรกิจ SMEs ในเขตพื้นที่อำเภอแม่สอด จังหวัดตาก. งานประชุมทางวิชาการระดับชาติ ครั้งที่ 7 วิทยาการจัดการ 2018 วันที่ 2 กุมภาพันธ์ 2561. ณ มหาวิทยาลัยราชภัฏกำแพงเพชร แม่สอด. มหาวิทยาลัยราชภัฏกำแพงเพชร.
- ชญานันท์ ศิริกิจเสถียร,วีรวรรณ แจ่มไม้,**นงลักษณ์ จี๊วจุ**,ประพัศสร บัวเฟื่อน และชูเกียรติ เนื้อไม้.การพัฒนากิจกรรมเพื่อส่งเสริมคุณภาพชีวิตผู้สูงอายุตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงในหมู่บ้านโพธิ์พัฒนา ตำบลคณที อำเภอเมือง จังหวัดกำแพงเพชร. (2560). สักทอง:วารสารมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์.ปีที่ 24 ,ฉบับพิเศษ มกราคม-เมษายน 2561. ISSN 2408-0845,หน้า 74 – 84 .
- ขนิษฐา ชมชาติ,**นงลักษณ์ จี๊วจุ** และวาสนา จรูญศรีโชติกำจร. (2560).ความคาดหวังของผู้ปกครองที่มีต่อการศึกษาระดับปริญญาตรี มหาวิทยาลัยราชภัฏกำแพงเพชร แม่สอด.งานประชุมทางวิชาการระดับชาติ ครั้งที่ 4 วันที่ 22 ธันวาคม 2560 ณ มหาวิทยาลัยราชภัฏกำแพงเพชร. มหาวิทยาลัยราชภัฏกำแพงเพชร.

- **นางลักษณ์ จีวจุ.**(2560). การนำโปรแกรมสำเร็จรูปทางการบัญชีเข้าประยุกต์ใช้กับธุรกิจขนาดกลางและขนาดย่อม กรณีศึกษา ร้านเสนอแวนตานาฟิกา อำเภอเมือง จังหวัดกำแพงเพชร” งานประชุมทางวิชาการระดับชาติ ครั้งที่ 4 วันที่ 22 ธันวาคม 2560 ณ มหาวิทยาลัยราชภัฏกำแพงเพชร.มหาวิทยาลัยราชภัฏกำแพงเพชร.
- ชญานันท์ ศิริกิจเสถียร,วีรวรรณ แจ่มไม้,**นางลักษณ์ จีวจุ**,ประพัศสร บัวเฟื่อน และชูเกียรติ เนื้อไม้. (2559).แนวทางส่งเสริมคุณภาพชีวิตผู้สูงอายุในหมู่บ้านโพธิ์พัฒนา ตำบลคณที อำเภอเมือง จังหวัดกำแพงเพชร โดยใช้หลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงเป็นฐาน.งานประชุมทางวิชาการระดับชาติ ครั้งที่ 6 วันที่ 22 ธันวาคม 2559 ณ หอประชุม มหาวิทยาลัยราชภัฏเชียงใหม่.มหาวิทยาลัยราชภัฏกำแพงเพชร.
- **นางลักษณ์ จีวจุ**,ทิพย์วรรณ ศิบุญนันท์,ชญานันท์ ศิริกิจเสถียร,ประพัศสร บัวเฟื่อน,วีรวรรณ แจ่มไม้ และชูเกียรติ เนื้อไม้ (2559). การพัฒนารูปแบบผลิตภัณฑ์ เพื่อเพิ่มมูลค่าสินค้าของกลุ่มโอท็อป (OTOP) และการบริหารจัดการกลุ่มวิสาหกิจชุมชนขนาดย่อม.งานประชุมทางวิชาการระดับชาติ ครั้งที่ 3 วันที่ 22 ธันวาคม 2559 ณ หอประชุมที่ปึงกรรศรีมิโฮติ มหาวิทยาลัยราชภัฏกำแพงเพชร.มหาวิทยาลัยราชภัฏกำแพงเพชร.
- **นางลักษณ์ จีวจุ**, ทิพย์วรรณ ศิบุญนันท์,ชญานันท์ ศิริเสถียร และวีรวรรณ แจ่มไม้.(2559). การพัฒนาการแปรรูปพืชสมุนไพรตามภูมิปัญญาท้องถิ่น จากทรัพยากรความหลากหลายทางชีวภาพเพื่อพัฒนาเศรษฐกิจชุมชน. วารสารวิจัยราชภัฏพระนคร สาขามนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ ปีที่ 11 ฉบับพิเศษ (พฤศจิกายน 2559) . ISSN : 2286-7171 หน้า 83-93.
- ทิพย์วรรณ ศิบุญนันท์, **นางลักษณ์ จีวจุ** และอนุ ธัชยะพงษ์.(2559).การจัดการความรู้เพื่อพัฒนาศักยภาพทางการบัญชีและการเงินแบบมีส่วนร่วมสำหรับพัฒนาธุรกิจชุมชน. งานประชุมทางวิชาการระดับชาติ “วิทยาการจัดการวิชาการ 2016” วิจัยบูรณาการสู่สังคมอาเซียนและสากล โดยเครือข่ายความร่วมมือทางวิชาการคณะวิทยาการจัดการ มหาวิทยาลัยราชภัฏภาคเหนือ วันที่ 11 มีนาคม 2559 ณ ห้องพิชัยราชภัฏ อาคารคณะวิทยาการจัดการใหม่ มหาวิทยาลัยราชภัฏอุตรดิตถ์. มหาวิทยาลัยราชภัฏกำแพงเพชร.
- **นางลักษณ์ จีวจุ**, ทิพย์วรรณ ศิบุญนันท์,อนุ ธัชยะพงษ์,ชญานันท์ ศิริกิจเสถียร,ชูเกียรติ เนื้อไม้ และประพัศสร บัวเฟื่อน. (2558).การถอดบทเรียนความสำเร็จการเป็นชุมชนต้นแบบด้านเศรษฐกิจพอเพียงเพื่อนำมาพัฒนาชุมชนบ้านวังน้ำแดง หมู่ที่ 5 ตำบลท่ามะเขือ อำเภอคลองขลุง จังหวัดกำแพงเพชร. งานประชุมทางวิชาการระดับชาติ ครั้งที่ 2 วันที่ 22 ธันวาคม 2558 ณ หอประชุมที่ปึงกรรศรีมิโฮติ มหาวิทยาลัยราชภัฏกำแพงเพชร. มหาวิทยาลัยราชภัฏกำแพงเพชร.
- **นางลักษณ์ จีวจุ**,ทิพย์วรรณ ศิบุญนันท์ และอนุ ธัชยะพงษ์.(2558).คุณลักษณะบัณฑิตสาขาวิชาการบัญชีที่พึงประสงค์ ตามความต้องการของผู้ใช้บัณฑิต ในเขตพื้นที่จังหวัด

กำแพงเพชร” งานประชุมทางวิชาการระดับชาติ ครั้งที่ 2 วันที่ 22 ธันวาคม 2558 ณ หอประชุมที่ปึงกรรัศมีโชติ มหาวิทยาลัยราชภัฏกำแพงเพชร.มหาวิทยาลัยราชภัฏกำแพงเพชร.

- **นางลักษณ์ จีวจุ.**(2558).การวิเคราะห์เปรียบเทียบต้นทุนและผลตอบแทนจากการปลูกข้าวระหว่างพันธุ์ขาวตาแห้งกับพันธุ์ไรซ์เบอร์รี่ ของเกษตรกรตำบลท่าไม้ อำเภอพรานกระต่าย จังหวัดกำแพงเพชร” เผยแพร่ในการประชุมนำเสนอผลงานวิจัยระดับชาติ “วิทยาการจัดการ 2015” ณ มหาวิทยาลัยราชภัฏเชียงใหม่ วันที่ 20 กุมภาพันธ์ 2558.มหาวิทยาลัยราชภัฏกำแพงเพชร.
- **นางลักษณ์ จีวจุ และทิพย์วรรณ ศิบุญนันท์.** (2557). การศึกษาผลกระทบและการจัดทำบัญชีสิ่งแวดล้อม เพื่อการจัดการทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมอย่างยั่งยืน กรณีศึกษา : ธุรกิจโรงสีข้าวในจังหวัดกำแพงเพชร. งานประชุมทางวิชาการระดับชาติและนานาชาติ วันที่ 5 สิงหาคม 2557 ณ หอประชุมที่ปึงกรรัศมีโชติ มหาวิทยาลัยราชภัฏกำแพงเพชร. มหาวิทยาลัยราชภัฏกำแพงเพชร.
- **ทิพย์วรรณ ศิบุญนันท์,นางลักษณ์ จีวจุ,อนุ รัชยะพงษ์ และอิสริย์ ต่อนคร้าม.**(2557).การจัดทำบัญชีครัวเรือนเพื่อปรับเปลี่ยนพฤติกรรมการใช้จ่ายตามแนวคิดหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง กรณีศึกษา : ตำบลนาบ่อคำ อำเภอเมือง จังหวัดกำแพงเพชร.งานประชุมนำเสนอผลงานวิจัยระดับชาติ “วิทยาการจัดการ 2014” วันที่ 21 มีนาคม 2557 ณ มหาวิทยาลัยราชภัฏพิบูลสงคราม.มหาวิทยาลัยราชภัฏกำแพงเพชร.
- **นางลักษณ์ จีวจุ.**(2557).การถอดบทเรียนเพื่อการจัดการความรู้ เรื่องการคำนวณต้นทุนการผลิตสินค้า สำหรับระบบต้นทุนงานสั่งทำ.งานประชุมนำเสนอผลงานวิจัยระดับชาติ “วิทยาการจัดการ 2014” วันที่ 21 มีนาคม 2557 ณ มหาวิทยาลัยราชภัฏพิบูลสงคราม.มหาวิทยาลัยราชภัฏกำแพงเพชร.

มหาวิทยาลัยราชภัฏกำแพงเพชร
SRM10MWD1PWS

หนังสือรับรองการใช้ประโยชน์จากผลงานวิจัยหรือสร้างสรรค์
มหาวิทยาลัยราชภัฏกำแพงเพชร

ชื่อองค์กร/ชุมชน/ภาคธุรกิจที่นำไปใช้ประโยชน์...กลุ่มผู้ผลิตและแปรรูปผลิตภัณฑ์น้ำปูบ้านแม่จะเรว
สถานที่ตั้ง...ตำบลแม่จะเรว อำเภอแม่ระมาด จังหวัดตาก.....โทรศัพท์...081-037-0086..ขอรับรองว่าได้นำผลงานวิจัย
หรืองานสร้างสรรค์ของมหาวิทยาลัยราชภัฏกำแพงเพชร เรื่อง รูปแบบระบบบัญชีกลุ่มผู้ผลิตและแปรรูปผลิตภัณฑ์น้ำปู
บ้านแม่จะเรว ตำบลแม่จะเรว อำเภอแม่ระมาด จังหวัดตาก ของ ผู้ช่วยศาสตราจารย์ทิพย์วรรณ ศิบุญนันท์, ผู้ช่วย
ศาสตราจารย์นงลักษณ์ จิวจุ และผู้ช่วยศาสตราจารย์อดิเรก พิณเขียว สังกัด มหาวิทยาลัยราชภัฏกำแพงเพชร, แม่สอด
มหาวิทยาลัยราชภัฏกำแพงเพชร โดยใช้ประโยชน์ใน ระหว่างวันที่ 1 กรกฎาคม 2565 ถึงวันที่ 10 กรกฎาคม 2565

โดยวัตถุประสงค์ของการนำไปใช้มีดังนี้ (สามารถระบุได้มากกว่า 1 ประเด็น)

การใช้ประโยชน์เชิงสาธารณะ (โปรดระบุรายละเอียด) นำผลจากการทำรูปแบบระบบบัญชีมาใช้ประโยชน์ใน
การจัดเก็บเอกสาร การจรรยาบรรณที่เกิดขึ้นในสมุดบัญชี ทำให้การจัดทำเอกสารและภาระดำเนินงานของกลุ่มเป็นขั้นตอน และ
ทำให้สมาชิกในกลุ่มมีความรู้เกี่ยวกับการจัดทำบัญชี เข้าใจกระบวนการทำงานเกี่ยวกับระบบเอกสาร สามารถบริหารจัดการ
ภายในกลุ่มได้ง่าย

การใช้ประโยชน์เชิงพาณิชย์ (โปรดระบุรายละเอียด) เมื่อได้นำระบบบัญชีมาใช้ ทำให้กลุ่มฯ มีการจดบันทึก
และรวบรวมผลการดำเนินงาน ต้นทุน ผลกำไร ซึ่งสามารถนำข้อมูลมาใช้ในวางแผนการดำเนินงาน ทำให้สามารถวิเคราะห์และ
บริหารจัดการต้นทุนได้อย่างมีประสิทธิภาพมากขึ้น

ทั้งนี้ผลจากการที่องค์กร/หน่วยงาน/กลุ่ม ได้นำผลงานวิจัย/งานสร้างสรรค์/งานวิชาการ มาใช้ประโยชน์ พบว่า กลุ่ม
วิสาหกิจชุมชนผู้ผลิตและแปรรูปผลิตภัณฑ์น้ำปูบ้านแม่จะเรว มีระบบการจัดเก็บเอกสารที่ดี มีการจดบันทึกภาระงานที่เกิดขึ้น
อย่างเป็นระบบ สามารถนำข้อมูลมาวิเคราะห์เพื่อใช้เป็นแนวทางในการบริหารต้นทุน ทำให้กลุ่มฯ มีผลการดำเนินงานที่ดีขึ้น
ข้าพเจ้าขอลงนามในหนังสือรับรองการนำไปใช้ประโยชน์ด้วยความจริงทุกประการ

ลงชื่อ (ผู้ใช้ประโยชน์)นางทองเครือ มณีวรรณ.....

(นางทองเครือ มณีวรรณ)

ตำแหน่ง ประธานกลุ่มวิสาหกิจชุมชนผู้ผลิตและแปรรูปผลิตภัณฑ์น้ำปูบ้านแม่จะเรว

วันที่ 15 เดือน กรกฎาคม พ.ศ. 2565 ที่รับรอง